

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล : การสำรวจ

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับระดับและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ 14 จังหวัด และศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ซึ่งผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนระหว่างความคิดเห็นตามสภาพความจริงกับความต้องการหรือความคาดหวังตามทัศนะของครูและนักเรียน นักศึกษา ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 7 – 12

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างความคิดเห็นของครูผู้สอนกับความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริง และความต้องการหรือความคาดหวัง ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 13 – 15

3. ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน เป็นการสังเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษา ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 16 - 36

ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวัง

การศึกษาและการเปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวังในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับความคิดเห็นตามสภาพจริง และความต้องการหรือความคาดหวังเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ของครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษา และศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษา ในแต่ละระดับการศึกษาว่ามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตามสภาพจริงเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนด้านบรรยากาศในสถานศึกษา เจตคติ การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้รางวัลและการลงโทษ แตกต่างจากความต้องการหรือความคาดหวังหรือไม่ ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 7 - 12

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริง กับความต้องการหรือความคาดหวัง ในทัศนะของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t	r
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
บรรยากาศ								
แบบประชาธิปไตย	3.40	0.66	ปานกลาง	4.00	0.69	มาก	-16.80**	0.45**
แบบอิตาเลียน	2.66	0.61	ปานกลาง	2.92	0.81	ปานกลาง	-7.88**	0.59**
แบบปล่อยปละละเลย	2.04	0.86	ค่อนข้างน้อย	2.32	1.10	ค่อนข้างน้อย	-6.53**	0.64**
เจตคติ								
ต่อครู	3.77	0.66	มาก	4.22	0.55	มาก	-14.82**	0.58**
ต่อสถานศึกษา	3.68	0.83	มาก	4.43	0.67	มาก	-17.75**	0.37**
การเป็นแบบอย่างที่ดี								
บุคลิกภาพ	3.97	0.76	มาก	4.45	0.63	มาก	-13.99**	0.49**
การชักจูงการกระทำ	3.96	0.69	มาก	4.31	0.66	มาก	-12.27**	0.62**
การสร้างจิตสำนึก	4.08	0.73	มาก	4.43	0.68	มาก	-10.86**	0.56**
การให้รางวัลและการลงโทษ								
การให้รางวัล	3.59	0.70	มาก	4.06	0.73	มาก	-14.91**	0.60**
การลงโทษ	3.69	0.72	มาก	3.92	0.83	มาก	-6.90**	0.66**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	3.62	0.77	มาก	4.19	0.71	มาก	-15.34**	0.48**

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริง กับความต้องการหรือความคาดหวัง ในทัศนะของนักเรียนอาชีวศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t	r
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
บรรยากาศ								
แบบประชาธิปไตย	3.16	0.60	ปานกลาง	3.55	0.65	มาก	-10.63**	0.44**
แบบอิตาเลียน	2.78	0.66	ปานกลาง	2.92	0.69	ปานกลาง	-4.24**	0.65**
แบบปล่อยปละละเลย	2.43	0.96	ค่อนข้างน้อย	2.69	1.03	ปานกลาง	-5.59**	0.64**
เจตคติ								
ต่อครู	3.52	0.63	มาก	3.83	0.68	มาก	-8.32**	0.57**
ต่อสถานศึกษา	3.41	0.71	ปานกลาง	4.00	0.83	มาก	-11.17**	0.22**
การเป็นแบบอย่างที่ดี								
บุคลิกภาพ	3.63	0.68	มาก	4.01	0.80	มาก	-10.24**	0.58**
การชักจูงการกระทำ	3.55	0.67	มาก	3.82	0.79	มาก	-7.40**	0.60**
การสร้างจิตสำนึก	3.63	0.70	มาก	3.92	0.82	มาก	-7.73**	0.58**
การให้รางวัลและการลงโทษ								
การให้รางวัล	3.25	0.63	ปานกลาง	3.64	0.78	มาก	-9.28**	0.43**
การลงโทษ	3.27	0.71	ปานกลาง	3.41	0.77	ปานกลาง	-4.53**	0.73**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	3.20	0.76	ปานกลาง	3.63	0.87	มาก	-8.89**	0.39**

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริง กับความต้องการหรือความคาดหวัง ในทัศนะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t	r
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
บรรยากาศ								
แบบประชาธิปไตย	3.14	0.48	ปานกลาง	3.87	0.58	มาก	-19.07**	0.18**
แบบอัตตาธิปไตย	2.77	0.59	ปานกลาง	2.85	0.71	ปานกลาง	-1.79	0.30**
แบบปล่อยปละละเลย	2.37	0.77	ค่อนข้างน้อย	2.67	0.98	ปานกลาง	-5.42**	0.36**
เจตคติ								
ต่ออาจารย์	3.45	0.48	ปานกลาง	4.10	0.54	มาก	-19.68**	0.41**
ต่อสถานศึกษา	3.26	0.73	ปานกลาง	4.36	0.71	มาก	-20.64**	0.08
การเป็นแบบอย่างที่ดี								
บุคลิกภาพ	3.58	0.64	มาก	4.23	0.69	มาก	-16.96**	0.45**
การชักจูงการกระทำ	3.59	0.55	มาก	4.15	0.65	มาก	-16.27**	0.43**
การสร้างจิตสำนึก	3.64	0.59	มาก	4.26	0.69	มาก	-15.39**	0.33**
การให้รางวัลและการลงโทษ								
การให้รางวัล	3.23	0.52	ปานกลาง	3.78	0.77	มาก	-15.09**	0.53**
การลงโทษ	3.45	0.62	ปานกลาง	3.73	0.73	มาก	-8.11**	0.59**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	3.12	0.67	ปานกลาง	3.54	1.06	มาก	-6.75**	0.20**

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวัง ในทัศนะของครูที่สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t	r
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
บรรยากาศ								
แบบประชาธิปไตย	3.67	0.57	มาก	4.15	0.60	มาก	-15.38**	0.55**
แบบอิตาเลียน	2.50	0.66	ปานกลาง	2.66	0.80	ปานกลาง	-5.32**	0.78**
แบบปล่อยปละละเลย	1.36	0.72	น้อยมาก	1.74	1.21	ค่อนข้างน้อย	-6.71**	0.58**
เจตคติ								
ต่อนักเรียน	3.65	0.43	มาก	3.99	0.47	มาก	-14.23**	0.61**
ต่อสถานศึกษา	4.03	0.55	มาก	4.24	0.56	มาก	-9.48**	0.75**
การเป็นแบบอย่างที่ดี								
บุคลิกภาพ	4.29	0.57	มาก	4.53	0.59	มากที่สุด	-8.89**	0.63**
การชักจูงการกระทำ	4.16	0.59	มาก	4.47	0.60	มาก	-12.09**	0.69**
การสร้างจิตสำนึก	3.91	0.58	มาก	4.22	0.59	มาก	-11.24**	0.62**
การให้รางวัลและการลงโทษ								
การให้รางวัล	3.76	0.62	มาก	4.10	0.65	มาก	-12.22**	0.69**
การลงโทษ	4.04	0.57	มาก	4.11	0.65	มาก	-3.67**	0.81**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	3.64	0.74	มาก	4.22	0.76	มาก	-14.16**	0.50**

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวัง ในทัศนะของครูที่สอนในระดับอาชีวศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t	r
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
บรรยากาศ								
แบบประชาธิปไตย	3.64	0.56	มาก	4.09	0.58	มาก	-10.94**	0.41**
แบบอัตตาธิปไตย	2.70	0.61	ปานกลาง	2.93	0.77	ปานกลาง	-5.85**	0.70**
แบบปล่อยปละละเลย	1.49	0.72	น้อยมาก	2.07	1.27	ค่อนข้างน้อย	-7.35**	0.44**
เจตคติ								
ต่อนักเรียน	3.57	0.45	มาก	3.90	0.52	มาก	-10.48**	0.58**
ต่อสถานศึกษา	3.90	0.59	มาก	4.06	0.64	มาก	-5.22**	0.72**
การเป็นแบบอย่างที่ดี								
บุคลิกภาพ	4.13	0.64	มาก	4.36	0.66	มาก	-7.86**	0.77**
การชักจูงการกระทำ	3.97	0.62	มาก	4.25	0.68	มาก	-8.95**	0.75**
การสร้างจิตสำนึก	3.84	0.63	มาก	4.09	0.68	มาก	-7.71**	0.71**
การให้รางวัลและการลงโทษ								
การให้รางวัล	3.49	0.62	ปานกลาง	3.84	0.70	มาก	-9.73**	0.68**
การลงโทษ	3.88	0.53	มาก	3.88	0.60	มาก	-0.16	0.73**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการตั้งใจ	3.47	0.73	ปานกลาง	3.95	0.82	มาก	-10.02**	0.59**

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวัง ในทัศนะของอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t	r
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
บรรยากาศ								
แบบประชาธิปไตย	3.60	0.59	มาก	4.16	0.61	มาก	-12.73**	0.54**
แบบอัตตาธิปไตย	2.41	0.55	ค่อนข้างน้อย	2.57	0.72	ปานกลาง	-3.88**	0.65**
แบบปล่อยปละละเลย	1.34	0.62	น้อยมาก	1.61	1.06	ค่อนข้างน้อย	-3.46**	0.36**
เจตคติ								
ต่อนักศึกษา	3.69	0.46	มาก	4.06	0.49	มาก	-12.55**	0.68**
ต่อสถานศึกษา	4.06	0.59	มาก	4.33	0.61	มาก	-9.37**	0.80**
การเป็นแบบอย่างที่ดี								
บุคลิกภาพ	4.27	0.64	มาก	4.52	0.62	มากที่สุด	-8.94**	0.83**
การชักจูงการกระทำ	4.03	0.65	มาก	4.41	0.66	มาก	-11.76**	0.77**
การสร้างจิตสำนึก	3.85	0.61	มาก	4.16	0.60	มาก	-9.04**	0.71**
การให้รางวัลและการลงโทษ								
การให้รางวัล	3.41	0.71	ปานกลาง	3.85	0.75	มาก	-11.47**	0.76**
การลงโทษ	4.00	0.47	มาก	4.12	0.60	มาก	-3.89**	0.74**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจ	3.36	0.73	ปานกลาง	4.17	0.74	มาก	-15.49**	0.56**

จากตารางที่ 7-12 สรุปผลการวิจัยสรุป ดังนี้

ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวังในทัศนะของผู้เรียน

1. นักเรียนที่ศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริง และตามความต้องการหรือความคาดหวัง สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ โดยมีความคิดเห็นด้านเจตคติ ประเด็นเจตคติต่อครูและเจตคติต่อสถานศึกษา ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นบุคลิกภาพ การชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึก ด้านการให้รางวัลและการลงโทษ ประเด็นการให้รางวัล การลงโทษ และพฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจ อยู่ในระดับมาก ประเด็นบรรยากาศแบบอัตตาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

ส่วนความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ ความคิดเห็นตามสภาพจริงในประเด็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังของนักเรียนที่ศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีความคิดเห็นตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังสูงกว่าตามสภาพจริง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 7)

2. นักเรียนที่ศึกษาในระดับอาชีวศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็น ประเด็นเจตคติต่อครู ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นบุคลิกภาพ การชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึก อยู่ในระดับมาก ประเด็นบรรยากาศแบบอัตตาธิปไตย และประเด็นการลงโทษอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ ความคิดเห็นตามสภาพจริง ประเด็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เจตคติต่อสถานศึกษา ประเด็นการให้รางวัล และประเด็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการงู้อใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และประเด็นบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลยตามสภาพจริง อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย แต่ตามความต้องการหรือคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวัง พบว่านักเรียนอาชีวศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงกับตามความต้องการหรือความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น โดยมีความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังสูงกว่าตามสภาพจริง (ดังรายละเอียดตารางที่ 8)

3. นักศึกษาที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นบุคลิกภาพ การชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับมาก และประเด็นบรรยากาศแบบอัตตาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ความคิดเห็นตามสภาพจริง ประเด็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ประเด็นเจตคติต่ออาจารย์และเจตคติต่อสถานศึกษา ด้านการให้รางวัล และการลงโทษ ประเด็นการให้รางวัล การลงโทษ และพฤติกรรมที่มีผลต่อการงู้อใจอยู่ใน

ระดับปานกลาง แต่ความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นตามสภาพจริง ประเด็นบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย แต่ความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความหวังของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น โดยมีความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังสูงกว่าความคิดเห็นตามสภาพจริง ยกเว้นประเด็นบรรยากาศแบบอิตาเลียนที่ที่มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 9)

ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวังในทัศนะของครู

1. ครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นประเด็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เจตคติต่อนักเรียน เจตคติต่อสถานศึกษา การชักจูงการกระทำ การสร้างจิตสำนึก ด้านการให้รางวัลและการลงโทษ ประเด็นการให้รางวัล การลงโทษ และพฤติกรรมที่มีผลต่อการงู้อ้อยอยู่ในระดับมาก และประเด็นบรรยากาศแบบอิตาเลียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน พบว่าความคิดเห็นตามสภาพจริง ประเด็นบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับน้อยมาก แต่ความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังในระดับค่อนข้างน้อย และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นบุคลิกภาพ พบว่าความคิดเห็นตามสภาพจริงอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการหรือคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังของครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น โดยมีความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังสูงกว่าความคิดเห็นตามสภาพจริง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 10)

2. ครูผู้สอนในระดับอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นประเด็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เจตคติต่อนักเรียน เจตคติต่อสถานศึกษา ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นบุคลิกภาพ การชักจูงการกระทำ การสร้างจิตสำนึก และประเด็น

การลงโทษอยู่ในระดับมาก และประเด็นบรรยากาศแบบอัตตาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน พบว่าความคิดเห็นตามสภาพจริงประเด็นการให้รางวัล และพฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความคิดเห็นตามความต้องการอยู่ในระดับมาก และประเด็นบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลยตามสภาพจริงอยู่ในระดับน้อยมาก แต่ความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังของครูผู้สอนในระดับอาชีวศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น โดยมีความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังสูงกว่าความคิดเห็นตามสภาพจริง ยกเว้นประเด็นการลงโทษที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 11)

3. อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นประเด็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เจตคติต่อนักศึกษา เจตคติต่อสถานศึกษา ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นการชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึก และประเด็นการลงโทษอยู่ในระดับมาก ส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน พบว่าความคิดเห็นตามสภาพจริงประเด็นการให้รางวัล และประเด็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นตามสภาพจริงด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีประเด็นบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก แต่ความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ความคิดเห็นตามสภาพจริงประเด็นบรรยากาศแบบอัตตาธิปไตยในระดับค่อนข้างน้อย แต่ตามความต้องการหรือความคาดหวังในระดับปานกลาง และความคิดเห็นตามสภาพจริงประเด็นบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับน้อยมาก แต่ตามความต้องการหรือความคาดหวังอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังของอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น โดยมีความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังสูงกว่าตามสภาพจริง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 12) นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดเห็นตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งของครูและของนักเรียนทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นเจตคติต่อสถานศึกษาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกับนักเรียนเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในทัศนะของครูกับนักเรียนเป็นการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริง และความความต้องการหรือความคาดหวังของครูกับนักเรียน ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 13 -15

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในทัศนะครูและนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็น	ครู		นักเรียน		t
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	
ความคิดเห็นตามสภาพจริง					
บรรยากาศ					
แบบประชาธิปไตย	3.67	0.57	3.40	0.66	6.15**
แบบอัตตาธิปไตย	2.50	0.66	2.66	0.61	-3.43**
แบบปล่อยปละละเลย	1.36	0.72	2.04	0.86	-11.60**
เจตคติ					
เจตคติต่อสถานศึกษา	4.03	0.55	3.68	0.83	6.80**
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
บุคลิกภาพ	4.29	0.57	3.97	0.76	6.54**
การชักจูงการกระทำ	4.16	0.59	3.96	0.69	4.36**
การสร้างจิตสำนึก	3.91	0.58	4.08	0.73	-3.47**
การให้รางวัลและการลงโทษ					
การให้รางวัล	3.76	0.62	3.59	0.70	3.38**
การลงโทษ	4.04	0.57	3.69	0.72	7.19**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการตั้งใจ	3.64	0.74	3.62	0.77	0.54
ความคิดเห็นตามความต้องการหรือคาดหวัง					
แบบบรรยากาศ					
แบบประชาธิปไตย	4.15	0.60	4.00	0.69	3.14**
แบบอัตตาธิปไตย	2.66	0.80	2.92	0.81	-3.91**
แบบปล่อยปละละเลย	1.74	1.21	2.32	1.10	-6.34**
เจตคติ					
เจตคติต่อสถานศึกษา	4.24	0.56	4.43	0.67	-4.18**

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็น	ครู		นักเรียน		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
บุคลิกภาพ	4.53	0.59	4.45	0.63	1.81
การชักจูงการกระทำ	4.47	0.60	4.31	0.66	3.69**
การสร้างจิตสำนึก	4.22	0.59	4.43	0.68	-4.58**
การให้รางวัลและการลงโทษ					
การให้รางวัล	4.10	0.65	4.06	0.73	0.92
การลงโทษ	4.11	0.65	3.92	0.83	3.23**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	4.22	0.76	4.19	0.71	0.71

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
ในทัศนะครูและนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

ประเด็น	ครู		นักเรียน		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
ความคิดเห็นตามสภาพจริง					
บรรยากาศ					
แบบประชาธิปไตย	3.64	0.56	3.16	0.60	9.58**
แบบอัตตาริปไตย	2.70	0.61	2.78	0.66	-1.19
แบบปล่อยปละละเลย	1.49	0.72	2.43	0.96	-13.02**
เจตคติ					
เจตคติต่อสถานศึกษา	3.90	0.59	3.41	0.71	8.61**
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
บุคลิกภาพ	4.13	0.64	3.63	0.68	9.02**
การชักจูงการกระทำ	3.97	0.62	3.55	0.67	7.65**
การสร้างจิตสำนึก	3.84	0.63	3.63	0.70	3.79**
การให้รางวัลและการลงโทษ					
การให้รางวัล	3.49	0.62	3.25	0.63	4.46**
การลงโทษ	3.88	0.53	3.27	0.71	11.74**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	3.47	0.73	3.20	0.76	4.16**

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ประเด็น	ครู		นักเรียน		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
ความคิดเห็นตามความต้องการหรือคาดหวัง					
แบบบรรยายภาค					
แบบประชาธิปไตย	4.09	0.58	3.55	0.65	10.40**
แบบอัตตาธิปไตย	2.93	0.77	2.92	0.69	0.90
แบบปล่อยปละละเลย	2.07	1.27	2.69	1.03	-6.07**
เจตคติ					
เจตคติต่อสถานศึกษา	4.06	0.64	4.00	0.83	0.92
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
บุคลิกภาพ	4.36	0.66	4.01	0.80	5.69**
การชักจูงการกระทำ	4.25	0.68	3.82	0.79	6.67**
การสร้างจิตสำนึก	4.09	0.68	3.92	0.82	2.86**
การให้รางวัลและการลงโทษ					
การให้รางวัล	3.84	0.70	3.64	0.78	2.93**
การลงโทษ	3.88	0.60	3.41	0.77	8.30**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	3.95	0.82	3.63	0.87	4.28**

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทัศนะอาจารย์และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ประเด็น	อาจารย์		นักศึกษา		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
ความคิดเห็นตามสภาพจริง					
บรรยายภาค					
แบบประชาธิปไตย	3.60	0.59	3.14	0.48	8.75**
แบบอัตตาธิปไตย	2.41	0.55	2.77	0.59	-6.79**
แบบปล่อยปละละเลย	1.34	0.62	2.37	0.77	-16.45**
เจตคติ					
เจตคติต่อสถานศึกษา	4.06	0.59	3.26	0.73	13.69**

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ประเด็น	อาจารย์		นักศึกษา		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
บุคลิกภาพ	4.27	0.64	3.58	0.64	11.67**
การชักจูงการกระทำ	4.03	0.65	3.59	0.55	7.86**
การสร้างจิตสำนึก	3.85	0.61	3.64	0.59	4.09**
การให้รางวัลและการลงโทษ					
การให้รางวัล	3.41	0.71	3.23	0.52	3.26**
การลงโทษ	4.00	0.47	3.45	0.62	11.10**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	3.36	0.73	3.12	0.67	3.88**
ความคิดเห็นตามความต้องการหรือ คาดหวัง					
แบบบรรยากาศ					
แบบประชาธิปไตย	4.16	0.61	3.87	0.58	5.39**
แบบอศคาธิปไตย	2.57	0.72	2.85	0.71	-4.07**
แบบปล่อยปละละเลย	1.61	1.06	2.67	0.98	-11.16**
เจตคติ					
เจตคติต่อสถานศึกษา	4.33	0.61	4.36	0.71	-0.59
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
บุคลิกภาพ	4.52	0.62	4.23	0.69	4.58**
การชักจูงการกระทำ	4.41	0.66	4.15	0.65	4.31**
การสร้างจิตสำนึก	4.16	0.60	4.26	0.69	-1.69
การให้รางวัลและการลงโทษ					
การให้รางวัล	3.85	0.75	3.78	0.77	1.00
การลงโทษ	4.12	0.60	3.73	0.73	6.49**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	4.17	0.74	3.54	1.06	7.98**

จากตารางที่ 13 - 15 เป็นการสรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกับนักเรียนเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน สรุปตามระดับการศึกษา ดังนี้

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ครูและนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.01 ทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบประชาธิปไตย เจตคติต่อสถานศึกษา ด้านเป็นแบบอย่างที่ดีในประเด็นบุคลิกภาพ และการชักจูงการกระทำ ด้านการให้รางวัลและการลงโทษในประเด็นการให้รางวัล และการลงโทษสูงกว่านักเรียน แต่มีค่าเฉลี่ยประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบอัตตาธิปไตย และบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลย และประเด็นการเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความคิดเห็นตามสภาพจริงของนักเรียน

2. ครูและนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามความต้องการหรือความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น ยกเว้นด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในประเด็นบุคลิกภาพ ด้านการให้รางวัลและการลงโทษในประเด็นการให้รางวัล และประเด็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยความต้องการหรือความคาดหวังในประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบประชาธิปไตย การเป็นแบบอย่างที่ดีประเด็นการชักจูงการกระทำ และการลงโทษสูงกว่านักเรียน แต่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นตามความต้องการหรือความคาดหวังในประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบอัตตาธิปไตย บรรยากาศแบบปล่อยปละละเลย ประเด็นเจตคติต่อสถานศึกษา ประเด็นการเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างจิตสำนึกมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความคิดเห็นตามความต้องการหรือคาดหวังของนักเรียน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 13)

การศึกษาระดับอาชีวศึกษา

1. ครูและนักเรียนในระดับอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบอัตตาธิปไตย ที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตามสภาพความจริงประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบประชาธิปไตย ประเด็นเจตคติต่อสถานศึกษา ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในประเด็นบุคลิกภาพ ประเด็นการชักจูงการกระทำ และประเด็นการสร้างจิตสำนึก ด้านการให้รางวัลและการลงโทษในประเด็นการให้รางวัล ประเด็นการลงโทษและประเด็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจสูงกว่าความคิดเห็นตามสภาพจริงของนักเรียน แต่มี

ความคิดเห็นตามสภาพจริงประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบปล่อยปละละเลยที่ครูมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความคิดเห็นของนักเรียน

2. ครูและนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามความต้องการหรือความคาดหวังประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบประชาธิปไตย และบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลย ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในประเด็นบุคลิกภาพ ประเด็นการชักจูงการกระทำและการสร้างจิตสำนึก ด้านการให้รางวัลและการลงโทษประเด็นการให้รางวัล ประเด็นการลงโทษ และประเด็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการตั้งใจ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่านักเรียนทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลยที่ครูมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำกว่าความคิดเห็นของนักเรียน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 14)

การศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. อาจารย์และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น โดยอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่าความคิดเห็นของนักศึกษาทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบอัตตาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลยที่อาจารย์มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำกว่าของนักศึกษา

2. อาจารย์และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับผู้เรียนตามความต้องการหรือความคาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นเจตคติต่อสถานศึกษา ประเด็นการเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างจิตสำนึกและประเด็นการให้รางวัลแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจารย์มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ตามความต้องการหรือความคาดหวังในประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบประชาธิปไตย ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นบุคลิกภาพ และประเด็นการชักจูงการกระทำ ด้านการให้รางวัลและการลงโทษประเด็นการลงโทษและประเด็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการตั้งใจสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษา แต่มีค่าเฉลี่ยประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบอัตตาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย ที่อาจารย์มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำกว่าความคิดเห็นของนักศึกษา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 15)

แนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน

การพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวัง โดยดำเนินการวิเคราะห์เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ดังนี้

1. สังเคราะห์ตัวแปรหรือประเด็นสำคัญมากและควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน โดยดำเนินการนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1.1 จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวัง ในทัศนะของครูและนักเรียน และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูกับนักเรียน เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวัง โดยสรุปผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงในตารางที่ 16 ระดับอาชีวศึกษา แสดงในตารางที่ 23 และระดับอุดมศึกษา แสดงในตารางที่ 30

1.2 จากการวิเคราะห์ประเด็นย่อยโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระดับและค่าเฉลี่ยระหว่างสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวังรายประเด็นย่อย ในทัศนะของครูและนักเรียน เพื่อคัดเลือกประเด็นย่อยที่สำคัญมากและควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนในแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงในตารางที่ 17 - 18 ระดับอาชีวศึกษา แสดงในตารางที่ 24 - 25 ระดับอุดมศึกษา แสดงในตารางที่ 31 - 32

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากการตอบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ในทัศนะของนักเรียนและครู ผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงในตารางที่ 19 - 20 ระดับอาชีวศึกษา แสดงในตารางที่ 26 - 27 และระดับอุดมศึกษา แสดงในตารางที่ 33 - 34

2. สังเคราะห์ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สำคัญมากและควรพัฒนาเร่งด่วน การวิเคราะห์ประเด็นย่อยจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น ความจริงและความต้องการ และการวิเคราะห์เนื้อหาจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดของครูและนักเรียน สรุปประเด็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนควรแสดงพฤติกรรมที่ดีต่อกัน ผล

การสังเคราะห์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังแสดงในตารางที่ 21 - 22 ระดับอาชีวศึกษา แสดงในตารางที่ 28 - 29 ระดับอุดมศึกษา แสดงในตารางที่ 35 - 36

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นความคิดเห็น	การเปรียบเทียบสภาพ ความจริงกับความ คาดหวัง (t)		การเปรียบเทียบ ระหว่างครูกับ นักเรียน (t)		แนวทางการพัฒนา	
	ครู	นักเรียน	สภาพ จริง	คาดหวัง	ความสำคัญมาก และควรพัฒนา เร่งด่วน	สำคัญและ ควรพัฒนา
แบบบรรยายภาค						
แบบประชาธิปไตย	-15.38**	-16.80**	6.15**	3.14**	✓	
แบบอัตตาธิปไตย	-5.32**	-7.88**	-3.43**	-3.91**	✓	
แบบปล่อยปละละเลย	-6.71**	-6.53**	-11.60**	-6.34**	✓	
เจตคติ						
ต่อครู / นักเรียน	-14.23**	-14.82**	-	-	✓	
ต่อสถานศึกษา	-9.48**	-17.75**	6.80**	-4.18**	✓	
การเป็นแบบอย่างที่ดี						
บุคลิกภาพ	-8.89**	-13.99**	6.54**	1.81		✓
การชักจูงการกระทำ	-12.09**	-12.27**	4.36**	3.69**	✓	
การสร้างจิตสำนึก	-11.24**	-10.86**	-3.47**	-4.58**	✓	
การให้รางวัลและการลงโทษ						
การให้รางวัล	-12.22**	-14.91**	3.38**	0.92		✓
การลงโทษ	-3.67**	-6.90**	7.19**	3.23**	✓	
พฤติกรรมที่มีผลต่อ การงูใจ	-14.16**	-15.34**	0.54	0.71		✓

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวังเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ในทัศนะของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
บรรยากาศในสถานศึกษา							
แบบประชาธิปไตย							
1. ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.07	1.00	ปานกลาง	3.80	0.92	มาก	-13.88**
2. ข้าพเจ้าได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ระเบียบที่ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น	3.30	1.04	ปานกลาง	3.95	0.96	มาก	-11.63**
3. ข้าพเจ้าปรึกษาหารือและขอความช่วยเหลือจากครูเมื่อมีโอกาส	3.63	1.02	มาก	4.11	0.99	มาก	-9.23**
4. ข้าพเจ้ามักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในระหว่างการเรียน	3.70	1.02	มาก	4.06	1.02	มาก	-7.05**
5. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ มีโอกาสทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม	4.00	0.90	มาก	4.11	0.95	มาก	-2.15*
6. ข้าพเจ้าได้ร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	2.76	1.07	ปานกลาง	3.63	1.02	มาก	-15.00**
7. ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมชมรมหรือโครงการพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	3.48	1.16	ปานกลาง	4.16	0.96	มาก	-11.46**
8. ข้าพเจ้าได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	2.69	1.19	ปานกลาง	3.69	1.12	มาก	-15.48**
9. ข้าพเจ้าเลือกคบเพื่อนได้อย่างอิสระจากครู และได้รับความช่วยเหลือจากครู หากมีปัญหา	3.95	1.02	มาก	4.29	0.95	มาก	-7.34**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
แบบอัตตาธิปไตย							
10. ข้าพเจ้าและเพื่อนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.40	1.20	ค่อนข้างน้อย	2.88	1.45	ปานกลาง	-6.92**
11. ผู้เรียนจะทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ระเบียบวินัยที่ครูเป็นผู้กำหนด	3.62	1.05	มาก	3.66	1.21	มาก	-0.67
12. ครูมักปฏิเสธที่จะให้การช่วยเหลือข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ในทุกด้าน	1.82	1.24	ค่อนข้างน้อย	2.21	1.49	ค่อนข้างน้อย	-6.37**
13. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ มักถูกกล่าวตักเตือนเมื่อแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียน	1.93	1.18	ค่อนข้างน้อย	2.13	1.43	ค่อนข้างน้อย	-3.63**
14. ในการทำงานทุกชิ้น ครูจะใช้ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ทำงานเป็นรายบุคคล	2.81	1.12	ปานกลาง	2.94	1.26	ปานกลาง	-2.48*
15. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนเลย	2.57	1.27	ปานกลาง	2.75	1.34	ปานกลาง	-2.43*
16. ข้าพเจ้าร่วมชมรมหรือโครงการที่ครูจัดให้	3.78	1.12	มาก	3.97	1.12	มาก	-3.90**
17. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	2.58	1.22	ปานกลาง	2.86	1.40	ปานกลาง	-4.02**
18. ข้าพเจ้าคบเพื่อนตามคำแนะนำที่ครูบอกไว้ เพื่อจะได้ไม่มีปัญหา	2.57	1.35	ปานกลาง	3.01	1.45	ปานกลาง	-8.98**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
แบบปล่อยปละละเลย							
19. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ	2.19	1.19	ค่อนข้างน้อย	2.14	1.41	ค่อนข้างน้อย	0.82
20. ข้าพเจ้าไม่เคยได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ใด ๆ ด้วยตนเอง	1.81	1.15	ค่อนข้างน้อย	2.20	1.43	ค่อนข้างน้อย	-6.34**
21. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือจากครู	1.67	1.07	ค่อนข้างน้อย	2.15	1.41	ค่อนข้างน้อย	-7.98**
22. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับการกระตุ้นให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรม	1.96	1.14	ค่อนข้างน้อย	2.29	1.39	ค่อนข้างน้อย	-5.53**
23. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานเป็นกลุ่ม	1.81	1.13	ค่อนข้างน้อย	2.27	1.40	ค่อนข้างน้อย	-7.60**
24. ข้าพเจ้าไม่เคยร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนกับครู	2.56	1.21	ปานกลาง	2.62	1.30	ปานกลาง	-0.91
25. ข้าพเจ้าไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองตามความสนใจ	2.08	1.33	ค่อนข้างน้อย	2.41	1.48	ค่อนข้างน้อย	-5.07**
26. ข้าพเจ้าไม่เคยได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	2.57	1.32	ปานกลาง	2.60	1.39	ปานกลาง	-0.49
27. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับอิสระในการคบเพื่อน และไม่เคยได้รับการช่วยเหลือจากครูเมื่อมีปัญหา	1.76	1.24	ค่อนข้างน้อย	2.23	1.55	ค่อนข้างน้อย	-7.15**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
เจตคติ							
เจตคติต่อครู							
1. ครู พุดด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ น่าฟัง น่าสนใจ	3.67	1.04	มาก	4.39	0.97	มาก	-14.98**
2. ครู พุดเสียงดังชัดเจนพอเหมาะ กับชั้นเรียน	3.94	0.98	มาก	4.45	0.85	มาก	-11.48**
3. จังหวะการพูดของครู เหมาะสมไม่พูดเร็ว/เร็ว	3.66	1.06	มาก	4.11	1.10	มาก	-8.72**
4. กิริยาท่าทางของครู มีลักษณะที่ เป็นมิตร	3.87	1.04	มาก	4.41	0.86	มาก	-10.42**
5. ลักษณะท่าทางของครู น่าเกรงขาม	3.25	1.13	ปานกลาง	3.41	1.29	ปานกลาง	-2.88**
6. ครู มีความกระตือรือร้นที่จะ สอน	4.00	0.99	มาก	4.39	0.87	มาก	-8.13**
7. ครู มีความเข้มงวดกับนักเรียน	3.66	1.09	มาก	3.83	1.21	มาก	-3.25**
8. ครู ให้ออกาสนักเรียนแสดงความ คิดเห็นหรือโต้แย้งได้	3.78	1.06	มาก	4.12	0.99	มาก	-7.34**
9. ครู สามารถตอบคำถามให้ นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจน	4.00	0.97	มาก	4.41	0.92	มาก	-8.41**
10. ครู มีความมั่นใจในตนเอง	4.05	1.01	มาก	4.27	0.96	มาก	-5.26**
11. เมื่อครู พบว่านักเรียนทำผิด ครู จะรีบตรวจสอบ แก้ไขให้ ถูกต้องโดยเร็ว	3.82	0.98	มาก	4.23	0.98	มาก	-8.47**
12. ครู เป็นผู้ที่สามารถทำเรื่องที่มี ความซับซ้อนให้ง่ายต่อการทำ ความเข้าใจ	3.80	1.07	มาก	4.33	0.97	มาก	-11.36**
13. ครู มีทักษะในการทำให้ บทเรียนน่าสนใจ น่าติดตาม	3.79	1.04	มาก	4.37	0.86	มาก	-11.90**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
14. ครู ไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายที่ ต้องอธิบายซ้ำ	3.50	1.16	มาก	4.05	1.21	มาก	-9.41**
15. ครู ให้นักเรียนมีส่วนร่วม รับผิดชอบในการเรียนของตน	4.03	0.96	มาก	4.21	0.92	มาก	-3.93**
16. ครู มีความเป็นผู้นำที่ดี	4.12	0.94	มาก	4.45	0.83	มาก	-7.57**
17. ครู ให้ความช่วยเหลือหรือให้ แนวทางในการทำกิจกรรมของ ผู้เรียนในห้องเรียน	3.99	0.98	มาก	4.35	0.84	มาก	-8.64**
18. ครู มีความเข้าใจปัญหาของ ผู้เรียน	3.67	0.99	มาก	4.33	0.94	มาก	-12.67**
19. ครู มีความคิดสร้างสรรค์	3.83	0.99	มาก	4.28	0.87	มาก	-9.40**
20. เมื่อนักเรียนมีปัญหา ครู สามารถชี้แนะแนวทางในการ แก้ปัญหาได้	4.00	0.96	มาก	4.36	0.88	มาก	-8.37**
21. ครู มีความประพฤติดี	4.00	1.00	มาก	4.41	0.90	มาก	-8.96**
22. ครู แต่งกายสุภาพเหมาะสม	4.28	0.88	มาก	4.44	0.87	มาก	-3.77**
23. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถามข้อสงสัย	4.09	0.95	มาก	4.48	0.78	มาก	-9.11**
24. ครู เป็นคนช่างสงสัย	3.01	1.23	ปานกลาง	3.39	1.38	ปานกลาง	-7.12**
25. ครู เป็นคนมีอารมณ์ขัน	3.66	1.11	มาก	4.36	0.93	มาก	-12.83**
เจตคติต่อสถาบัน							
26. โรงเรียน / สถานศึกษามี สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	3.85	1.00	มาก	4.46	0.82	มาก	-11.79**
27. โรงเรียน / สถานศึกษา มีสื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า	3.71	1.08	มาก	4.50	0.84	มากที่สุด	-13.97**
28. โรงเรียน / สถานศึกษา มี ชื่อเสียงดี	3.86	1.02	มาก	4.39	0.87	มาก	-10.99**
29. โรงเรียน / สถานศึกษา มีครูที่มี ชื่อเสียง	3.39	1.02	ปานกลาง	4.20	0.95	มาก	-14.88**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
30. โรงเรียน / สถานศึกษามีเอกสารตำราที่เพียงพอ	3.73	1.05	มาก	4.45	0.81	มาก	-13.13**
31. โรงเรียน / สถานศึกษา มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เพียงพอ	3.59	1.11	มาก	4.49	0.85	มาก	-15.26**
การเป็นแบบอย่างที่ดี							
บุคลิกภาพ							
1. ครูของท่านระมัดระวังการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.13	0.98	มาก	4.47	0.84	มาก	-7.85**
2. ครูของท่านใช้คำพูดที่ไพเราะน่าฟัง เวลาพูดคุยกับนักเรียนเสมอ	3.89	0.97	มาก	4.53	0.75	มากที่สุด	-12.74**
3. ครรจรรยาวัตรวัฏทักิริยามารยาทเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	3.76	1.07	มาก	4.33	0.92	มาก	-10.95**
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่บอกว่า “ครูต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างของคนดีทั้งส่วนตัวและในสังคม”	4.18	0.96	มาก	4.45	0.84	มาก	-6.45**
5. ครูของท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนและมีเหตุผลในทุกสถานการณ์	3.89	0.98	มาก	4.46	0.78	มาก	-12.39**
6. ครูมีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายผู้เรียนเมื่ออยู่นอกห้องเรียน	3.96	1.03	มาก	4.48	0.78	มาก	-10.39**
การชักจูงการกระทำ							
7. ครูของข้าพเจ้ามีการเตรียมความพร้อมที่ดีทุกครั้ง	3.96	0.94	มาก	4.43	0.83	มาก	-10.18**
8. ครูมีเหตุผลในการตัดสินใจปัญหาเสมอ	3.93	1.00	มาก	4.40	0.87	มาก	-9.54**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีที่ครูแนะนำ	4.06	0.95	มาก	4.40	0.91	มาก	-7.77**
10. ทุกครั้งที่นัดหมายกับครู ข้าพเจ้าจะไปพบครูทุกครั้ง	4.04	0.99	มาก	4.34	0.90	มาก	-7.23**
11. ข้าพเจ้าชอบที่ครูชักชวนไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา	3.60	1.08	มาก	4.01	1.06	มาก	-8.39**
12. ครูมีความพยายามในการชักจูงให้ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ประพฤติดี	4.23	0.91	มาก	4.47	0.83	มาก	-5.98**
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ครูของท่านไม่ปล่อยให้สิ่งผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของนักเรียนผ่านไปโดยไม่ดักเตือน	3.58	1.22	มาก	3.88	1.28	มาก	-5.27**
14. ครูได้อบรมสั่งสอนเกี่ยวกับการทำความดีและความไม่ดีเสมอ	4.10	0.96	มาก	4.38	0.88	มาก	-6.63**
การสร้างจิตสำนึก							
15. ครูแสดงให้เห็นว่าครูรักและหวังดีต่อผู้เรียนตลอดเวลา	4.00	0.95	มาก	4.41	0.86	มาก	-8.85**
16. ครูให้ความเอาใจใส่ต่อความรู้สึของผู้เรียนทุกคน	3.79	1.04	มาก	4.37	0.91	มาก	-11.76**
17. ข้าพเจ้ามีกำลังใจและต้องการเรียนให้ประสบความสำเร็จ	4.24	0.89	มาก	4.50	0.79	มากที่สุด	-6.63**
18. ครูของข้าพเจ้ามีความพยายามในการสอน ทั้ง ๆ ที่เพื่อนในชั้นเรียนมีหลากหลายประเภท	4.11	0.97	มาก	4.40	0.90	มาก	-6.00**
19. ข้าพเจ้าได้รับโอกาสที่จะขอคำแนะนำปรึกษาจากครูเสมอ	3.96	0.98	มาก	4.32	0.95	มาก	-7.63**
20. ครูมีความพอใจเมื่อผู้เรียนทำความดี	4.33	0.89	มาก	4.51	0.87	มากที่สุด	-4.73**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความ คาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
การให้รางวัลและการลงโทษ							
การให้รางวัล							
1. ข้าพเจ้ามักจะได้รับรางวัลทุก ครั้งเมื่อทำความดี	2.98	1.10	ปานกลาง	3.91	1.12	มาก	-15.14**
2. ข้าพเจ้าต้องทำงานให้เสร็จก่อน จะได้รับรางวัล	3.33	1.20	ปานกลาง	3.84	1.21	มาก	-10.30**
3. ข้าพเจ้าจะทำตลอดเวลาโดย ไม่สนใจว่าครูจะให้รางวัลตอบ แทนหรือไม่	3.90	1.08	มาก	4.27	1.01	มาก	-7.50**
4. รางวัลที่ข้าพเจ้าได้รับจากครู บางครั้งก็เป็นเพียงคำชมเชย ยกย่อง	3.91	0.97	มาก	4.09	1.02	มาก	-3.51**
5. ครูมักจะประกาศความดีของ ข้าพเจ้าให้เพื่อน ๆ ได้ทราบ	3.36	1.15	ปานกลาง	3.83	1.14	มาก	-8.36**
6. เมื่อข้าพเจ้าเห็นเพื่อนได้รางวัล จะรู้สึกดีใจและยินดีด้วย	4.18	0.96	มาก	4.35	0.89	มาก	-4.15**
7. เมื่อข้าพเจ้าหรือเพื่อน ๆ เสนอ ความคิดแปลก ๆ จะได้รับคำ ชมจากครูเสมอ	3.62	1.03	มาก	4.09	1.01	มาก	-9.24**
8. ครูมักจะข่มหรือพยักหน้าเมื่อ ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ทำความดี	3.88	1.08	มาก	4.26	0.97	มาก	-7.61**
9. เมื่อครูดูบิหรหหรือตะหลัง ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอับอาย	3.68	1.16	มาก	4.10	1.04	มาก	-8.57**
10. ครูมักจะให้รางวัลเป็นสิ่งของ เล็ก ๆ น้อย ๆ แก่ข้าพเจ้าเสมอ	3.00	1.10	ปานกลาง	3.72	1.23	มาก	-11.71**
การลงโทษ							
11. ข้าพเจ้ามักจะถูกลงโทษอย่าง เหมาะสมกับความผิด	3.71	1.15	มาก	3.82	1.25	มาก	-1.96
12. ข้าพเจ้ามักถูกลงโทษทั้ง ๆ ที่ยัง ไม่ทราบว่าทำผิดอะไร	2.16	1.23	ค่อนข้างน้อย	2.10	1.41	ค่อนข้างน้อย	1.04

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
13. บางครั้งครูจะทำโทษที่รุนแรง ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าทำผิดเล็กน้อย	2.23	1.26	ค่อนข้างน้อย	2.04	1.38	ค่อนข้างน้อย	3.03**
14. ครูจะเข้มงวดจับผิดจนทำให้ ผู้เรียนกังวลใจ	2.35	1.27	ค่อนข้างน้อย	2.13	1.38	ค่อนข้างน้อย	3.50**
15. ถึงแม้ข้าพเจ้าไม่ได้ทำความผิด ก็มักโดนลงโทษพร้อมกับเพื่อน ที่ทำผิด	2.36	1.31	ค่อนข้างน้อย	2.07	1.43	ค่อนข้างน้อย	4.67**
16. ครูจะอธิบายเหตุผลให้ผู้เรียน ทราบก่อนถูกลงโทษ	3.73	1.10	มาก	4.03	1.13	มาก	-5.39**
17. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดครั้งแรก ครู จะเพียงว่ากล่าวตักเตือน	3.98	1.06	มาก	4.20	1.06	มาก	-4.39**
18. ข้าพเจ้ามักจะถูกดูหรือตำหนิ ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง	2.30	1.30	ค่อนข้างน้อย	2.07	1.42	ค่อนข้างน้อย	4.04**
19. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดบ่อย ๆ ครูจะ เลิกสนใจในตัวข้าพเจ้า	2.38	1.29	ค่อนข้างน้อย	2.20	1.42	ค่อนข้างน้อย	3.22**
20. ครูมักจะโกรธแสดงความไม่ พอใจเมื่อผู้เรียนทำผิด	2.68	1.21	ปานกลาง	2.34	1.35	ค่อนข้างน้อย	6.03**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจ							
21. ครูใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการ สอน ทำให้ข้าพเจ้าสนใจมา เรียนมากขึ้น	3.85	1.06	มาก	4.27	0.98	มาก	-7.74**
22. ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมคิดร่วม ปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้	3.64	1.05	มาก	4.11	0.99	มาก	-9.77**
23. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเรียนรู้จาก กรณีตัวอย่าง และเรื่องราวที่ครู นำมาสอดแทรกเสมอ	3.80	0.97	มาก	4.17	0.94	มาก	-7.72**
24. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปทัศน- ศึกษา หรือเรียนรู้นอกชั้นเรียน	3.52	1.20	มาก	4.43	0.83	มาก	-14.63**
25. ครูจะพาข้าพเจ้าไปทำบุญในวัน สำคัญ ๆ	3.26	1.34	ปานกลาง	3.95	1.18	มาก	-10.05**

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวัง
เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ในทัศนะของครูผู้สอนระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความ คาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
บรรยากาศในสถานศึกษา แบบประชาธิปไตย							
1. ข้าพเจ้าให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.23	0.89	ปานกลาง	3.94	0.84	มาก	-13.70**
2. ข้าพเจ้าให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระ ภายใต้ระเบียบที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น	3.55	0.89	มาก	4.12	0.77	มาก	-11.71**
3. ข้าพเจ้าให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีโอกาส	4.31	0.71	มาก	4.42	0.74	มาก	-2.84**
4. ข้าพเจ้ากระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน	3.91	0.72	มาก	4.36	0.73	มาก	-11.59**
5. ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม	3.97	0.83	มาก	4.33	0.75	มาก	-7.50**
6. ข้าพเจ้าให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	3.01	0.97	ปานกลาง	3.72	0.91	มาก	-13.80**
7. ข้าพเจ้าสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	3.97	0.90	มาก	4.31	0.80	มาก	-8.33**
8. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	3.06	1.08	ปานกลาง	3.83	0.95	มาก	-13.23**

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. ข้าพเจ้าให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือหากมีปัญหา	4.06	0.90	มาก	4.23	0.86	มาก	-3.99**
แบบอัตตาธิปไตย							
10. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดด้วยตนเอง	2.89	1.08	ปานกลาง	2.88	1.24	ปานกลาง	0.21
11. ข้าพเจ้าจะให้ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในทุก ๆ ด้าน	3.48	0.96	ปานกลาง	3.94	0.98	มาก	-9.72**
12. ข้าพเจ้าจะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ระเบียบวินัยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้กำหนดเท่านั้น	2.37	1.02	ค่อนข้างน้อย	2.50	1.25	ปานกลาง	-2.31*
13. ข้าพเจ้าไม่ชอบให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียน	1.57	1.01	ค่อนข้างน้อย	2.02	1.44	ค่อนข้างน้อย	-6.53**
14. ข้าพเจ้ามักให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการทำงานเป็นรายบุคคล	2.93	1.01	ปานกลาง	3.04	1.17	ปานกลาง	-2.32*
15. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้กำหนดวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผล การเรียนด้วยตนเองทั้งหมด	2.67	1.07	ปานกลาง	2.58	1.13	ปานกลาง	1.85
16. ข้าพเจ้าจัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการตามที่ข้าพเจ้าเห็นสมควร	2.70	1.23	ปานกลาง	2.93	1.40	ปานกลาง	-4.76**
17. ข้าพเจ้าและเพื่อนครูร่วมกันกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยผู้เรียนไม่ต้องมีส่วนร่วม	2.34	1.13	ค่อนข้างน้อย	2.36	1.29	ค่อนข้างน้อย	-0.34

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
18. ข้าพเจ้าแนะนำให้ผู้เรียนคบเพื่อนบางคนเท่านั้น เพื่อจะได้ไม่มีปัญหา	1.75	1.05	ค่อนข้างน้อย	1.96	1.27	ค่อนข้างน้อย	-4.16**
แบบปล่อยปละละเลย							
19. ข้าพเจ้าไม่ได้สนใจวางแผนการจัดการเรียนรู้	1.40	0.91	น้อยมาก	1.80	1.35	ค่อนข้างน้อย	-6.70**
20. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.38	0.83	น้อยมาก	1.77	1.31	ค่อนข้างน้อย	-6.59**
21. ข้าพเจ้าไม่ใส่ใจที่จะให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียน	1.30	0.77	น้อยมาก	1.76	1.33	ค่อนข้างน้อย	-7.36**
22. ข้าพเจ้าไม่คิดจะกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรม	1.38	0.85	น้อยมาก	1.76	1.31	ค่อนข้างน้อย	-6.10**
23. ข้าพเจ้าไม่เคยสนใจส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานเป็นกลุ่ม	1.33	0.79	น้อยมาก	1.76	1.32	ค่อนข้างน้อย	-7.00**
24. ข้าพเจ้าไม่ใส่ใจที่จะให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	1.50	0.88	ค่อนข้างน้อย	1.81	1.27	ค่อนข้างน้อย	-5.32**
25. ข้าพเจ้าไม่คิดจะสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองตามความสนใจ	1.36	0.83	น้อยมาก	1.80	1.36	ค่อนข้างน้อย	-6.86**
26. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	1.45	0.85	น้อยมาก	1.80	1.31	ค่อนข้างน้อย	-5.58**

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
27. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือหากมีปัญหา	1.38	0.84	น้อยมาก	1.80	1.31	ค่อนข้างน้อย	-6.98**
เจตคติ							
เจตคติต่อนักเรียน							
1. ข้าพเจ้าพูดกับผู้เรียนด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะนุ่มนวล	3.73	0.84	มาก	4.38	0.79	มาก	-14.07**
2. ข้าพเจ้าแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับผู้เรียน	4.31	0.77	มาก	4.57	0.68	มากที่สุด	-7.44**
3. ข้าพเจ้ามักแสดงให้ผู้เรียนรู้ว่าข้าพเจ้าภูมิใจในตัวเขาเสมอ	3.90	0.78	มาก	4.34	0.75	มาก	-10.36**
4. ข้าพเจ้ามักแสดงท่าทางขึงขังเพื่อให้ผู้เรียนเกรงกลัว	2.49	1.01	ค่อนข้างน้อย	2.38	1.25	ค่อนข้างน้อย	2.05*
5. ข้าพเจ้าจะเข้มงวดเมื่อผู้เรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม	3.91	0.87	มาก	3.95	1.05	มาก	-0.74
6. ผู้เรียนชอบเข้ามาปรึกษาและขอคำชี้แนะจากข้าพเจ้าเสมอ	3.65	0.85	มาก	4.24	0.82	มาก	-13.20**
7. ข้าพเจ้าให้ความสนใจและเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	4.03	0.81	มาก	4.36	0.76	มาก	-8.09**
8. ข้าพเจ้าไม่แสดงกิริยาท่าทางเบื่อหน่ายเมื่อต้องอธิบายเรื่องเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง	3.66	1.00	มาก	3.98	1.14	มาก	-6.27**
9. ข้าพเจ้าสามารถช่วยให้ผู้เรียนหายกลัวและคลายทุกข์ได้	3.76	0.85	มาก	4.23	0.81	มาก	-10.99**
10. ข้าพเจ้าให้กำลังใจผู้เรียนที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและการเรียน	4.23	0.79	มาก	4.42	0.77	มาก	-4.97**
11. ถ้าปล่อยให้ผู้เรียนทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่แก้ไขจะทำให้ผู้เรียนทำผิดมากขึ้น	3.78	1.18	มาก	3.54	1.49	มาก	3.21**

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
12. ผู้เรียนส่วนใหญ่จะต้องถูกบังคับจึงจะมีพฤติกรรมดี	2.98	1.11	ปานกลาง	2.76	1.37	ปานกลาง	3.34**
13. ผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบก่อความวุ่นวาย	2.17	1.09	ค่อนข้างน้อย	1.91	1.26	ค่อนข้างน้อย	4.50**
14. ผู้เรียนสามารถประพฤติให้ถูกต้องเหมาะสมแม้ว่าจะอยู่ไกลสหายครูสอน	3.09	0.91	ปานกลาง	3.93	1.13	มาก	-13.46**
15. ผู้เรียนส่วนใหญ่ขยันและตั้งใจเรียน	3.20	0.84	ปานกลาง	4.21	0.90	มาก	-17.25**
16. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดและข้อเสนอแนะที่ดี	3.29	0.79	ปานกลาง	4.12	0.94	มาก	-13.28**
17. ผู้สอนส่วนใหญ่มักคิดว่าผู้เรียนไม่สามารถทำสิ่งที่ดี ๆ ได้	2.11	1.12	ค่อนข้างน้อย	2.19	1.41	ค่อนข้างน้อย	-1.21
เจตคติต่อสถานศึกษา							
18. ผู้บริหารเห็นและพอใจในคุณค่าของข้าพเจ้าอย่างแท้จริง	3.30	0.91	ปานกลาง	3.91	1.02	มาก	-11.46**
19. ข้าพเจ้าทำงานกับเพื่อนครูในโรงเรียนได้	4.17	0.77	มาก	4.44	0.73	มาก	-7.61**
20. ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจที่ได้มาทำงานที่โรงเรียน/สถานศึกษาแห่งนี้	4.24	0.83	มาก	4.40	0.79	มาก	-4.71**
21. ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน / สถานศึกษา	4.48	0.73	มาก	4.57	0.71	มากที่สุด	-2.91*
22. ถ้ามีโอกาสย้ายที่ทำงานได้ ข้าพเจ้าจะขอย้ายเป็นคนแรก	1.79	1.20	ค่อนข้างน้อย	1.84	1.27	ค่อนข้างน้อย	-1.24
23. ข้าพเจ้ายังมาทำงานที่โรงเรียน / สถานศึกษา แม้ว่าจะอยู่ในช่วงปิดภาคเรียน	3.78	0.96	มาก	3.85	1.01	มาก	-1.53

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
24. ข้าพเจ้าพอใจที่โรงเรียน / สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ ผู้เรียน ได้มีโอกาสตามความ สนใจ	4.02	0.86	มาก	4.30	0.77	มาก	-7.62**
การเป็นแบบอย่างที่ดี							
บุคลิกภาพ							
1. ครูควรเป็นผู้ระมัดระวังในการ แต่งกายให้เหมาะสมกับ กาลเทศะ	4.44	0.74	มาก	4.65	0.65	มากที่สุด	-5.84**
2. ข้าพเจ้าพูดคำที่ไพเราะ น่าฟัง เสมอเมื่อเวลาพูดกับนักเรียน	4.07	0.76	มาก	4.54	0.68	มากที่สุด	-11.17**
3. ข้าพเจ้าระมัดระวังกิริยามารยาท เสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.18	0.72	มาก	4.49	0.69	มาก	-8.37**
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่บอกว่า ครูต้องมีบุคลิกภาพที่เป็น แบบอย่างของคนดีทั้งส่วนตัว และในสังคม	4.49	0.68	มาก	4.60	0.68	มากที่สุด	-3.47**
5. ข้าพเจ้าฝึกที่จะยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่นและยอมรับ สภาพของตนเอง ในทุก สถานการณ์	4.25	0.77	มาก	4.46	0.74	มาก	-6.06**
6. เมื่อพบผู้เรียนนอกโรงเรียน ข้าพเจ้าจะทักทายผู้เรียนอย่าง เป็นกันเอง	4.25	0.79	มาก	4.42	0.80	มาก	-5.04**
การชักจูงการกระทำ							
7. ข้าพเจ้าจะเตรียมการอย่างพร้อม เปรียงทุกครั้งก่อนการลงมือทำ กิจกรรมใด ๆ เพื่อความมั่นใจ และการกระทำที่ถูกต้อง	4.04	0.76	มาก	4.44	0.73	มาก	-10.63**

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
8. ข้าพเจ้าจะใช้เหตุผลทุกครั้งในการตัดสินใจ	4.16	0.76	มาก	4.46	0.75	มาก	-8.77**
9. ข้าพเจ้าจะต้องประพุดคนในสิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ไม่ประพุดในสิ่งที่ห้ามผู้เรียนประพุด	4.37	0.73	มาก	4.57	0.70	มากที่สุด	-5.50**
10. ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับกำหนดนัดหมายของผู้เรียนอย่างเคร่งครัด	4.22	0.75	มาก	4.49	0.69	มาก	-8.21**
11. เมื่อถึงเทศกาลทำบุญ ข้าพเจ้าชี้ชวนให้ผู้เรียนไปฟังธรรม และร่วมทำบุญเสมอ	3.93	0.87	มาก	4.38	0.79	มาก	-10.43**
12. ข้าพเจ้าใช้หลายวิธีเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนประพุดดี โดยยกเหตุผลที่ดีมาจูงใจ	4.21	0.76	มาก	4.51	0.70	มากที่สุด	-8.57**
13. ข้าพเจ้าไม่ปล่อยให้สิ่งผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของผู้เรียนผ่านไปโดยไม่ตักเตือน	4.12	0.90	มาก	4.41	0.86	มาก	-7.92**
14. ถ้าผู้เรียนทำผิด ข้าพเจ้าให้เขาชี้แจงเหตุผลว่าทำอย่างไร จึงปรับตัวให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป	4.16	0.78	มาก	4.46	0.74	มาก	-8.68**
การสร้างจิตสำนึก							
15. ข้าพเจ้าจะแสดงให้ผู้เรียนรู้ว่ารัก และหวังดีต่อผู้เรียนตลอดเวลา	4.18	0.80	มาก	4.48	0.75	มาก	-8.56**
16. ขณะที่สอนข้าพเจ้าจะใส่ใจในความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	4.12	0.80	มาก	4.45	0.73	มาก	-9.06**
17. ข้าพเจ้าจะให้กำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้มีแรงจูงใจในการเรียนเสมอ	4.20	0.75	มาก	4.51	0.67	มากที่สุด	-8.28**

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
18. ครูควรมีความอดทนต่อการสอนผู้เรียนทุกประเภท ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลและผู้เรียน	4.26	0.78	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด	-8.67**
19. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนขอคำแนะนำปรึกษาตลอดเวลา	4.27	0.75	มาก	4.54	0.68	มากที่สุด	-7.91**
20. ข้าพเจ้าไม่แสดงให้ผู้เรียนทราบว่าข้าพเจ้าพอใจเมื่อผู้เรียนทำความดี	2.42	1.43	ค่อนข้างน้อย	2.77	1.65	ปานกลาง	-6.14**
การให้รางวัลและการลงโทษ							
การให้รางวัล							
1. ข้าพเจ้าจะให้รางวัลทุกครั้งเมื่อผู้เรียนทำดี ประพฤติดี	3.27	0.94	ปานกลาง	3.88	0.96	มาก	-12.23**
2. ข้าพเจ้าจะให้รางวัลต่อเมื่อผู้เรียนทำงานตามที่มอบหมาย	3.06	1.06	ปานกลาง	3.51	1.16	มาก	-8.81**
3. ผู้เรียนจะทำความดีโดยไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะให้รางวัลหรือไม่	3.64	0.91	มาก	4.17	0.94	มาก	-10.19**
4. บางครั้งข้าพเจ้าจะให้รางวัลที่เป็นคำชมเชยยกย่อง	4.21	0.80	มาก	4.39	0.79	มาก	-4.80**
5. เมื่อผู้เรียนทำความดีข้าพเจ้าจะประกาศให้นักเรียนทราบทั่วกัน	4.11	0.84	มาก	4.39	0.81	มาก	-7.62**
6. เมื่อข้าพเจ้าให้รางวัลผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ดีใจและยินดีด้วย	4.00	0.80	มาก	4.37	0.74	มาก	-9.49**
7. เมื่อผู้เรียนมีความคิดแปลก ๆ ข้าพเจ้าจะให้คำชมเชยเสมอ	3.79	0.94	มาก	4.11	0.92	มาก	-8.38**
8. ข้าพเจ้าจะแสดงความพึงพอใจด้วยการยิ้มหรือพยักหน้าเมื่อผู้เรียนทำดี	4.13	0.88	มาก	4.28	0.89	มาก	-4.35**

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. บางครั้งข้าพเจ้าก็ดูบึ้งตึ้หรือตะหลังเพื่อให้กำลังใจผู้เรียน	4.02	0.99	มาก	4.21	0.93	มาก	-5.48**
10. ข้าพเจ้าจะให้สิ่งของเด็ก ๆ น้อย ๆ เป็นรางวัลแก่ผู้เรียนเสมอ	3.29	1.06	ปานกลาง	3.71	1.09	มาก	-9.21**
การลงโทษ							
11. ข้าพเจ้าจะลงโทษผู้เรียนตามความเหมาะสมกับความผิด	3.75	0.95	มาก	3.78	1.14	มาก	-0.75
12. บางครั้งข้าพเจ้าก็ลงโทษผู้เรียนทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทราบความผิดชัดเจน	1.65	1.04	ค่อนข้างน้อย	1.60	1.17	ค่อนข้างน้อย	1.06
13. บางครั้งข้าพเจ้าก็จะลงโทษผู้เรียนรุนแรงเกินความจริง	1.56	1.03	ค่อนข้างน้อย	1.59	1.17	ค่อนข้างน้อย	-0.61
14. ข้าพเจ้าจะเข้มงวดกับผู้เรียนเสมอ ๆ แม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	2.57	1.12	ปานกลาง	2.58	1.30	ปานกลาง	-0.47
15. เมื่อมีความผิดเกิดขึ้น ข้าพเจ้าจะทำโทษผู้เรียนทุกคนที่อยู่ในเหตุการณ์	1.75	1.09	ค่อนข้างน้อย	1.77	1.23	ค่อนข้างน้อย	-0.56
16. ข้าพเจ้าจะอธิบายเหตุผลเมื่อผู้เรียนทำผิด ก่อนการลงโทษ	3.97	0.95	มาก	4.15	1.03	มาก	-4.10**
17. ข้าพเจ้าจะว่ากล่าวตักเตือนในความผิดครั้งแรกของผู้เรียน	3.93	0.99	มาก	4.10	1.05	มาก	-4.20**
18. เมื่อผู้เรียนทำผิดซ้ำ ๆ ซาก ๆ ข้าพเจ้าจะเลิกใส่ใจว่ากล่าวตักเตือน	1.94	1.08	ค่อนข้างน้อย	1.86	1.27	ค่อนข้างน้อย	1.35
19. ข้าพเจ้าจะโกรธ ฉุนเฉียวเมื่อผู้เรียนทำผิด	1.95	1.05	ค่อนข้างน้อย	1.75	1.17	ค่อนข้างน้อย	3.47**

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ							
20. ข้าพเจ้าจะใช้สื่อการสอนหลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.57	0.90	มาก	4.18	0.93	มาก	-11.31**
21. ข้าพเจ้าจะกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมคิดร่วมปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.87	0.87	มาก	4.29	0.85	มาก	-9.57**
22. ข้าพเจ้าจะนำกรณีตัวอย่างหรือเรื่องราวที่น่าสนใจมาสอดแทรกบทเรียนเสมอ	3.95	0.79	มาก	4.27	0.82	มาก	-7.94**
23. ข้าพเจ้าจะพาผู้เรียนไปศึกษานอกชั้นเรียนหรือในสถานการณ์จริง	3.30	1.04	ปานกลาง	4.14	0.93	มาก	-14.14**
24. ข้าพเจ้าจะพาผู้เรียนไปร่วมทำบุญวันสำคัญ ๆ	3.47	1.16	ปานกลาง	4.18	0.98	มาก	-11.92**

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทัศนะของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความคิดเห็น	จำนวนร้อยละ (N = 234)
1. ครูรัก เข้าใจ สนใจ เป็นมิตรและเป็นกำลังใจ	59 (25.21)
2. ควรให้คำแนะนำที่ดี และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดี	22 (9.40)
3. การสอนควรสอนให้สนุก และไม่เครียด	22 (9.40)
4. ครูควรอารมณ์ดี และมีอารมณ์ขัน	21 (8.97)
5. การทำโทษควรทำโทษด้วยอย่างมีเหตุผลไม่ควรตี	21 (8.97)
6. มีการพาไปทัศนศึกษา	17 (7.26)
7. ควรมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่ดี	15 (6.41)
8. พุดจาไพเราะ	12 (5.13)
9. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	12 (5.13)
10. ควรแต่งกาย วาจา สุภาพ มั่นคงทางอารมณ์	11 (4.70)
11. กิจกรรมที่จัดควรให้สร้างสัมพันธ์กัน	10 (4.27)
12. ควรให้เสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ	7 (2.99)
13. ควรตั้งใจสอน	6 (2.56)
14. ครูควรเป็นตัวอย่างที่ดี	6 (2.56)
15. ควรให้โอกาสไปเยี่ยมบ้านครู	4 (1.71)
16. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและระเบียบ	4 (1.71)
17. มีความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นกันเอง	3 (1.28)
18. ครูควรเข้มงวดบ้าง	3 (1.28)
19. การบ้านไม่ควรให้มากเกินไป	3 (1.28)
20. ไม่ควรนิทาเด็ก	2 (0.85)
21. มีชื่อเสียง	1 (0.43)
22. ครูควรมีความคิดสร้างสรรค์	1 (0.43)
23. ห้องพักไม่ไกล	1 (0.43)
24. ควรมีกิจกรรมไม่มากเกินไป	1 (0.43)
25. ควรศึกษาและรู้จักสภาพจริงของนักเรียน	1 (0.43)

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนในทัศนะของครู / อาจารย์

ความคิดเห็น	จำนวนร้อยละ (N =92)
1. ครูควรทำตัวเป็นมิตร เข้าใจ เอาใจใส่ จริงใจ วางใจ	20 (21.74)
2. ควรยอมรับและเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นและเข้าใจ	15 (16.30)
3. ติดตาม ดูแลด้านการเรียนและความประพฤติ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนแนะแนว	10 (10.87)
4. ควรมีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะที่ก่อให้เกิดการทำงานและแก้ปัญหาาร่วมกัน	10 (10.87)
5. ครูต้องพัฒนาตนเองมากขึ้น	9 (9.78)
6. ครูควรศึกษามิหลังนักเรียนทุกด้านเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	5 (5.43)
7. ดำเนินบทบาทครูเป็นไปตาม พ.ร.บ. และเชื่อมโยงท้องถิ่น	4 (4.35)
8. ครูต้องเมตตาต่อนักเรียน มีความอดกลั้น	2 (2.17)
9. พบผู้ปกครองนักเรียนหรือเยี่ยมบ้าน	2 (2.17)
10. ลดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องให้น้อยลง	2 (2.17)
11. ทำคู่มือปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน	1 (1.09)

การศึกษาแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน สำหรับการศึกษา ระดับชั้นพื้นฐานเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 16 - 20 โดยสรุปผลการสังเคราะห์ดังนี้

1. การสังเคราะห์ตัวแปรที่มีความสำคัญมาก และควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน ประกอบด้วยบรรยากาศในสถานศึกษาทุกบรรยากาศ เจตคติต่อครู/นักเรียน และเจตคติต่อสถานศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดีประเด็นการชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึกและประเด็นการลงโทษ ส่วนตัวแปรที่สำคัญและควรพัฒนา ประกอบด้วย ตัวแปรด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นบุคลิกภาพ การให้รางวัลและการลงโทษ ประเด็นการให้รางวัลและพฤติกรรมที่มีต่อการจูงใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พหุระหว่างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ที่พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุระหว่างตัวแปรด้านบรรยากาศในสถานศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดีและการให้รางวัล และการลงโทษตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังกับเจตคติของนักเรียนต่อครู หรือเจตคติของครูต่อนักเรียน พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ของนักเรียนชั้นพื้นฐานเท่ากับ 0.89 และ 0.88 ตามลำดับ และความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักเรียนต่อครูเท่ากับร้อยละ 79

และร้อยละ 78 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของครูผู้สอนในการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่ากับ 0.76 และ 0.73 ตามลำดับ และความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนเท่ากับร้อยละ 58 และร้อยละ 53 ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุและความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักเรียนต่อครูหรือเจตคติของครูต่อนักเรียน โดยคัดเลือกเฉพาะประเด็นที่สำคัญมากและควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน ซึ่งได้แก่ บรรยากาศในสถานศึกษาทุกบรรยากาศ การเป็นแบบอย่างที่ดีประเด็นการชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึกและประเด็นการลงโทษ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของนักเรียนขั้นพื้นฐานเท่ากับ 0.86 และ 0.85 ตามลำดับ และความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักเรียนต่อครูเท่ากับร้อยละ 75 และร้อยละ 72 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของครูผู้สอนในการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่ากับ 0.74 และ 0.70 ตามลำดับ ส่วนความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนเท่ากับร้อยละ 54 และร้อยละ 49 ตามลำดับ (ผลการวิเคราะห์แสดงในภาคผนวกตารางที่ 46)

2. จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ต้องดำเนินการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ทั้ง 4 ด้าน โดยการวิเคราะห์ประเด็นย่อยที่ต้องดำเนินการทั้งในบทบาทของนักเรียนและครู สรุปแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา

นักเรียนและครูมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบรรยากาศในสถานศึกษา โดยมีความต้องการบรรยากาศแบบประชาธิปไตยมากกว่าบรรยากาศแบบอิตาเลียนไคย หรือปล่อยปละละเลย แต่ในขณะเดียวกันยังมีความต้องการบรรยากาศแบบอิตาเลียนไคยและปล่อยปละละเลยบ้าง ดังนั้นจึงควรจัดบรรยากาศให้อยู่ในระดับพอเหมาะ โดยเน้นบรรยากาศแบบประชาธิปไตยเป็นหลัก ซึ่งบรรยากาศที่ต้องการให้เกิดในสถานศึกษา คือต้องการมีส่วนร่วมในการเลือกดำเนินกิจกรรมหรือการกำหนดวิธีการที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ได้แก่ ด้านกฎระเบียบของสถานศึกษา วิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การเข้าร่วมชมรมหรือโครงการ และการเลือกคบเพื่อน นอกจากนี้ยังมีความต้องการความช่วยเหลือและคำปรึกษาหารือจากครูผู้สอน และต้องการโอกาสในการที่จะให้มีกิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในขณะที่เรียน

2.2 ด้านเจตคติ

นักเรียนและครูมีเจตคติที่ดีต่อกันและเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา ทั้งตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวัง โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือยังต้องการให้มีการพัฒนาเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันยิ่งขึ้น ซึ่งมีความต้องการให้ครูแสดงพฤติกรรมทั้งด้านการพูด บุคลิกภาพ และการสอนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ด้านการพูด ต้องการให้ครูผู้สอน พูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง ชัดเจน ไม่เร็ว และไม่เร็วเกินไป

2.2.2 ด้านบุคลิกภาพ ต้องการให้ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพน่าเกรงขาม แต่มีลักษณะที่เป็นมิตรให้กำลังใจผู้เรียน มีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ช่างสงสัย มีอารมณ์ขัน แต่งกายสุภาพ เป็นผู้นำที่ดี มีความประพฤติดี และเอาใจใส่นักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า มีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านการให้ความสนใจ เอาใจใส่ความรู้สึกละเอียดของนักเรียนทุกคน และควรเข้มงวดกับ ผู้เรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม โดยให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดี ตลอดจนการเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้เสนอความคิดเห็นอย่างอิสระ

2.2.3 ด้านการสอน ต้องการให้มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโต้แย้งได้ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การตอบคำถามชัดเจน การทำบทเรียนยากให้ง่ายและน่าสนใจ มีความกระตือรือร้นในการสอน ไม่เบื่อที่จะสอนซ้ำเมื่อ นักเรียนไม่เข้าใจ ให้การช่วยเหลือแนะแนวทางในการทำกิจกรรมและชี้แนะหรือแก้ไขเมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือทำผิด เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย นอกจากนี้ครูยังมีความต้องการเพิ่มในด้านการให้กำลังใจนักเรียนที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและการเรียน และไม่ปล่อยให้ให้นักเรียนทำผิดโดยไม่มีการแก้ไข แม้จะเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ

ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนาด้านเจตคติต่อสถานศึกษา พบว่านักเรียนต้องการสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อม สื่ออุปกรณ์ ตำรา และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม และต้องการให้สถานศึกษามีครูที่มีชื่อเสียงมาสอนและให้สถานศึกษาสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ส่วนครูต้องการเพิ่ม โดยการให้ผู้บริหารสถานศึกษาพอใจและเห็นคุณค่า และสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกับเพื่อนครู

2.3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

นักเรียนและครูเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ประเด็นการชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึก โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็น ดังนี้

2.3.1 การชักจูงการกระทำ ต้องการให้ครูมีการเตรียมความพร้อมและมีความมั่นใจในการกระทำกิจกรรมใด ๆ การมีเหตุผลในการตัดสินใจ ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อนักเรียนจะได้ประพฤติดีตามคำแนะนำเพื่อสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ การเห็นความสำคัญของการนัดหมายซึ่งกันและกัน การชักจูงในการร่วมกิจกรรมทางศาสนา และการคบเพื่อนที่ดี การตักเตือนเมื่อกระทำผิด และการอบรมเกี่ยวกับการทำในสิ่งที่ดีและไม่ดี

2.3.2 การสร้างจิตสำนึก ต้องการให้ครูแสดงความรัก ความหวังดี การใส่ใจในความรู้สึกของนักเรียน และการให้กำลังใจเพื่อให้ให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนอยู่เสมอ อดทนและพยายามสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ขอคำแนะนำ ปรีกษา และการแสดงความพอใจเมื่อนักเรียนทำความดี

2.4 ด้านการให้รางวัลและการลงโทษ

นักเรียนและครูเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วนด้านการลงโทษ โดยต้องการให้ครูปฏิบัติเกี่ยวกับการลงโทษนักเรียนด้วยการอธิบายเหตุผลก่อนที่จะลงโทษ การว่ากล่าวตักเตือนเมื่อมีการทำผิดครั้งแรก และไม่ควรปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ การลงโทษรุนแรงเกินเหตุ การเข้มงวดที่จะจับผิดจนนักเรียนกังวลใจ การลงโทษทั้งหมดโดยไม่พิจารณาเฉพาะผู้ที่กระทำผิด การใช้การดำเนินด้วยถ้อยคำที่รุนแรง การแสดงความโกรธเมื่อนักเรียนทำผิด และการเลิกสนใจเมื่อนักเรียนทำผิดบ่อยๆ

3. สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของนักเรียนและครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 19 - 20)

3.1 นักเรียน ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ควรให้ความรัก ความเข้าใจ สนใจและเป็นมิตรกับนักเรียน
- ควรสอนให้สนุกไม่เครียด พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่ดีและเป็นที่ยอมรับ
- ควรมีอารมณ์ดี อารมณ์ขัน และลงโทษนักเรียนอย่างมีเหตุผล ไม่ควรตี
- ควรมีการพาไปทัศนศึกษาบ้าง
- ควรมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่ดี
- ควรพูดด้วยวาจาไพเราะ และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

3.2 ครูผู้สอน ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ควรทำตัวให้เป็นมิตร เข้าใจ เอาใจใส่นักเรียน
- ควรยอมรับ และเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความคิดเห็น

- ควรติดตามดูแลด้านการเรียนและความประพฤติอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนให้การแนะแนว นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมร่วมกันและเป็นกิจกรรมในลักษณะให้ เกิดงานและแก้ปัญหาาร่วมกัน

- ควรมีการพัฒนาตนเองให้มากขึ้น

- ควรศึกษาภูมิหลังนักเรียนทุกด้าน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

4. จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 16 - 20 สามารถสังเคราะห์แนวการพัฒนา รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน สำหรับนักเรียนและครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ดังแสดงในตารางที่ 21 - 22

ตารางที่ 21 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน สำหรับ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็น	ประเด็นย่อย
สำคัญมากและพัฒนาอย่างเร่งด่วน บรรยากาศในสถานศึกษา แบบประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - การทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้แนวทางการกำหนด ร่วมกันของนักเรียนและครู - การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลและการประเมินผล - การเข้าร่วมชมรมหรือโครงการพัฒนาตามความสนใจ - การมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบต่าง ๆ ของ สถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้เรียน
เจตคติ เจตคติต่อครู	<ul style="list-style-type: none"> - การได้รับความรัก ความเข้าใจ สนใจและเป็นมิตรจากครู - เรียนอย่างสนุก ไม่เครียด ได้รับการปรึกษาและคำแนะนำที่ดีจากครู
เจตคติต่อสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - การมีสื่ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า - การเรียนกับครูที่มีชื่อเสียง - ควรมีวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีปริมาณที่เพียงพอ

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
<p>การเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>การชักจูงการกระทำ</p> <p>การสร้างจิตสำนึก</p> <p>การให้รางวัลและการลงโทษ</p> <p>การลงโทษ</p> <p>พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ</p> <p>ข้อคิดเห็นอื่น ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติตามแบบอย่างและคำแนะนำที่ดีจากครู - ใช้วิธีการชักจูงที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนประพฤติดี - การมีกำลังใจ เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จ - ครูควรแสดงความพอใจเมื่อนักเรียนทำความดี - การได้รับการลงโทษอย่างมีเหตุผล ไม่ควรเกิดจากการใช้อารมณ์ของครูและไม่ควรใช้วิธีตี - การได้รับการชวนให้ร่วมกิจกรรมทางศาสนา - การมีโอกาสร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - การได้รับความรัก เข้าใจ สนใจเป็นมิตร และให้กำลังใจจากครู - การได้รับคำแนะนำที่ดีและเป็นที่ยอมรับที่ดีจากครู - การเรียนกับครูที่มีอารมณ์ดีสอนสนุกและไม่เครียด - การได้รับการลงโทษอย่างมีเหตุผลและไม่ควรใช้วิธีการตี - ต้องการโอกาสในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
<p>สำคัญและควรพัฒนา</p> <p>บรรยากาศในสถานศึกษา</p> <p>แบบประชาธิปไตย</p> <p>เจตคติ</p> <p>เจตคติต่อครู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การได้รับการปรึกษาและความช่วยเหลือจากครู - การมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนระหว่างเรียน - การมีโอกาสทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม - การเลือกคบเพื่อนอย่างอิสระ - การพูดของครูชัดเจนและน้ำเสียงไพเราะ น่าฟังเสมอ - เรียนกับครูที่แต่งกายอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ มีความเป็นมิตร เป็นแบบอย่างที่ดี ระมัดระวังกิริยามารยาททั้งต่อหน้าและลับหลัง - ต้องการความช่วยเหลือจากครูเมื่อนักเรียนมีปัญหา - เปิดโอกาสให้สามารถโต้แย้งได้

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
เจตคติต่อสถาบัน การเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลิกภาพ การชักจูงการกระทำ	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนกับครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้นในการสอน ไม่เข้มงวดจนเกินไป มีภาวะผู้นำและความมั่นใจในตนเองสามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจน ทำบทเรียนที่ยากให้ง่าย และน่าสนใจ ไม่แสดงท่าทางเบื่อหน่ายที่จะต้องอธิบายเรื่องเดียวกันหลายครั้ง - การเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและมีสภาพแวดล้อมที่ดี - เรียนกับครูที่พูดชัดเจนและน้ำเสียงไพเราะ น่าฟังเสมอ - นักเรียนควรปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีตามคำแนะนำของครู - ครูควรมีการเตรียมความพร้อมที่ดีสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ - ครูควรมีเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา - ครูควรมีการชักชวนให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทางศาสนา - ครูควรพยายามชักจูงให้นักเรียนประพฤติดี
การสร้างจิตสำนึก	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรตักเตือนนักเรียนทุกครั้งที่ทำผิด แม้จะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ - ครูควรอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับการกระทำที่ดี และไม่ดี - เรียนกับครู มีความรู้สึกที่รักและความหวังดีต่อผู้เรียน - และเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของนักเรียนทุกคนและ ตลอดเวลา - การได้รับโอกาสในการขอคำแนะนำและปรึกษาจากครู - ครูควรใช้วิธีสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับ สภาพความแตกต่างของนักเรียน
การให้รางวัลและการลงโทษ การให้รางวัล	<ul style="list-style-type: none"> - การได้รับรางวัลทุกครั้งที่ทำความดี - การรับรางวัลได้เมื่อทำงานสำเร็จ - ครูควรประกาศความดีของนักเรียนที่ทำให้เพื่อน ๆ ทราบ - ครูควรให้รางวัลที่เป็นสิ่งของเล็กๆ น้อย ๆ
การลงโทษ	<ul style="list-style-type: none"> - การรับการลงโทษอย่างเหมาะสมกับความผิดโดยได้รับการชี้แจงเหตุผลก่อนและ ไม่ควรได้รับการลงโทษด้วยอารมณ์
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การได้รับโอกาสในการร่วมคิดกิจกรรมการเรียน

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้ด้วยสื่อประกอบที่หลากหลายและสอดคล้องตัวอย่างหรือสถานการณ์จริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ - เรียนกับครูที่แต่งกายให้เหมาะสม มีวาจาสุภาพและมีความ มั่นคงทางอารมณ์ - ครูควรตั้งใจสอนและมีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน - ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นอย่างอิสระ - ครูควรเป็นตัวอย่างที่ดี

ตารางที่ 22 สักระยะที่แนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนสำหรับ
ครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็น	ประเด็นย่อย
<p>สำคัญมากและพัฒนารูปแบบ บรรยากาศในสถานศึกษา แบบประชาธิปไตย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผล และเกณฑ์การประเมินผลการเรียน - การมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบสถานศึกษาที่มีผลต่อนักเรียน
<p>เจตคติ เจตคติต่อนักเรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับนักเรียนและช่วยให้นักเรียนคลายทุกข์ - ครูควรตระหนักและประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบแม้ นักเรียนจะอยู่ห่างไกลครู - ครูควรคิดว่านักเรียนมีความคิดที่ดีและยอมรับฟังข้อคิดและข้อเสนอแนะ
<p>เจตคติต่อสถานศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารควรพอใจและเห็นคุณค่าของครู - ครูควรพยายามให้นักเรียนตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อชื่อเสียง ของสถานศึกษา

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
การเป็นแบบอย่างที่ดี	
การชักจูงการกระทำ	<ul style="list-style-type: none"> - การเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนและไม่ประพฤติในสิ่งที่ห้ามผู้เรียน - ควรใช้วิธีที่หลากหลายเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนประพฤติดีโดยมีการให้เหตุผลประกอบ
การสร้างจิตสำนึก	<ul style="list-style-type: none"> - การให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้มีแรงจูงใจในการเรียนอยู่เสมอ - การอดทนที่จะสอนผู้เรียนทุกคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนขอคำแนะนำได้ตลอดเวลา - ครูควรเป็นมิตร เข้าใจ เอาใจใส่ จริงใจเพื่อให้นักเรียนวางใจ - ควรยอมรับและเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นและมีความเข้าใจนักเรียน - ควรติดตามดูแลด้านการเรียนและความประพฤติอย่างสม่ำเสมอตลอดจนให้คำแนะนำที่ดี - ควรมีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะการทำงานและการแก้ปัญหา - ครูควรพัฒนาตนเองให้มากขึ้น - ควรศึกษาภูมิหลังนักเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
สำคัญและควรพัฒนาบรรยากาศในสถานศึกษาแบบประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> - การให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างอิสระภายใต้ระเบียบที่กำหนดร่วมกัน - การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีโอกาส - ควรกระตุ้นให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน - ควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม - ควรสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการในการพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ - ควรให้อิสระในการคบเพื่อนของนักเรียน โดยคอยให้การช่วยเหลือ

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
เจตคติ	
เจตคติต่อนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ควรปล่อยให้ผู้เรียนทำผิดโดยไม่แก้ไข
เจตคติต่อสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรแสดงความเป็นมิตร พูดด้วยน้ำเสียงไพเราะ และช่วยให้ผู้เรียนคลายทุกข์ได้ - ครูควรแสดงความรู้สึภาคภูมิใจผู้เรียน เอาใจใส่ทุกคนและไม่แสดงความเบื่อหน่ายที่จะต้องอธิบายเรื่องเดียวกันหลายครั้ง
การเป็นแบบอย่างที่ดี	
บุคลิกภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารควรจัดบรรยากาศในที่ทำงานให้เอื้อต่อการทำงานร่วมกันของครู
การชักจูงการกระทำ	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรระมัดระวังในการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ - ครูควรพูดด้วยคำพูดและน้ำเสียงที่ไพเราะ - ครูควรมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างของคนดีทั้งส่วนตัวและสังคม
การสร้างจิตสำนึก	<ul style="list-style-type: none"> - ควรเตรียมการอย่างพร้อมเพียงทุกครั้งก่อนการลงมือทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อความมั่นใจและการกระทำที่ถูกต้อง - ควรใช้เหตุผลทุกครั้งที่ต้องตัดสินใจ - ควรเห็นความสำคัญของการนัดหมายกับนักเรียน - ควรชักชวนผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา - ไม่ควรปล่อยให้ผู้เรียนทำผิดโดยไม่มีการตักเตือนแก้ไขแม้ว่าเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ และควรใช้เหตุผลในการแก้ไข
การให้รางวัลและการลงโทษ	
การให้รางวัล	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรแสดงให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีความรักและหวังดีต่อเขา - ครูควรเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนขณะเรียนในห้องเรียน
การลงโทษ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้รางวัลเมื่อผู้เรียนประพฤติดีทำดี - การให้รางวัลควรให้เมื่อผู้เรียนทำงานสำเร็จตามที่มอบหมาย - รางวัลที่ให้อาจเป็นสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ - ครูควรลงโทษนักเรียนให้เหมาะสมกับความผิด - ครูควรระวังที่จะไม่ลงโทษนักเรียนที่มีความผิดไม่ชัดเจน

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
พฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจ	<ul style="list-style-type: none"> - ครูไม่ควรลงโทษนักเรียนรุนแรงเกินความผิด - ครูควรใส่ใจแม้แต่เรื่องเล็กน้อย - การลงโทษควรอธิบายเหตุผลก่อนลงโทษ - ควรใช้วิธีการตักเตือน เมื่อนักเรียนทำผิดครั้งแรก - แม้นักเรียนทำผิดซ้ำ ๆ ครูควรใส่ใจไม่ควรปล่อยปละละเลย - ครูควรมีสติเมื่อนักเรียนทำผิด - ครูควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมคิดร่วมปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน - ครูควรสอดแทรกตัวอย่างหรือเรื่องราวที่น่าสนใจในบทเรียนเสมอ
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรดำเนินบทบาทให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. การศึกษา และเชื่อมโยงท้องถิ่น - ครูต้องมีความเมตตาต่อนักเรียน มีความอดทน - ควรเยี่ยมบ้านพบผู้ปกครอง - สถานศึกษาควรลดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในระดับ
อาชีวศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	การเปรียบเทียบสภาพ ความจริงกับความ คาดหวัง (t)		การเปรียบเทียบ ระหว่างครูกับ นักเรียน (t)		แนวทางการพัฒนา	
	ครู	นักเรียน	สภาพ จริง	คาดหวัง	สำคัญมากและ ควรพัฒนา เร่งด่วน	สำคัญและ ควรพัฒนา
แบบบรรยายภาค						
แบบประชาธิปไตย	-10.94**	-10.63**	9.58**	10.40**	✓	
แบบอิตาเลียน	-5.85**	-4.24**	-1.19	0.90		✓
แบบปล่อยปละละเลย	-7.35**	-5.59**	-13.02**	-6.07**	✓	
เจตคติ						
ต่อครู / นักเรียน	-10.48**	-8.32**	-	-	✓	
ต่อสถานศึกษา	-5.22**	-11.17**	8.61**	0.92		✓
การเป็นแบบอย่างที่ดี						
บุคลิกภาพ	-7.86**	-10.24**	9.02**	5.69**	✓	
การชักจูงการกระทำ	-8.98**	-7.40**	7.65**	6.67**	✓	
การสร้างจิตสำนึก	-7.71**	-7.73**	3.79**	2.86**	✓	
การให้รางวัลและการลงโทษ						
การให้รางวัล	-9.73**	-9.28**	4.46**	2.93**	✓	
การลงโทษ	-0.16	-4.53**	11.74**	8.30**		✓
พฤติกรรมที่มีผลต่อ การจูงใจ	-10.02**	-8.89**	4.16**	4.28**	✓	

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวัง
เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ในทัศนะของนักเรียนระดับ
อาชีวศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความ คาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
บรรยากาศในสถานศึกษา							
แบบประชาธิปไตย							
1. ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในการ วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.83	0.92	ปานกลาง	3.33	0.94	ปานกลาง	-8.61**
2. ข้าพเจ้าได้ทำกิจกรรมการ เรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ ระเบียบที่ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น	3.13	0.96	ปานกลาง	3.54	0.93	มาก	-6.64**
3. ข้าพเจ้าปรึกษาหารือและขอความ ช่วยเหลือจากครูเมื่อมีโอกาส	3.28	0.91	ปานกลาง	3.62	1.01	มาก	-6.15**
4. ข้าพเจ้ามักแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นกับเพื่อน ในระหว่าง การเรียนรู้	3.53	0.90	มาก	3.68	0.96	มาก	-3.26**
5. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ มีโอกาสทำ กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม	3.62	0.95	มาก	3.72	0.96	มาก	-2.08*
6. ข้าพเจ้าได้ร่วมกำหนดวิธีการ วัดผลการเรียนและเกณฑ์การ ประเมินผลการเรียน	2.82	1.05	ปานกลาง	3.32	0.97	ปานกลาง	-8.18**
7. ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมชมรมหรือ โครงการพัฒนาตนเองและ สังคมตามความสนใจ	3.17	1.04	ปานกลาง	3.49	1.01	ปานกลาง	-5.02**
8. ข้าพเจ้าได้ร่วมกำหนดกฎ ระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษา ที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	2.50	1.14	ปานกลาง	3.32	1.08	ปานกลาง	-10.73**
9. ข้าพเจ้าเลือกคบเพื่อนได้อย่าง อิสระจากครู และได้รับความ ช่วยเหลือจากครู หากมีปัญหา	3.56	1.04	มาก	3.86	1.02	มาก	-5.82**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความ คาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
แบบอัตตาธิปไตย							
10. ข้าพเจ้าและเพื่อน ไม่มีส่วนร่วม ในการวางแผนจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	2.62	1.10	ปานกลาง	3.01	1.16	ปานกลาง	-5.96**
11. ผู้เรียนจะทำกิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้ระเบียบวินัยที่ครูเป็นผู้ กำหนด	3.45	0.96	ปานกลาง	3.22	1.04	ปานกลาง	-3.85**
12. ครูมักปฏิเสธที่จะให้การ ช่วยเหลือข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ในทุกด้าน	2.26	1.31	ค่อนข้างน้อย	2.69	1.44	ปานกลาง	-5.94**
13. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ มักถูก กล่าวตักเตือนเมื่อแสดงความ คิดเห็นระหว่างการเรียน	2.35	1.20	ค่อนข้างน้อย	2.51	1.25	ปานกลาง	-2.69**
14. ในการทำงานทุกชั้น ครูจะใช้ ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ทำงานเป็น รายบุคคล	2.83	1.00	ปานกลาง	2.88	1.13	ปานกลาง	-1.01
15. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ไม่มีส่วน ร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผล และเกณฑ์การประเมินผลการ เรียนเลย	2.67	1.26	ปานกลาง	2.76	1.22	ปานกลาง	-1.26
16. ข้าพเจ้าร่วมชมรมหรือโครงการ ที่ครูจัดให้	3.56	0.92	มาก	3.63	0.99	มาก	-1.25
17. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ไม่มีส่วน ร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบ ต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมี ผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	2.77	1.20	ปานกลาง	2.96	1.20	ปานกลาง	-2.77**
18. ข้าพเจ้าคบเพื่อนตามคำแนะนำ ที่ครูบอไว้ เพื่อจะได้ไม่มี ปัญหา	2.68	1.22	ปานกลาง	2.90	1.22	ปานกลาง	-4.18**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
แบบปล่อยปละละเลย							
19. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ	2.66	1.15	ปานกลาง	2.63	1.29	ปานกลาง	0.42
20. ข้าพเจ้าไม่เคยได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ใด ๆ ด้วยตนเอง	2.19	1.20	ค่อนข้างน้อย	2.63	1.31	ปานกลาง	-6.93**
21. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือจากครู	2.26	1.30	ค่อนข้างน้อย	2.72	1.40	ปานกลาง	-6.07**
22. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับการกระตุ้นให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรม	2.47	1.18	ค่อนข้างน้อย	2.71	1.22	ปานกลาง	-4.07**
23. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานเป็นกลุ่ม	2.31	1.23	ค่อนข้างน้อย	2.65	1.26	ปานกลาง	-4.95**
24. ข้าพเจ้าไม่เคยร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนกับครู	2.67	1.25	ปานกลาง	2.78	1.24	ปานกลาง	-1.65
25. ข้าพเจ้าไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองตามความสนใจ	2.47	1.26	ค่อนข้างน้อย	2.70	1.26	ปานกลาง	-3.34**
26. ข้าพเจ้าไม่เคยได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	2.75	1.27	ปานกลาง	2.80	1.23	ปานกลาง	-0.79
27. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับอิสระในการคบเพื่อน และไม่เคยได้รับการช่วยเหลือจากครูเมื่อมีปัญหา	2.35	1.36	ค่อนข้างน้อย	2.71	1.42	ปานกลาง	-4.76**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
เจตคติ							
เจตคติต่อครู							
1. ครู พุดด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ น่าฟัง น่าสนใจ	3.38	1.02	ปานกลาง	3.95	1.06	มาก	-9.69**
2. ครู พุดเสียงดังชัดเจนพอเหมาะกับชั้นเรียน	3.51	0.94	มาก	3.92	1.00	มาก	-7.89**
3. จังหวะการพูดของครู เหมาะสมไม่พูดเร็ว/เร็ว	3.35	1.01	ปานกลาง	3.73	1.10	มาก	-6.69**
4. กิริยาท่าทางของครู มีลักษณะที่เป็นมิตร	3.61	1.02	มาก	3.97	1.01	มาก	-6.86**
5. ลักษณะท่าทางของครู น่ากรงขาม	3.19	1.05	ปานกลาง	3.22	1.20	ปานกลาง	-0.56
6. ครู มีความกระตือรือร้นที่จะสอน	3.52	0.96	มาก	3.77	0.97	มาก	-4.93**
7. ครู มีความเข้มงวดกับผู้เรียน	3.41	1.02	ปานกลาง	3.41	1.08	ปานกลาง	0.10
8. ครู ให้โอกาสผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งได้	3.58	0.99	มาก	3.78	1.01	มาก	-3.83**
9. ครู สามารถตอบคำถามให้ผู้เรียนเข้าใจได้ชัดเจน	3.62	1.00	มาก	3.86	1.04	มาก	-4.53**
10. ครู มีความมั่นใจในตนเอง	3.75	0.95	มาก	3.84	1.03	มาก	-1.62
11. เมื่อครู พบว่าผู้เรียนทำผิด ครู จะรีบตรวจสอบ แก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว	3.40	1.03	ปานกลาง	3.72	1.05	มาก	-5.73**
12. ครู เป็นผู้ที่สามารถทำเรื่องที่มีความซับซ้อนให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ	3.33	0.97	ปานกลาง	3.78	1.07	มาก	-7.40**
13. ครู มีทักษะในการทำให้บทเรียนน่าสนใจ น่าติดตาม	3.32	1.01	ปานกลาง	3.82	1.02	มาก	-7.80**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
14. ครู ไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายที่ ต้องอธิบายซ้ำ	3.37	1.08	ปานกลาง	3.64	1.15	มาก	-3.79**
15. ครู ให้นักเรียนมีส่วนร่วม รับผิดชอบในการเรียนของตน	3.63	0.96	มาก	3.80	0.95	มาก	-3.24**
16. ครู มีความเป็นผู้นำที่ดี	3.73	0.99	มาก	3.88	1.01	มาก	-2.91**
17. ครู ให้ความช่วยเหลือหรือให้ แนวทางในการทำกิจกรรมของ ผู้เรียนในห้องเรียน	3.62	0.90	มาก	3.80	0.98	มาก	-3.35**
18. ครู มีความเข้าใจปัญหาของ ผู้เรียน	3.34	1.07	ปานกลาง	3.82	1.07	มาก	-7.28**
19. ครู มีความคิดสร้างสรรค์	3.48	0.96	ปานกลาง	3.86	0.99	มาก	-6.54**
20. เมื่อนักเรียนมีปัญหา ครู สามารถชี้แนะแนวทางในการ แก้ปัญหาได้	3.43	1.03	ปานกลาง	3.81	1.06	มาก	-6.46**
21. ครู มีความประพฤติดี	3.64	1.00	มาก	3.86	1.05	มาก	-3.90**
22. ครู แต่งกายสุภาพเหมาะสม	3.78	0.99	มาก	4.00	1.00	มาก	-4.19**
23. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถามข้อสงสัย	3.74	1.00	มาก	3.92	0.99	มาก	-3.20**
24. ครู เป็นคนช่างสงสัย	3.19	1.03	ปานกลาง	3.32	1.17	ปานกลาง	-2.12*
25. ครู เป็นคนมีอารมณ์ขัน	3.47	1.07	ปานกลาง	3.97	1.01	มาก	-7.58**
เจตคติต่อสถาบัน							
26. โรงเรียน / สถานศึกษามี สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	3.55	0.97	มาก	4.03	0.99	มาก	-7.65**
27. โรงเรียน / สถานศึกษา มีสื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการศึกษา ค้นคว้า	3.37	1.03	ปานกลาง	4.06	1.04	มาก	-9.88**
28. โรงเรียน / สถานศึกษา มี ชื่อเสียงดี	3.59	0.97	มาก	3.99	1.00	มาก	-6.94**
29. โรงเรียน / สถานศึกษา มีครูที่มี ชื่อเสียง	3.32	0.92	ปานกลาง	3.85	0.98	มาก	-8.82**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
30. โรงเรียน / สถานศึกษา มีเอกสารตำราที่เพียงพอ	3.27	0.99	ปานกลาง	3.95	1.06	มาก	-10.32**
31. โรงเรียน / สถานศึกษา มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เพียงพอ	3.28	1.10	ปานกลาง	4.02	1.08	มาก	-9.72**
การเป็นแบบอย่างที่ดี							
บุคลิกภาพ							
1. ครูของท่านระมัดระวังการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	3.60	0.94	มาก	3.89	0.97	มาก	-6.60**
2. ครูของท่านใช้คำพูดที่ไพเราะน่าฟัง เวลาพูดคุยกับนักเรียนเสมอ	3.48	0.93	ปานกลาง	3.99	0.93	มาก	-9.66**
3. ครูควรระมัดระวังกิริยามารยาทเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	3.58	0.95	มาก	4.04	0.97	มาก	-7.88**
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่บอกว่า “ครูต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างของคนดีทั้งส่วนตัวและในสังคม”	3.88	0.97	มาก	4.13	0.92	มาก	-5.53**
5. ครูของท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนและมีเหตุผลในทุกสถานการณ์	3.48	0.94	ปานกลาง	3.93	1.02	มาก	-7.85**
6. ครูมีความเป็นกันเอง ชิมเข้มแจ่มใส ทักทายผู้เรียนเมื่ออยู่นอกห้องเรียน	3.63	0.97	มาก	4.00	1.04	มาก	-6.64**
การชักจูงการกระทำ							
7. ครูของข้าพเจ้ามีการเตรียมความพร้อมที่ดีทุกครั้ง	3.51	0.96	มาก	3.90	1.04	มาก	-6.94**
8. ครูมีเหตุผลในการตัดสินใจปัญหาเสมอ	3.46	1.03	ปานกลาง	3.93	1.01	มาก	-7.52**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความ คาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตนตาม แบบอย่างที่ดีที่ครูแนะนำ	3.70	0.91	มาก	3.96	0.98	มาก	-5.36**
10. ทุกครั้งที่นึกหมายกับครู ข้าพเจ้าจะไปพบครูทุกครั้ง	3.60	0.95	มาก	3.83	1.00	มาก	-4.28**
11. ข้าพเจ้าชอบที่ครูชักชวนไป ร่วมกิจกรรมทางศาสนา	3.34	1.08	ปานกลาง	3.53	1.16	มาก	-3.60**
12. ครูมีความพยายามในการชักจูง ให้ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ประพฤติดี	3.72	0.98	มาก	3.91	0.97	มาก	-3.83**
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ครูของ ท่านไม่ปล่อยให้สิ่งผิดพลาด เล็ก ๆ น้อย ๆ ของนักเรียนผ่าน ไปโดยไม่ตักเตือน	3.49	1.04	ปานกลาง	3.73	1.13	มาก	-4.38**
14. ครูได้อบรมสั่งสอนเกี่ยวกับ กระทำความดีและความไม่ดี เสมอ	3.60	0.98	มาก	3.82	1.01	มาก	-3.96**
การสร้างจิตสำนึก							
15. ครูแสดงให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณรัก และหวังดีต่อผู้เรียนตลอดเวลา	3.49	1.05	ปานกลาง	3.82	1.00	มาก	-5.57**
16. ครูให้ความเอาใจใส่ต่อ ความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	3.41	1.01	ปานกลาง	3.87	1.04	มาก	-7.47**
17. ข้าพเจ้ามีกำลังใจและต้องการ เรียนให้ประสบความสำเร็จ	3.80	0.96	มาก	3.96	1.02	มาก	-2.95**
18. ครูของข้าพเจ้ามีความพยายาม ในการสอน ทั้ง ๆ ที่เพื่อนใน ชั้นเรียนมีหลากหลายประเภท	3.75	0.93	มาก	3.92	0.99	มาก	-3.23**
19. ข้าพเจ้าได้รับโอกาสที่จะขอ คำแนะนำปรึกษาจากครูเสมอ	3.45	0.98	ปานกลาง	3.88	0.98	มาก	-7.15**
20. ครูมีความพอใจเมื่อผู้เรียนทำ ความดี	3.83	0.92	มาก	4.02	1.02	มาก	-4.09**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
การให้รางวัลและการลงโทษ							
การให้รางวัล							
1. ข้าพเจ้ามักจะได้รับรางวัลทุกครั้งเมื่อทำความดี	2.61	1.04	ปานกลาง	3.57	1.14	มาก	-11.91**
2. ข้าพเจ้าต้องทำงานให้เสร็จก่อนจะได้รับรางวัล	3.03	1.08	ปานกลาง	3.57	1.10	มาก	-7.45**
3. ข้าพเจ้าจะทำดีตลอดเวลาโดยไม่สนใจว่าครูจะให้รางวัลตอบแทนหรือไม่	3.62	0.97	มาก	3.78	1.04	มาก	-3.06**
4. รางวัลที่ข้าพเจ้าได้รับจากครูบางครั้งก็เป็นเพียงคำชมเชยยกย่อง	3.47	0.96	ปานกลาง	3.69	1.01	มาก	-3.79**
5. ครูมักจะประกาศความดีของข้าพเจ้าให้เพื่อน ๆ ได้ทราบ	3.16	1.07	ปานกลาง	3.48	1.13	ปานกลาง	-5.08**
6. เมื่อข้าพเจ้าเห็นเพื่อนได้รับรางวัลจะรู้สึกดีใจและยินดีด้วย	3.76	1.00	มาก	3.88	0.99	มาก	-2.53*
7. เมื่อข้าพเจ้าหรือเพื่อน ๆ เสนอความคิดแปลก ๆ จะได้รับคำชมจากครูเสมอ	3.29	1.06	ปานกลาง	3.59	1.14	มาก	-4.93**
8. ครูมักจะขี้มหรือพยักหน้าเมื่อข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ทำความดี	3.48	0.99	ปานกลาง	3.78	1.00	มาก	-5.91**
9. เมื่อครูดูบสิริยะหรือตะหลังทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอับอาย	3.36	1.10	ปานกลาง	3.64	1.18	มาก	-4.68**
10. ครูมักจะให้รางวัลเป็นสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ แก่ข้าพเจ้าเสมอ	2.82	1.12	ปานกลาง	3.43	1.13	ปานกลาง	-8.24**
การลงโทษ							
11. ข้าพเจ้ามักจะถูกลงโทษอย่างเหมาะสมกับความผิด	3.20	1.09	ปานกลาง	3.35	1.19	ปานกลาง	-2.75**
12. ข้าพเจ้ามักถูกลงโทษทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทราบว่าทำผิดอะไร	2.67	1.26	ปานกลาง	2.64	1.38	ปานกลาง	0.58

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
13. บางครั้งครูจะทำโทษที่รุนแรง ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าทำผิดเล็กน้อย	2.70	1.32	ปานกลาง	2.64	1.46	ปานกลาง	1.15
14. ครูจะเข้มงวดจับผิดจนทำให้ผู้เรียนกังวลใจ	2.84	1.30	ปานกลาง	2.70	1.45	ปานกลาง	2.00*
15. ถึงแม้ข้าพเจ้าไม่ได้ทำความผิด ก็มักโดนลงโทษพร้อมกับเพื่อนที่ทำผิด	2.80	1.32	ปานกลาง	2.64	1.45	ปานกลาง	2.27*
16. ครูจะอธิบายเหตุผลให้ผู้เรียนทราบก่อนถูกลงโทษ	3.28	1.06	ปานกลาง	3.51	1.16	มาก	-3.52**
17. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดครั้งแรก ครูจะเพียงว่ากล่าวตักเตือน	3.36	1.02	ปานกลาง	3.54	1.12	มาก	-3.02**
18. ข้าพเจ้ามักจะถูกดูหรือตำหนิด้วยถ้อยคำที่รุนแรง	2.61	1.32	ปานกลาง	2.66	1.41	ปานกลาง	-0.66
19. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดบ่อย ๆ ครูจะเลิกสนใจในตัวข้าพเจ้า	2.75	1.28	ปานกลาง	2.62	1.36	ปานกลาง	2.00*
20. ครูมักจะโกรธแสดงความไม่พอใจเมื่อผู้เรียนทำผิด	2.97	1.22	ปานกลาง	2.76	1.38	ปานกลาง	3.19**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจ							
21. ครูใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการสอน ทำให้ข้าพเจ้าสนใจมาเรียนมากขึ้น	3.39	0.98	ปานกลาง	3.72	1.06	มาก	-5.64**
22. ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมคิดร่วมปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้	3.33	1.03	ปานกลาง	3.59	1.06	มาก	-4.54**
23. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง และเรื่องราวที่ครูนำมาสอดแทรกเสมอ	3.49	0.99	ปานกลาง	3.61	1.06	มาก	-2.20*
24. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปทัศนศึกษา หรือเรียนรู้นอกชั้นเรียน	2.90	1.22	ปานกลาง	3.75	1.15	มาก	-9.67**
25. ครูจะพาข้าพเจ้าไปทำบุญในวันสำคัญ ๆ	2.91	1.28	ปานกลาง	3.44	1.29	ปานกลาง	-7.02**

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวัง
เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในทัศนะของครูผู้สอนระดับ
อาชีวศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความ คาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
บรรยากาศในสถานศึกษา							
แบบประชาธิปไตย							
1. ข้าพเจ้าให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.24	0.92	ปานกลาง	3.94	0.87	มาก	-10.44**
2. ข้าพเจ้าให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระ ภายใต้ระเบียบที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น	3.43	0.87	ปานกลาง	3.95	0.86	มาก	-8.43**
3. ข้าพเจ้าให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีโอกาส	4.17	0.81	มาก	4.35	0.77	มาก	-3.46**
4. ข้าพเจ้ากระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน	3.92	0.83	มาก	4.33	0.74	มาก	-7.30**
5. ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม	4.05	0.89	มาก	4.41	0.78	มาก	-7.02**
6. ข้าพเจ้าให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	3.04	0.99	ปานกลาง	3.64	0.99	มาก	-8.87**
7. ข้าพเจ้าสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	3.86	0.98	มาก	4.24	0.82	มาก	-6.68**
8. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	2.85	1.19	ปานกลาง	3.65	1.10	มาก	-9.77**

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. ข้าพเจ้าให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือหากมีปัญหา	4.10	0.82	มาก	4.23	0.83	มาก	-2.41*
แบบอัตโนมัติ							
10. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดด้วยตนเอง	3.01	1.13	ปานกลาง	3.07	1.24	ปานกลาง	-0.74
11. ข้าพเจ้าจะให้ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในทุก ๆ ด้าน	3.35	0.95	ปานกลาง	3.82	0.98	มาก	-7.45**
12. ข้าพเจ้าจะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ระเบียบวินัยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้กำหนดเท่านั้น	2.58	1.08	ปานกลาง	2.73	1.18	ปานกลาง	-2.28*
13. ข้าพเจ้าไม่ชอบให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียน	1.55	1.01	ค่อนข้างน้อย	2.08	1.42	ค่อนข้างน้อย	-6.18**
14. ข้าพเจ้ามักให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการทำงานเป็นรายบุคคล	3.07	1.08	ปานกลาง	3.27	1.20	ปานกลาง	-3.43**
15. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้กำหนดวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนด้วยตนเองทั้งหมด	2.90	1.16	ปานกลาง	3.07	1.20	ปานกลาง	-2.28*
16. ข้าพเจ้าจัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการตามที่ข้าพเจ้าเห็นสมควร	2.81	1.17	ปานกลาง	3.06	1.27	ปานกลาง	-4.32**
17. ข้าพเจ้าและเพื่อนครูร่วมกันกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยผู้เรียนไม่ต้องมีส่วนร่วม	2.57	1.21	ปานกลาง	2.75	1.29	ปานกลาง	-2.58*

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
18. ข้าพเจ้าแนะนำให้ผู้เรียนคบเพื่อนบางคนเท่านั้น เพื่อจะได้ไม่มีปัญหา	2.27	1.23	ค่อนข้างน้อย	2.49	1.34	ค่อนข้างน้อย	-3.50**
แบบปล่อยปละละเลย							
19. ข้าพเจ้าไม่ได้สนใจวางแผนการจัดการเรียนรู้	1.66	1.07	ค่อนข้างน้อย	2.27	1.53	ค่อนข้างน้อย	-6.66**
20. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.55	0.97	ค่อนข้างน้อย	2.09	1.42	ค่อนข้างน้อย	-6.36**
21. ข้าพเจ้าไม่ใส่ใจที่จะให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียน	1.41	0.88	น้อยมาก	2.03	1.43	ค่อนข้างน้อย	-6.99**
22. ข้าพเจ้าไม่คิดจะกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรม	1.45	0.87	น้อยมาก	2.04	1.42	ค่อนข้างน้อย	-6.86**
23. ข้าพเจ้าไม่เคยสนใจส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานเป็นกลุ่ม	1.46	0.90	น้อยมาก	2.02	1.39	ค่อนข้างน้อย	-6.40**
24. ข้าพเจ้าไม่ใส่ใจที่จะให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	1.63	0.93	ค่อนข้างน้อย	2.13	1.37	ค่อนข้างน้อย	-5.50**
25. ข้าพเจ้าไม่คิดจะสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองตามความสนใจ	1.49	0.88	น้อยมาก	2.02	1.38	ค่อนข้างน้อย	-6.27**
26. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	1.56	0.85	ค่อนข้างน้อย	2.15	1.35	ค่อนข้างน้อย	-7.21**

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความ คาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
27. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือหากมีปัญหา	1.50	0.85	ค่อนข้างน้อย	2.14	1.41	ค่อนข้างน้อย	-7.39**
เจตคติ							
เจตคติต่อนักเรียน							
1. ข้าพเจ้าพูดกับผู้เรียนด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะนุ่มนวล	3.63	0.94	มาก	4.11	0.87	มาก	-8.13**
2. ข้าพเจ้าแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับผู้เรียน	4.13	0.87	มาก	4.39	0.81	มาก	-5.20**
3. ข้าพเจ้ามักแสดงให้ผู้เรียนรู้ว่าข้าพเจ้าภูมิใจในตัวเขาเสมอ	3.70	0.86	มาก	4.09	0.86	มาก	-7.61**
4. ข้าพเจ้ามักแสดงท่าทางจริงจังเพื่อให้ผู้เรียนเกรงกลัว	2.71	1.08	ปานกลาง	2.81	1.22	ปานกลาง	-1.52
5. ข้าพเจ้าจะเข้มงวดเมื่อผู้เรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม	3.96	0.95	มาก	4.07	0.95	มาก	-2.06*
6. ผู้เรียนชอบเข้ามาปรึกษาและขอคำชี้แนะจากข้าพเจ้าเสมอ	3.62	0.84	มาก	4.17	0.81	มาก	-9.70**
7. ข้าพเจ้าให้ความสนใจและเอาใจใส่ความรู้สึกรักของผู้เรียนทุกคน	3.93	0.91	มาก	4.25	0.87	มาก	-5.98**
8. ข้าพเจ้าไม่แสดงกิริยาท่าทางเบื้อหน้าเมื่อต้องอธิบายเรื่องเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง	3.70	1.06	มาก	4.03	1.07	มาก	-5.23**
9. ข้าพเจ้าสามารถช่วยให้ผู้เรียนหายกลุ่มใจและคลายทุกข์ได้	3.64	0.87	มาก	4.05	0.91	มาก	-7.35**
10. ข้าพเจ้าให้กำลังใจผู้เรียนที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและการเรียน	4.17	0.80	มาก	4.33	0.87	มาก	-3.60**
11. ถ้าปล่อยให้ผู้เรียนทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่แก้ไขจะทำให้ผู้เรียนทำผิดมากขึ้น	3.71	1.10	มาก	3.73	1.25	มาก	-0.28

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
12. ผู้เรียนส่วนใหญ่จะต้องถูกบังคับจึงจะมีพฤติกรรมดี	3.13	1.09	ปานกลาง	2.94	1.29	ปานกลาง	2.48*
13. ผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบก่อความวุ่นวาย	2.23	1.06	ค่อนข้างน้อย	2.13	1.22	ค่อนข้างน้อย	1.18
14. ผู้เรียนสามารถประพฤติให้ถูกต้องเหมาะสมแม้ว่าจะอยู่ไกลสายตาผู้สอน	3.15	0.94	ปานกลาง	3.74	1.13	มาก	-8.53**
15. ผู้เรียนส่วนใหญ่ขยันและตั้งใจเรียน	3.22	0.89	ปานกลาง	3.92	1.02	มาก	-9.73**
16. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดและข้อเสนอแนะที่ดี	3.27	0.84	ปานกลาง	3.97	0.96	มาก	-10.16**
17. ผู้สอนส่วนใหญ่มักคิดว่าผู้เรียนไม่สามารถทำสิ่งที่ดี ๆ ได้	2.30	1.20	ค่อนข้างน้อย	2.45	1.42	ค่อนข้างน้อย	-2.03*
เจตคติต่อสถานศึกษา							
18. ผู้บริหารเห็นและพอใจในคุณค่าของข้าพเจ้าอย่างแท้จริง	3.14	0.89	ปานกลาง	3.76	1.03	มาก	-9.09**
19. ข้าพเจ้าทำงานกับเพื่อนครูในโรงเรียนได้	4.12	0.79	มาก	4.30	0.83	มาก	-4.27**
20. ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจที่ได้มาทำงานที่โรงเรียน/สถานศึกษาแห่งนี้	3.98	0.88	มาก	4.16	0.92	มาก	-3.72**
21. ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน / สถานศึกษา	4.28	0.76	มาก	4.39	0.82	มาก	-2.81**
22. ถ้ามีโอกาสย้ายที่ทำงานได้ ข้าพเจ้าจะขอย้ายเป็นคนแรก	2.06	1.29	ค่อนข้างน้อย	2.15	1.35	ค่อนข้างน้อย	-1.51
23. ข้าพเจ้ายังมาทำงานที่โรงเรียน / สถานศึกษา แม้ว่าจะยังอยู่ในช่วงปิดภาคเรียน	3.83	0.92	มาก	3.77	1.10	มาก	1.10

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
24. ข้าพเจ้าพอใจที่โรงเรียน / สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสดตามความ สนใจ	3.96	0.91	มาก	4.11	0.89	มาก	-2.87**
การเป็นแบบอย่างที่ดี							
บุคลิกภาพ							
1. ครูควรเป็นผู้ระมัดระวัง ในการ แต่งกายให้เหมาะสมกับ กาลเทศะ	4.34	0.80	มาก	4.51	0.77	มากที่สุด	-3.96**
2. ข้าพเจ้าพูดคำที่ไพเราะ น่าฟัง เสมอเมื่อเวลาพูดกับนักเรียน	3.84	0.92	มาก	4.30	0.80	มาก	-8.91**
3. ข้าพเจ้าระมัดระวังกิริยามารยาท เสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.06	0.81	มาก	4.35	0.77	มาก	-6.56**
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่บอกว่า ครูต้องมีบุคลิกภาพที่เป็น แบบอย่างของคนดีทั้งส่วนตัว และในสังคม	4.34	0.76	มาก	4.49	0.77	มาก	-4.39**
5. ข้าพเจ้าฝึกที่จะยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่นและยอมรับ สภาพของตนเองในทุก สถานการณ์	4.05	0.79	มาก	4.27	0.79	มาก	-6.61**
6. เมื่อพบผู้เรียนนอกโรงเรียน ข้าพเจ้าจะทักทายผู้เรียนอย่าง เป็นกันเอง	4.11	0.79	มาก	4.26	0.80	มาก	-4.15**
การชักจูงการกระทำ							
7. ข้าพเจ้าจะเตรียมการอย่างพร้อม เปรียงทุกครั้งก่อนการลงมือทำ กิจกรรมใด ๆ เพื่อความมั่นใจ และการกระทำที่ถูกต้อง	3.96	0.74	มาก	4.25	0.79	มาก	-6.54**

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ./ ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
8. ข้าพเจ้าจะใช้เหตุผลทุกครั้งในการตัดสินใจ	4.06	0.80	มาก	4.38	0.77	มาก	-7.02**
9. ข้าพเจ้าจะต้องประพาศติคนในสิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ไม่ประพาศติในสิ่งที่ห้ามผู้เรียนประพาศติ	4.22	0.79	มาก	4.43	0.79	มาก	-4.94**
10. ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับกำหนดนัดหมายของผู้เรียนอย่างเคร่งครัด	4.07	0.81	มาก	4.33	0.80	มาก	-6.40**
11. เมื่อถึงเทศกาลทำบุญ ข้าพเจ้าชี้ชวนให้ผู้เรียนไปฟังธรรม และร่วมทำบุญเสมอ	3.60	0.92	มาก	3.96	0.91	มาก	-7.30**
12. ข้าพเจ้าใช้หลายวิธีเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนประพาศติดี โดยยกเหตุผลที่ดีมาจูงใจ	4.08	0.74	มาก	4.28	0.80	มาก	-4.94**
13. ข้าพเจ้าไม่ปล่อยให้สิ่งผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของผู้เรียนผ่านไปโดยไม่ดักเตือน	3.76	0.98	มาก	4.06	1.01	มาก	-6.23**
14. ถ้าผู้เรียนทำผิด ข้าพเจ้าให้เขาชี้แจงเหตุผลว่าทำอะไร จึงปรับตัวให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป	3.97	0.78	มาก	4.19	0.86	มาก	-5.16**
การสร้างจิตสำนึก							
15. ข้าพเจ้าจะแสดงให้ผู้เรียนรู้ว่ารัก และหวังดีต่อผู้เรียนตลอดเวลา	4.02	0.82	มาก	4.26	0.78	มาก	-5.75**
16. ขณะที่สอนข้าพเจ้าจะใส่ใจในความรู้จักของผู้เรียนทุกคน	3.94	0.87	มาก	4.23	0.88	มาก	-6.77**
17. ข้าพเจ้าจะให้กำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้มีแรงจูงใจในการเรียนเสมอ	4.05	0.79	มาก	4.32	0.81	มาก	-5.92**

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
18. ครูควรมีความอดทนต่อการสอนผู้เรียนทุกประเภท ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลและผู้เรียน	4.13	0.83	มาก	4.35	0.83	มาก	-5.03**
19. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนขอคำแนะนำปรึกษาตลอดเวลา	4.12	0.80	มาก	4.34	0.85	มาก	-5.28**
20. ข้าพเจ้าไม่แสดงให้ผู้เรียนทราบว่าข้าพเจ้าพอใจเมื่อผู้เรียนทำความดี	2.76	1.28	ปานกลาง	3.08	1.46	ปานกลาง	-4.92**
การให้รางวัลและการลงโทษ							
การให้รางวัล							
1. ข้าพเจ้าจะให้รางวัลทุกครั้งเมื่อผู้เรียนทำดี ประพฤติดี	3.04	0.99	ปานกลาง	3.70	1.05	มาก	-9.91**
2. ข้าพเจ้าจะให้รางวัลต่อเมื่อผู้เรียนทำงานตามที่มอบหมาย	3.07	1.02	ปานกลาง	3.44	1.11	ปานกลาง	-6.33**
3. ผู้เรียนจะทำความดีโดยไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะให้รางวัลหรือไม่	3.52	0.99	มาก	3.96	1.02	มาก	-6.99**
4. บางครั้งข้าพเจ้าจะให้รางวัลที่เป็นคำชมเชยยกย่อง	4.02	0.85	มาก	4.21	0.90	มาก	-4.64**
5. เมื่อผู้เรียนทำความดีข้าพเจ้าจะประกาศให้นักเรียนทราบทั่วกัน	3.86	0.90	มาก	4.14	0.93	มาก	-5.94**
6. เมื่อข้าพเจ้าให้รางวัลผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ดีใจและยินดีด้วย	3.74	0.97	มาก	4.02	1.01	มาก	-5.78**
7. เมื่อผู้เรียนมีความคิดแปลก ๆ ข้าพเจ้าจะให้คำชมเชยเสมอ	3.45	1.04	ปานกลาง	3.72	1.04	มาก	-5.56**
8. ข้าพเจ้าจะแสดงความพึงพอใจด้วยการยิ้มหรือพยักหน้าเมื่อผู้เรียนทำดี	4.02	0.86	มาก	4.15	0.90	มาก	-3.21**

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. บางครั้งข้าพเจ้าก็ดูบิรยะหรือตะหลังเพื่อให้กำลังใจผู้เรียน	3.40	1.17	ปานกลาง	3.72	1.16	มาก	-5.99**
10. ข้าพเจ้าจะให้สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นรางวัลแก่ผู้เรียนเสมอ	2.87	1.08	ปานกลาง	3.41	1.15	ปานกลาง	-8.14**
การลงโทษ							
11. ข้าพเจ้าจะลงโทษผู้เรียนตามความเหมาะสมกับความผิด	3.49	0.97	ปานกลาง	3.60	1.14	มาก	-1.83
12. บางครั้งข้าพเจ้าก็ลงโทษผู้เรียนทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทราบความผิดชัดเจน	1.68	1.03	ค่อนข้างน้อย	1.71	1.15	ค่อนข้างน้อย	-0.59
13. บางครั้งข้าพเจ้าก็จะลงโทษผู้เรียนรุนแรงเกินความจริง	1.55	1.02	ค่อนข้างน้อย	1.64	1.15	ค่อนข้างน้อย	-1.53
14. ข้าพเจ้าจะเข้มงวดกับผู้เรียนเสมอๆ แม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	2.51	1.23	ปานกลาง	2.58	1.34	ปานกลาง	-1.10
15. เมื่อมีความผิดเกิดขึ้น ข้าพเจ้าจะทำโทษผู้เรียนทุกคนที่อยู่ในเหตุการณ์	1.98	1.09	ค่อนข้างน้อย	2.04	1.20	ค่อนข้างน้อย	-1.09
16. ข้าพเจ้าจะอธิบายเหตุผลเมื่อผู้เรียนทำผิด ก่อนการลงโทษ	3.68	0.99	มาก	3.89	1.08	มาก	-4.16**
17. ข้าพเจ้าจะว่ากล่าวตักเตือนในความผิดครั้งแรกของผู้เรียน	3.70	1.02	มาก	4.02	0.95	มาก	-5.32**
18. เมื่อผู้เรียนทำผิดซ้ำ ๆ ซาก ๆ ข้าพเจ้าจะเลิกใส่ใจว่ากล่าวตักเตือน	2.37	1.16	ค่อนข้างน้อย	2.54	1.35	ปานกลาง	-2.14*
19. ข้าพเจ้าจะโกรธ ฉุนเฉียวเมื่อผู้เรียนทำผิด	2.04	1.06	ค่อนข้างน้อย	2.10	1.20	ค่อนข้างน้อย	-0.71

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ							
20. ข้าพเจ้าจะใช้สื่อการสอน หลากหลายในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.59	0.89	มาก	4.00	0.94	มาก	-7.26**
21. ข้าพเจ้าจะกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วม คิดร่วมปฏิบัติในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	3.77	0.86	มาก	4.10	0.94	มาก	-6.91**
22. ข้าพเจ้าจะนำกรณีตัวอย่างหรือ เรื่องราวที่น่าสนใจมา สอดแทรกบทเรียนเสมอ	3.85	0.93	มาก	4.16	0.87	มาก	-6.14**
23. ข้าพเจ้าจะพาผู้เรียนไปศึกษา นอกชั้นเรียนหรือใน สถานการณ์จริง	3.03	1.11	ปานกลาง	3.80	1.10	มาก	-9.49**
24. ข้าพเจ้าจะพาผู้เรียนไปร่วม ทำบุญวันสำคัญ ๆ	3.12	1.11	ปานกลาง	3.72	1.07	มาก	-8.57**

ตารางที่ 26 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ครูกับผู้เรียนในทัศนะของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา

ความคิดเห็น	จำนวน (ร้อยละ) (N = 154)
1. ครูรัก เข้าใจ สนใจ เป็นมิตรและเป็นกำลังใจ	17 (11.04)
2. การสอนควรสอนให้สนุก และไม่เครียด	8 (5.19)
3. ควรแต่งกาย วาจา สุภาพ มั่นคงทางอารมณ์	8 (5.19)
4. มีความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นกันเอง	6 (3.90)
5. กิจกรรมที่จัดควรให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	6 (3.90)
6. ควรให้เสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ	6 (3.90)
7. ควรให้คำแนะนำที่ดี และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดี	5 (3.25)
8. การทำโทษควรทำโทษด้วยอย่างมีเหตุผลไม่ควรตี	2 (1.30)
9. การบ้านไม่ควรให้มากเกินไป	1 (0.65)
10. ควรมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่ดี	1 (0.65)
11. ควรสอนนักเรียนที่ไม่เข้าใจจนนักเรียนเกิดความเข้าใจ	1 (0.65)
12. ควรมีเหตุผลไม่ใช่อารมณ์และอำนาจ	1 (0.65)
13. ปัจจุบันมีความสัมพันธ์ที่ดีแล้วควรรักษาให้คงที่ต่อไป	1 (0.65)

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ครูกับผู้เรียนในทัศนะของครู / อาจารย์

ความคิดเห็น	จำนวน (ร้อยละ) (N = 58)
1. ครูควรทำตัวเป็นมิตร เข้าใจ เอาใจใส่ จริงใจ วางใจ	9 (15.52)
2. เป็นตัวอย่างที่ดี	8 (13.79)
3. สร้างความใกล้ชิดระหว่างครู — นักเรียน	7 (12.07)
4. ยอมรับความคิดเห็นนักเรียน	7 (12.07)
5. ครูต้องพัฒนาตนเองมากขึ้น	5 (8.62)
6. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียน	3 (5.17)
7. ใช้มาตรการดีหรือลงโทษเมื่อมีความผิดที่ชัดเจน	3 (5.17)
8. ทุกฝ่ายรู้จักหน้าที่ตน	2 (3.45)
9. ครูเน้นการสอนด้วยการให้ทำงาน	1 (1.72)
10. ควรปลูกฝังนักเรียนให้มีสัมมาคารวะ และเจตคติที่ดีต่อผู้สอน	1 (1.72)

การศึกษาแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สำหรับการศึกษา ระดับอาชีวศึกษาเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 23 - 27 โดยสรุปผลการสังเคราะห์ดังนี้

1. การสังเคราะห์ตัวแปรที่มีความสำคัญมาก และควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน ประกอบด้วยบรรยากาศในสถานศึกษาด้านบรรยากาศแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย ด้านเจตคติต่อครูหรือเจตคติต่อนักเรียน การเป็นแบบอย่างที่ดีทุกประเด็น ประเด็นการให้รางวัล และพฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ ส่วนตัวแปรที่สำคัญและควรพัฒนา ประกอบด้วยตัวแปรประเด็นบรรยากาศแบบอัตตาธิปไตย เจตคติต่อสถานศึกษา และประเด็นการลงโทษ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พหุระหว่างปฏิสัมพันธ์ครูกับนักเรียนกับเจตคติต่อครูหรือนักเรียน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุระหว่างตัวแปรด้านบรรยากาศในสถานศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดี และการให้รางวัลและการลงโทษตามสภาพจริง และความต้องการหรือความคาดหวังกับเจตคติของนักเรียนต่อครูหรือเจตคติของครูต่อนักเรียน พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของนักเรียนอาชีวศึกษา เท่ากับ 0.77 และ 0.86 ตามลำดับ และความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักเรียนต่อครู เท่ากับร้อยละ 60 และร้อยละ 74 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของครูผู้สอนระดับอาชีวศึกษา เท่ากับ 0.77 และ 0.78 ตามลำดับ และความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียน เท่ากับร้อยละ 66 และร้อยละ 61 ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุและความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักเรียนต่อครูหรือเจตคติของครูต่อนักเรียน โดยคัดเลือกเฉพาะประเด็นที่สำคัญมากและควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนซึ่งได้แก่ ประเด็นบรรยากาศในสถานศึกษาแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย การเป็นแบบอย่างที่ดีประเด็นบุคลิกภาพ การชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึกและด้านการให้รางวัลและการลงโทษประเด็นการให้รางวัลและพฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา เท่ากับ 0.79 และ 0.87 ตามลำดับ และความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักเรียนต่อครูเท่ากับร้อยละ 63 และร้อยละ 76 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของครูผู้สอนในการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเท่ากับ 0.77 และ 0.79 ตามลำดับ ส่วนความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนเท่ากับร้อยละ 59 และร้อยละ 62 ตามลำดับ (ผลการวิเคราะห์แสดง ในภาคผนวกตารางที่ 47)

2. จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ต้องดำเนินการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และพัฒนาทั้ง 4 ด้าน โดยการวิเคราะห์ประเด็นย่อยที่ต้องดำเนินการทั้งในบทบาทของนักเรียนและครู สรุปแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา

นักเรียนและครูมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบรรยากาศในสถานศึกษา โดยมีความต้องการบรรยากาศแบบประชาธิปไตยมากที่สุด บรรยากาศรองลงมาคือบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลย และอัตตาธิปไตยตามลำดับ ซึ่งบรรยากาศที่ต้องการให้เกิดในสถานศึกษา คือต้องการมีส่วนร่วมในการเลือกดำเนินกิจกรรมหรือการกำหนดวิธีการที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ได้แก่ ด้านกฎระเบียบของสถานศึกษา วิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การเข้าร่วมชมรมหรือโครงการ และการเลือกคบเพื่อน นอกจากนี้ยังมีความต้องการความช่วยเหลือและคำปรึกษาหารือจากครูผู้สอน และต้องการโอกาสในการที่จะให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในขณะที่เรียน ซึ่งบรรยากาศดังกล่าวข้างต้นควรเปิดโอกาสให้มีอิสระในการคิดและตัดสินใจแก่นักเรียน

2.2 ด้านเจตคติ

นักเรียนและครูมีเจตคติที่ดีต่อกันทั้งตามสภาพจริงและความต้องการหรือความคาดหวัง โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ที่ยังต้องการให้มีการพัฒนาเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีความต้องการให้ครูแสดงพฤติกรรมทั้งด้านการพูด บุคลิกภาพ และการสอนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ด้านการพูด ต้องการให้ครูผู้สอนพูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง ชัดเจน ไม่เร็ว และไม่เร็วเกินไป

2.2.2 ด้านบุคลิกภาพ ต้องการให้ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพเป็นผู้นำที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ช่างสงสัย มีอารมณ์ขัน แต่งกายสุภาพ มีความเป็นมิตรกับนักเรียน และเอาใจใส่นักเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังเห็นว่าครูควรมีความภาคภูมิใจในนักเรียน และเข้มงวดกวดขันเมื่อนักเรียนประพฤติไม่ดี

2.2.3 ด้านการสอน ต้องการให้มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโต้แย้งได้ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การตอบคำถามชัดเจน การทำบทเรียนยากให้ง่ายและน่าสนใจ มีความกระตือรือร้นในการสอน ไม่เบื่อก่อนที่จะสอนซ้ำเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ ให้การช่วยเหลือแนะแนวทางในการทำกิจกรรม และชี้แนะหรือแก้ไขเมื่อ

นักเรียนมีปัญหาหรือทำผิด เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย นอกจากนี้ครูยังมีความต้องการเพิ่มในด้านการให้กำลังใจนักเรียนที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและการเรียน

2.3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

นักเรียนและครูเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาอย่างเร่งด่วนและพัฒนาประเด็นบุคลิกภาพ การชักจูงการกระทำ และการสร้างจิตสำนึก โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

2.3.1 บุคลิกภาพ ต้องการให้ครูมีบุคลิกภาพที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการแต่งกาย การพูดจา และการระมัดระวังกิริยามารยาททั้งต่อหน้าและลับหลัง การเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งส่วนตัวและต่อสังคม การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนและมีเหตุผลในทุกสถานการณ์ ตลอดจนการเป็นกันเองกับนักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีการทักทายนักเรียนเมื่ออยู่นอกห้องเรียน

2.3.2 การชักจูงการกระทำ ต้องการให้ครูมีการเตรียมความพร้อมและมีความมั่นใจในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ การมีเหตุผลในการตัดสินใจ มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อนักเรียนจะได้ประพฤติดีตามคำแนะนำและตามแบบอย่าง การเห็นความสำคัญของการนัดหมายซึ่งกันและกัน การชักจูงในการร่วมกิจกรรมทางศาสนา และการคบเพื่อนที่ดี การตักเตือนเมื่อกระทำผิด และการอบรมเกี่ยวกับการทำในสิ่งที่ดีและไม่ดี

2.3.3 การสร้างจิตสำนึก ต้องการให้ครูแสดงความรัก ความหวังดี การใส่ใจในความรู้สึกรักของนักเรียน และการให้กำลังใจเพื่อให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนอยู่เสมอ อดทนและพยายามสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ขอคำแนะนำ ปรีกษา และการแสดงความพอใจเมื่อนักเรียนทำความดี

2.4 ด้านการให้รางวัลและการลงโทษ

นักเรียนและครูเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความต้องการให้มีการพัฒนาอย่างเร่งด่วนและพัฒนาประเด็นการให้รางวัลและพฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็น ดังนี้

2.4.1 การให้รางวัล นักเรียนและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การให้รางวัลควรให้เมื่อนักเรียนทำความดี เมื่อทำงานสำเร็จ การคิดสิ่งแปลก ๆ ส่วนรางวัลที่จะมีหลายรูปแบบ เช่น คำชมเชยยกย่องประกาศความดี การยิ้มหรือพยักหน้า การลูบศีรษะ

หรือตะลึง และทำให้สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ นอกจากนี้ไม่ควรให้นักเรียนเห็นความสำคัญของรางวัล คือไม่ใช่ทำความดีเพื่อรับรางวัล และแสดงความยินดีหรือดีใจที่เพื่อนได้รับรางวัล

2.4.2 พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ นักเรียนและครูเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับกิจกรรมหรือพฤติกรรมของครูที่มีผลต่อการจูงใจนักเรียน ได้แก่ การใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกระตุ้นให้นักเรียนร่วมคิดร่วมปฏิบัติ การนำตัวอย่างหรือเรื่องราวที่น่าสนใจสอดแทรกในบทเรียนเสมอ การศึกษาสถานการณ์จริงนอกชั้นเรียนและการพาไปร่วมทำบุญในวันสำคัญ

3. สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ของนักเรียนและครูผู้สอนในระดับอาชีวศึกษา สรุปดังนี้

3.1 นักเรียน ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ควรรัก เข้าใจ สนใจ และเป็นมิตรกับนักเรียน
- ควรสอนให้สนุกและไม่เครียด
- ควรพูดจาสุภาพ มีความมั่นคงทางอารมณ์ และแต่งกายสุภาพ

3.2 ครูผู้สอน ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ควรทำตัวเป็นมิตร เข้าใจ และเอาใจใส่นักเรียน
- ควรเป็นแบบอย่างที่ดี
- ควรสร้างบรรยากาศให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างครูกับนักเรียน และยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
- ควรพัฒนาตนเองให้มากขึ้น
- ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียน
- ควรมีการกำหนดมาตรการลงโทษให้ชัดเจน

4. จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 23 - 27 สามารถสังเคราะห์แนวการพัฒนา รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนสำหรับนักเรียนและครูผู้สอนในระดับอาชีวศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 28 - 29

ตารางที่ 28 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

ประเด็น	ประเด็นย่อย
<p>สำคัญมากและพัฒนาอย่างเร่งด่วน</p> <p>บรรยากาศภายในสถานศึกษา</p> <p>แบบประชาธิปไตย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ระเบียบที่นักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น - การได้รับ โอกาสจากครูในการปรึกษาหารือและขอความช่วยเหลือ - ควรให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ - ครูควรให้อิสระในการคบเพื่อนกับนักเรียนและคอยช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
<p>เจตคติ</p> <p>เจตคติต่อครู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การเรียนกับครูที่พูดด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ น่าฟัง และน่าสนใจ - จังหวะในการพูดของครูเหมาะสมไม่พูดเร็ว / เร็ว - การได้รับการตรวจสอบและแก้ไขจากครูเมื่อนักเรียนทำผิด - ควรหาวิธีการทำเรื่องที่ซับซ้อนให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ - ควรมีทักษะในการทำทเรียนให้น่าสนใจและน่าติดตาม - ไม่ควรแสดงอาการเบื่อหน่ายที่ต้องอธิบายซ้ำ - ควรเข้าใจปัญหานักเรียน - ครูควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ - มีความสามารถชี้แนะแนวทางเมื่อนักเรียนมีปัญหาและมีอารมณ์ขัน - ครูควรมีความสามารถในการตอบคำถามให้ชัดเจน ทำบทเรียนยากให้ง่ายและน่าสนใจ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
<p>การเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>บุคลิกภาพ</p> <p>การชักจูงการกระทำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนกับครูที่ใช้คำพูดที่ไพเราะ น่าฟังเวลาพูดกับนักเรียน - เรียนกับครูที่มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน - เรียนกับครูที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
<p>การสร้างจิตสำนึก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรช่วยแก้ไขความผิดพลาดของผู้เรียนแม้ว่าจะเป็นความผิดพลาดเล็กๆ น้อย - ควรหาวิธีชักชวนผู้เรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา - ได้รับการความเอาใจใส่และแสดงความรู้สึกรัก และหวังดีของครูต่อนักเรียนทุกคนและตลอดเวลา
<p>การให้รางวัลและการลงโทษ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ขอคำแนะนำและปรึกษาได้ตลอดเวลา
<p>การให้รางวัล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การให้รางวัลควรให้เมื่อผู้เรียนทำดีและทำงานสำเร็จตามที่มอบหมาย ซึ่งรางวัลอาจเป็นคำชมเชยยกย่อง หรือการยิ้มพยักหน้า หรือการแตะหลัง
<p>พฤติกรรมที่มีต่อการจูงใจ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อผู้เรียนมีความคิดแปลกใหม่ควรได้รับการชมเชย - ครูควรเลือกใช้สื่อประกอบการสอนที่น่าสนใจ ตลอดจนการยกตัวอย่างและเรื่องสอดแทรกในการเรียนการสอน
<p>ข้อคิดเห็นอื่น ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ - การมีโอกาสดำเนินศึกษาหรือการเรียนรู้นอกชั้นเรียน - การได้รับความรัก ความเข้าใจ สนใจ เป็นมิตร และให้กำลังใจนักเรียน
<p>สำคัญและควรพัฒนา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรสอนให้สนุกและไม่เครียด - ครูควรแต่งกายให้เหมาะสม วาจาสุภาพและมีความมั่นคงทางอารมณ์
<p>บรรยากาศในสถานศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้นักเรียนมีโอกาสนอกชั้นเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนขณะเรียน
<p>แบบประชาธิปไตย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การแสดงท่าทางที่เป็นมิตรและมีการแก้ไขผู้เรียนของครูเมื่อพบว่ามีการทำผิดพลาดแม้ว่าจะเป็นความผิดพลาดเล็กๆ น้อย ๆ
<p>เจตคติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การมีภาวะผู้นำและมีความมั่นใจในตนเองของครู
<p>เจตคติต่อครู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การมีภาวะผู้นำและมีความมั่นใจในตนเองของครู

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
เจตคติต่อสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ความกระตือรือร้นในการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของครู
การเป็นแบบอย่างที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนควรมีสื่ออุปกรณ์ที่เร็วต่อการศึกษาค้นคว้า - โรงเรียนควรมีครูที่มีชื่อเสียง - โรงเรียนควรมีเอกสารตำราที่เพียงพอ - โรงเรียนควรมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ
บุคลิกภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - การมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการแต่งกาย มารยาท ทั้งส่วนและสังคมของครู
การขัดจบการกระทำ	<ul style="list-style-type: none"> - การแสดงความเป็นกันเองยิ้มแย้มแจ่มใสทักทายนักเรียนเมื่ออยู่นอกห้องเรียน
การสร้างจิตสำนึก	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนควรเห็นความสำคัญของการนัดหมายกับครู - การเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีของครูก่อน ทำกิจกรรมใด ๆ - การอบรมสั่งสอนและชักชวนให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม
การให้รางวัลและการลงโทษ	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนต้องการกำลังใจจากครูเพื่อความสำเร็จในการเรียน - ความพยายามหาวิธีสอนที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของครู
การให้รางวัล	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนควรทำความดีตลอดเวลาโดยไม่คำนึงถึงการได้รับรางวัล - นักเรียนควรแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนได้รับรางวัล
พฤติกรรมที่มีต่อการจูงใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การพานักเรียนไปทำบุญในวันสำคัญ ๆ ของครู
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - การให้ความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นกันเองกับนักเรียน - ควรจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน - ควรให้โอกาสเสนอความคิดเห็นอย่างอิสระ - ควรให้คำแนะนำที่ดีและเป็นที่ยอมรับกับนักเรียน

ตารางที่ 29 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สำหรับ
ครูผู้สอนระดับอาชีวศึกษา

ประเด็น	ประเด็นย่อย
สำคัญมากและพัฒนาง่ายเร่งด่วน บรรยากาศในสถานศึกษา แบบประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้โอกาสนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - การให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้กฎระเบียบที่ร่วมกันกำหนด - การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผล - ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน
เจตคติ เจตคติต่อนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้นักเรียนประพฤติให้ถูกต้องเหมาะสมแม่นยำอยู่ไกลสายตาคครู - ควรช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและขยัน - ควรช่วยให้นักเรียนมีความคิดและข้อเสนอแนะที่ดี
การเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลิกภาพ การให้รางวัลและการลงโทษ การให้รางวัล	<ul style="list-style-type: none"> - ควรระมัดระวังการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ - เมื่อผู้เรียนประพฤติดีครูควรให้การให้รางวัล - ควรให้กำลังใจด้วยการแตะหลังผู้เรียน - เมื่อผู้เรียนคิดแปลกใหม่ครูควรชมเชย
พฤติกรรมที่มีผลต่อการตั้งใจ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรพาผู้เรียนศึกษานอกสถานที่หรือสถานการณ์จริง - ควรชักชวนผู้เรียนให้ไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรทำตัวเป็นมิตร เข้าใจ เอาใจใส่ จริงใจและให้นักเรียนวางใจ - ควรเป็นตัวอย่างที่ดี - ควรยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน - ควรสร้างความใกล้ชิดระหว่างครูกับนักเรียน - ควรพัฒนาตนเองมากขึ้นและตลอดเวลา - ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียน - ควรใช้มาตรการลงโทษให้ชัดเจน
<p>สำคัญและควรพัฒนา</p> <p>บรรยากาศในสถานศึกษา</p> <p>แบบประชาธิปไตย</p> <p>เจตคติ</p> <p>เจตคติต่อผู้เรียน</p> <p>เจตคติต่อสถานศึกษา</p> <p>การเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>บุคลิกภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน - ควรกระตุ้นให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน - ควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม - ควรสนับสนุนให้นักเรียนเข้าชมรมหรือ โครงการเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ - ควรให้อิสระในการคบเพื่อนและคอยช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา - ควรพูดกับนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะนุ่มนวล - ควรสนใจ เอาใจใส่และแสดงความเป็นมิตร ให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนคลายทุกข์ - ควรให้กำลังใจและไม่เมื่อน่ายที่จะสอนซ้ำจนกว่านักเรียนจะเข้าใจ - ไม่ควรให้นักเรียนทำผิดโดยไม่แก้ไขไม่ว่าจะเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อยๆ - ผู้บริหารควรพอใจและเห็นคุณค่าของครูผู้สอน - ควรพูดด้วยคำพูดที่ไพเราะน่าฟังเสมอ - ควรระมัดระวังกิริยามารยาทเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง - ควรมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างของคนดี - ควรยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและยอมรับสภาพของตนในทุกสถานการณ์

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
การชักจูงการกระทำ	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อพบนักเรียนนอกโรงเรียนควรทักทายนักเรียนอย่างเป็นกันเอง - ควรเตรียมให้พร้อมก่อนทำกิจกรรมใด ๆ - ควรใช้เหตุผลทุกครั้งก่อนตัดสินใจ - ควรประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ทำในสิ่งที่ห้ามผู้เรียนทำ - ควรเห็นความสำคัญของการนัดหมายกับผู้เรียน
การสร้างจิตสำนึก	<ul style="list-style-type: none"> - ควรเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้เรียนและแสดงให้เห็นถึงความรักและหวังดี - ควรให้กำลังใจและอดทนต่อการสอนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล - ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ขอคำแนะนำหรือปรึกษาได้ตลอดเวลา
การให้รางวัลและการลงโทษ	
การให้รางวัล	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อนักเรียนทำความดีครูควรประกาศยกย่องชมเชยให้ทราบโดยทั่ว - เมื่อเพื่อน ๆ ทำความดีได้รับการยกย่องนักเรียนควรแสดงความยินดี
การลงโทษ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด
พฤติกรรมที่มีผลต่อการงู้อใจ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - ควรกระตุ้นให้นักเรียนร่วมคิดร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้และสอดแทรกตัวอย่างที่น่าสนใจ
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ทุกฝ่ายรู้จักปฏิบัติตามหน้าที่ของตน

ตารางที่ 30 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนใน
ระดับอุดมศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	การเปรียบเทียบสภาพ ความจริงกับความ คาดหวัง (t)		การเปรียบเทียบ ระหว่างครูกับนักศึกษา (t)		แนวทางการพัฒนา	
	อาจารย์	นักศึกษา	สภาพ จริง	คาดหวัง	พัฒนาเร่งด่วน	พัฒนา
แบบบรรยายภาค						
แบบประชาธิปไตย	-12.73**	-19.07**	8.75**	5.39**	✓	
แบบอิตาเลียน	-3.88**	-1.79	-6.79**	-4.07**		✓
แบบปล่อยปละละเลย	-3.46**	-5.42**	-16.45**	-11.16**	✓	
เจตคติ						
ต่ออาจารย์/นักศึกษา	-12.55**	-19.68**	-	-	✓	
ต่อสถานศึกษา	-9.37**	-20.64**	13.69**	0.59		✓
การเป็นแบบอย่างที่ดี						
บุคลิกภาพ	-8.94**	-16.96**	11.67**	4.58**	✓	
การชักจูงการกระทำ	-11.76**	-16.27**	7.86**	4.31**	✓	
การสร้างจิตสำนึก	-9.04**	-15.39**	4.09**	-1.69		✓
การให้รางวัลและการลงโทษ						
การให้รางวัล	-11.47**	-15.09**	3.26**	1.00		✓
การลงโทษ	-3.89**	-8.11**	11.10**	6.49**	✓	
พฤติกรรมที่มีผลต่อ การจูงใจ	-15.49**	-6.75**	3.88**	7.98**	✓	

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวังเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในทัศนะของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
บรรยากาศในสถานศึกษา							
แบบประชาธิปไตย							
1. ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.78	0.93	ปานกลาง	3.72	0.81	มาก	-15.62**
2. ข้าพเจ้าได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ระเบียบที่ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น	3.17	0.97	ปานกลาง	3.93	0.84	มาก	-12.08**
3. ข้าพเจ้าปรึกษาหารือและขอความช่วยเหลือจากครูเมื่อมีโอกาส	3.28	0.86	ปานกลาง	3.98	0.89	มาก	-14.05**
4. ข้าพเจ้ามักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในระหว่างการเรียน	3.55	0.88	มาก	4.01	0.89	มาก	-8.91**
5. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ มีโอกาสทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม	3.70	0.87	มาก	4.03	0.84	มาก	-5.96**
6. ข้าพเจ้าได้ร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	2.76	1.04	ปานกลาง	3.70	0.89	มาก	-13.90**
7. ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมชมรมหรือโครงการพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	3.22	1.00	ปานกลาง	3.84	0.92	มาก	-10.78**
8. ข้าพเจ้าได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	2.53	1.19	ปานกลาง	3.70	1.05	มาก	-15.14**
9. ข้าพเจ้าเลือกคบเพื่อนได้อย่างอิสระจากครู และได้รับความช่วยเหลือจากครู หากมีปัญหา	3.30	1.06	ปานกลาง	3.89	0.92	มาก	-9.96**

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
แบบอัตโนมัติ							
10. ข้าพเจ้าและเพื่อนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.79	1.12	ปานกลาง	2.90	1.22	ปานกลาง	-1.32
11. ผู้เรียนจะทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ระเบียบวินัยที่ครูเป็นผู้กำหนด	3.47	0.88	ปานกลาง	3.04	1.14	ปานกลาง	6.08**
12. ครูมักปฏิเสธที่จะให้การช่วยเหลือข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ในทุกด้าน	2.16	1.19	ค่อนข้างน้อย	2.40	1.46	ค่อนข้างน้อย	-2.84**
13. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ มักถูกกล่าวตักเตือนเมื่อแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียน	2.34	1.11	ค่อนข้างน้อย	2.31	1.26	ค่อนข้างน้อย	0.54
14. ในการทำงานทุกชิ้น ครูจะใช้ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ทำงานเป็นรายบุคคล	2.76	0.94	ปานกลาง	2.63	1.11	ปานกลาง	1.90
15. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนเลย	2.80	1.16	ปานกลาง	2.63	1.21	ปานกลาง	2.01*
16. ข้าพเจ้าเข้าร่วมชมรมหรือโครงการที่ครูจัดให้	3.20	0.95	ปานกลาง	3.59	1.09	มาก	-6.99**
17. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	3.00	1.16	ปานกลาง	3.30	1.22	ปานกลาง	-3.78**
18. ข้าพเจ้าคบเพื่อนตามคำแนะนำที่ครูบอกไว้ เพื่อจะได้ไม่มีปัญหา	2.48	1.10	ค่อนข้างน้อย	2.96	1.33	ปานกลาง	-8.76**

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
แบบปล่อยปละละเลย							
19. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ	2.70	1.05	ปานกลาง	2.93	1.40	ปานกลาง	-2.99**
20. ข้าพเจ้าไม่เคยได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ใดๆ ด้วยตนเอง	2.09	1.09	ค่อนข้างน้อย	2.84	1.45	ปานกลาง	-10.08**
21. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือจากครู	2.13	1.13	ค่อนข้างน้อย	2.79	1.41	ปานกลาง	-8.14**
22. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับการกระตุ้นให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรม	2.16	1.00	ค่อนข้างน้อย	2.59	1.23	ปานกลาง	-5.75**
23. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานเป็นกลุ่ม	2.19	1.08	ค่อนข้างน้อย	2.54	1.32	ปานกลาง	-4.08**
24. ข้าพเจ้าไม่เคยร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนกับครู	2.63	1.14	ปานกลาง	2.61	1.27	ปานกลาง	0.29
25. ข้าพเจ้าไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองตามความสนใจ	2.39	1.10	ค่อนข้างน้อย	2.62	1.31	ปานกลาง	-2.79**
26. ข้าพเจ้าไม่เคยได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษาซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	2.70	1.19	ปานกลาง	2.64	1.21	ปานกลาง	0.77
27. ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับอิสระในการคบเพื่อน และไม่เคยได้รับการช่วยเหลือจากครูเมื่อมีปัญหา	2.13	1.23	ค่อนข้างน้อย	2.46	1.35	ค่อนข้างน้อย	-3.60**

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
เจตคติ							
เจตคติต่ออาจารย์							
1. ครู พูดด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ น่าฟัง น่าสนใจ	3.42	0.77	ปานกลาง	4.20	0.84	มาก	-16.06**
2. ครู พูดเสียงดังชัดเจนพอเหมาะกับชั้นเรียน	3.66	0.81	มาก	4.32	0.80	มาก	-13.21**
3. จังหวะการพูดของครู เหมาะสมไม่พูซ้ำ / เร็ว	3.33	0.88	ปานกลาง	4.06	0.97	มาก	-12.93**
4. กิริยาท่าทางของครู มีลักษณะที่เป็นมิตร	3.62	0.88	มาก	4.31	0.85	มาก	-12.43**
5. ลักษณะท่าทางของครู น่าเกรงขาม	3.34	0.86	ปานกลาง	3.69	1.06	มาก	-6.15**
6. ครู มีความกระตือรือร้นที่จะสอน	3.51	0.88	มาก	4.16	0.86	มาก	-11.90**
7. ครู มีความเข้มงวดกับนักเรียน	3.35	0.91	ปานกลาง	3.65	1.06	มาก	-4.83**
8. ครู ให้ออกาสู่เรียนแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งได้	3.60	0.90	มาก	3.98	0.91	มาก	-7.42**
9. ครู สามารถตอบคำถามให้ นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจน	3.46	0.91	ปานกลาง	4.20	0.92	มาก	-13.38**
10. ครู มีความมั่นใจในตนเอง	3.65	0.91	มาก	4.05	0.88	มาก	-7.31**
11. เมื่อครู พบว่านักเรียนทำผิด ครู จะรีบตรวจสอบ แก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว	3.31	0.88	ปานกลาง	4.07	0.95	มาก	-12.82**
12. ครู เป็นผู้ที่สามารถทำเรื่องที่มีความซับซ้อนให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ	3.36	0.88	ปานกลาง	4.12	0.91	มาก	-12.92**
13. ครู มีทักษะในการทำให้ บทเรียนน่าสนใจ น่าติดตาม	3.36	0.80	ปานกลาง	4.17	0.90	มาก	-13.51**

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
14. ครู ไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายที่ ต้องอธิบายซ้ำ	3.35	1.01	ปานกลาง	4.03	1.03	มาก	-10.38**
15. ครู ให้นักเรียนมีส่วนร่วม รับผิดชอบในการเรียนของตน	3.53	0.88	มาก	4.01	0.88	มาก	-9.75**
16. ครู มีความเป็นผู้นำที่ดี	3.68	0.85	มาก	4.20	0.90	มาก	-10.04**
17. ครู ให้ความช่วยเหลือหรือให้ แนวทางในการทำกิจกรรมของ ผู้เรียนในห้องเรียน	3.55	0.86	มาก	4.06	0.86	มาก	-9.49**
18. ครู มีความเข้าใจปัญหาของ ผู้เรียน	3.28	0.93	ปานกลาง	4.19	0.91	มาก	-13.94**
19. ครู มีความคิดสร้างสรรค์	3.48	0.87	ปานกลาง	4.12	0.89	มาก	-10.59**
20. เมื่อนักเรียนมีปัญหา ครู สามารถชี้แนะแนวทางในการ แก้ปัญหาได้	3.48	0.92	ปานกลาง	4.22	0.84	มาก	-13.16**
21. ครู มีความประพฤติดี	3.60	0.88	มาก	4.27	0.87	มาก	-13.06**
22. ครู แต่งกายสุภาพเหมาะสม	3.77	0.91	มาก	4.29	0.85	มาก	-11.12**
23. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถามข้อสงสัย	3.71	0.91	มาก	4.18	0.92	มาก	-8.85**
24. ครู เป็นคนช่างสงสัย	3.26	0.99	ปานกลาง	3.68	1.17	มาก	-6.51**
25. ครู เป็นคนมีอารมณ์ขัน	3.31	0.93	ปานกลาง	4.21	0.92	มาก	-15.65**
เจตคติต่อสถาบัน							
26. โรงเรียน / สถานศึกษามี สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	3.51	0.95	มาก	4.43	0.79	มาก	-15.58**
27. โรงเรียน / สถานศึกษา มีสื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า	3.28	0.95	ปานกลาง	4.38	0.86	มาก	-17.09**
28. โรงเรียน / สถานศึกษา มี ชื่อเสียงดี	3.28	0.98	ปานกลาง	4.26	0.95	มาก	-14.77**
29. โรงเรียน / สถานศึกษา มีครูที่มี ชื่อเสียง	3.22	0.94	ปานกลาง	4.13	0.95	มาก	-14.52**

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความ คาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
30. โรงเรียน / สถานศึกษา มีเอกสารตำราที่เพียงพอ	3.12	1.01	ปานกลาง	4.44	0.86	มาก	-18.49**
31. โรงเรียน / สถานศึกษา มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เพียงพอ	3.12	0.98	ปานกลาง	4.44	0.83	มาก	-18.33**
การเป็นแบบอย่างที่ดี							
บุคลิกภาพ							
1. ครูของท่านระมัดระวังการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	3.48	0.85	ปานกลาง	4.15	0.90	มาก	-13.34**
2. ครูของท่านใช้คำพูดที่ไพเราะ น่าฟัง เวลาพูดคุยกับนักเรียนเสมอ	3.61	0.85	มาก	4.27	0.90	มาก	-12.29**
3. ครูควรระมัดระวังกิริยามารยาทเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	3.48	0.84	ปานกลาง	4.18	0.92	มาก	-12.10**
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่บอกว่า “ครูต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างของคนดีทั้งส่วนตัวและในสังคม”	3.86	0.99	มาก	4.31	0.84	มาก	-8.94**
5. ครูของท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนและมีเหตุผลในทุกสถานการณ์	3.54	0.87	มาก	4.21	0.82	มาก	-12.70**
6. ครูมีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายผู้เรียนเมื่ออยู่นอกห้องเรียน	3.53	0.97	มาก	4.26	0.86	มาก	-12.57**
การชักจูงการกระทำ							
7. ครูของข้าพเจ้ามีการเตรียมความพร้อมที่ดีทุกครั้ง	3.52	0.85	มาก	4.26	0.83	มาก	-13.09**
8. ครูมีเหตุผลในการตัดสินใจปัญหาเสมอ	3.58	0.86	มาก	4.21	0.90	มาก	-10.94**

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีที่ครูแนะนำ	3.63	0.85	มาก	4.16	0.90	มาก	-11.10**
10. ทุกครั้งที่นัดหมายกับครู ข้าพเจ้าจะไปพบครูทุกครั้ง	3.75	0.94	มาก	4.21	0.92	มาก	-9.24**
11. ข้าพเจ้าชอบที่ครูชักชวนไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา	3.29	1.03	ปานกลาง	3.86	1.05	มาก	-9.60**
12. ครูมีความพยายามในการชักจูงให้ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ประพฤติดี	3.64	0.85	มาก	4.20	0.79	มาก	-12.15**
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ครูของท่านไม่ปล่อยให้สิ่งผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของนักเรียนผ่านไปโดยไม่ตักเตือน	3.62	0.96	มาก	4.10	1.05	มาก	-9.10**
14. ครูได้อบรมสั่งสอนเกี่ยวกับการกระทำความดีและความไม่ดีเสมอ	3.61	0.83	มาก	4.13	0.89	มาก	-9.82**
การสร้างจิตสำนึก							
15. ครูแสดงให้เห็นให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณครูรักและหวังดีต่อผู้เรียนตลอดเวลา	3.52	0.91	มาก	4.15	0.86	มาก	-10.64**
16. ครูให้ความเอาใจใส่ต่อความรู้สึของผู้เรียนทุกคน	3.38	0.91	ปานกลาง	4.20	0.87	มาก	-13.41**
17. ข้าพเจ้ามีกำลังใจและต้องการเรียนให้ประสบความสำเร็จ	3.89	0.92	มาก	4.36	0.90	มาก	-8.51**
18. ครูของข้าพเจ้ามีความพยายามในการสอน ทั้ง ๆ ที่เพื่อนในชั้นเรียนมีหลากหลายประเภท	3.73	0.83	มาก	4.27	0.87	มาก	-11.06**
19. ข้าพเจ้าได้รับโอกาสที่จะขอคำแนะนำปรึกษาจากครูเสมอ	3.47	0.89	ปานกลาง	4.22	0.89	มาก	-11.75**
20. ครูมีความพอใจเมื่อผู้เรียนทำความดี	3.84	0.88	มาก	4.31	0.88	มาก	-9.58**

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
การให้รางวัลและการลงโทษ							
การให้รางวัล							
1. ข้าพเจ้ามักจะได้รับรางวัลทุกครั้งเมื่อทำความดี	2.55	0.95	ปานกลาง	3.69	1.08	มาก	-16.24**
2. ข้าพเจ้าต้องทำงานให้เสร็จก่อนจะได้รับรางวัล	3.09	1.05	ปานกลาง	3.80	1.12	มาก	-12.11**
3. ข้าพเจ้าจะทำดีตลอดเวลาโดยไม่สนใจว่าครูจะให้รางวัลตอบแทนหรือไม่	3.74	0.92	มาก	4.06	1.02	มาก	-5.93**
4. รางวัลที่ข้าพเจ้าได้รับจากครู บางครั้งก็เป็นเพียงคำชมเชยยกย่อง	3.42	0.95	ปานกลาง	3.87	1.05	มาก	-7.34**
5. ครูมักจะประกาศความดีของข้าพเจ้าให้เพื่อน ๆ ได้ทราบ	2.85	1.02	ปานกลาง	3.41	1.28	ปานกลาง	-9.53**
6. เมื่อข้าพเจ้าเห็นเพื่อน ได้รางวัลจะรู้สึกดีใจและยินดีด้วย	3.77	0.93	มาก	4.09	0.97	มาก	-6.32**
7. เมื่อข้าพเจ้าหรือเพื่อน ๆ เสนอความคิดแปลก ๆ จะได้รับคำชมจากครูเสมอ	3.22	0.91	ปานกลาง	3.72	1.13	มาก	-8.87**
8. ครูมักจะยืมหรือพยักหน้าเมื่อข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ทำความดี	3.47	0.84	ปานกลาง	3.94	0.94	มาก	-10.35**
9. เมื่อครูลูบศีรษะหรือแตะหลังทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นใจ	3.43	1.07	ปานกลาง	3.87	1.09	มาก	-8.61**
10. ครูมักจะให้รางวัลเป็นสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ แก่ข้าพเจ้าเสมอ	2.63	1.05	ปานกลาง	3.35	1.17	ปานกลาง	-11.00**
การลงโทษ							
11. ข้าพเจ้ามักจะถูกลงโทษอย่างเหมาะสมกับความผิด	3.05	1.01	ปานกลาง	3.46	1.14	ปานกลาง	-6.43**
12. ข้าพเจ้ามักถูกลงโทษทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทราบว่าทำผิดอะไร	2.39	1.18	ค่อนข้างน้อย	2.27	1.24	ค่อนข้างน้อย	-1.98*

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
13. บางครั้งครูจะทำโทษที่รุนแรง ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าทำผิดเล็กน้อย	2.39	1.22	ค่อนข้างน้อย	2.19	1.27	ค่อนข้างน้อย	3.04**
14. ครูจะเข้มงวดจับผิดจนทำให้ ผู้เรียนกังวลใจ	2.63	1.19	ปานกลาง	2.29	1.29	ค่อนข้างน้อย	4.97**
15. ถึงแม้ข้าพเจ้าไม่ได้ทำความผิด ก็มักโดนลงโทษพร้อมกับเพื่อน ที่ทำผิด	2.43	1.18	ค่อนข้างน้อย	2.12	1.26	ค่อนข้างน้อย	4.78**
16. ครูจะอธิบายเหตุผลให้ผู้เรียน ทราบก่อนถูกลงโทษ	3.27	0.95	ปานกลาง	3.71	1.05	มาก	-7.56**
17. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดครั้งแรก ครู จะเพียงว่ากล่าวตักเตือน	3.38	0.96	ปานกลาง	3.73	1.10	มาก	-6.08**
18. ข้าพเจ้ามักจะถูกดูหรือตำหนิ ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง	2.35	1.14	ค่อนข้างน้อย	2.24	1.29	ค่อนข้างน้อย	1.70
19. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดบ่อย ๆ ครูจะ เลิกสนใจในตัวข้าพเจ้า	2.47	1.17	ค่อนข้างน้อย	2.28	1.28	ค่อนข้างน้อย	3.08**
20. ครูมักจะโกรธแสดงความไม่ พอใจเมื่อผู้เรียนทำผิด	2.75	1.10	ปานกลาง	2.37	1.28	ค่อนข้างน้อย	5.70**
พฤติกรรมที่มีผลต่อการตั้งใจ							
21. ครูใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการ สอน ทำให้ข้าพเจ้าสนใจมา เรียนมากขึ้น	3.37	0.99	ปานกลาง	3.62	1.26	มาก	-3.67**
22. ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมคิดร่วม ปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้	3.32	0.87	ปานกลาง	3.55	1.21	มาก	-3.45**
23. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเรียนรู้จาก กรณีตัวอย่าง และเรื่องราวที่ครู นำมาสอดแทรกเสมอ	3.33	0.91	ปานกลาง	3.55	1.22	มาก	-3.59**
24. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปทัศน- ศึกษา หรือเรียนรู้นอกชั้นเรียน	2.96	1.09	ปานกลาง	3.65	1.24	มาก	-8.37**
25. ครูจะพาข้าพเจ้าไปทำบุญในวัน สำคัญ ๆ	2.61	1.22	ปานกลาง	3.29	1.35	ปานกลาง	-7.39**

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบความคิดเห็นตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวังเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในทัศนะของอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษา

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
บรรยากาศในสถานศึกษา							
แบบประชาธิปไตย							
1. ข้าพเจ้าให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.14	0.98	ปานกลาง	4.05	0.86	มาก	-12.44**
2. ข้าพเจ้าให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระ ภายใต้ระเบียบที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น	3.42	1.01	ปานกลาง	4.08	0.88	มาก	-9.06**
3. ข้าพเจ้าให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีโอกาส	4.27	0.78	มาก	4.50	0.73	มากที่สุด	-4.18**
4. ข้าพเจ้ากระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน	4.02	0.85	มาก	4.54	0.73	มากที่สุด	-8.60**
5. ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม	4.12	0.81	มาก	4.51	0.79	มากที่สุด	-6.16**
6. ข้าพเจ้าให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	3.01	1.13	ปานกลาง	3.71	0.98	มาก	-9.44**
7. ข้าพเจ้าสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	3.79	0.98	มาก	4.18	0.95	มาก	-6.13**
8. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	2.46	1.13	ค่อนข้างน้อย	3.65	1.12	มาก	-13.47**

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. ข้าพเจ้าให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือหากมีปัญหา	4.13	0.87	มาก	4.29	0.86	มาก	-3.11**
แบบอัตตาธิปไตย							
10. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดด้วยตนเอง	2.97	1.19	ปานกลาง	2.95	1.30	ปานกลาง	0.26
11. ข้าพเจ้าจะให้ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในทุก ๆ ด้าน	3.36	0.96	ปานกลาง	3.92	0.98	มาก	-8.25**
12. ข้าพเจ้าจะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ระเบียบวินัยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้กำหนดเท่านั้น	2.25	1.01	ค่อนข้างน้อย	2.31	1.22	ค่อนข้างน้อย	-0.87
13. ข้าพเจ้าไม่ชอบให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียน	1.40	0.87	น้อยมาก	1.81	1.40	ค่อนข้างน้อย	-4.29**
14. ข้าพเจ้ามักให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการทำงานเป็นรายบุคคล	2.90	1.04	ปานกลาง	3.04	1.19	ปานกลาง	-2.31*
15. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้กำหนดวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนด้วยตนเองทั้งหมด	2.89	1.18	ปานกลาง	2.75	1.22	ปานกลาง	-1.74
16. ข้าพเจ้าจัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการตามที่ข้าพเจ้าเห็นสมควร	2.36	1.28	ค่อนข้างน้อย	2.68	1.44	ปานกลาง	-4.93**
17. ข้าพเจ้าและเพื่อนครูร่วมกันกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยผู้เรียนไม่ต้องมีส่วนร่วม	2.21	1.18	ค่อนข้างน้อย	2.14	1.19	ค่อนข้างน้อย	0.69

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
18. ข้าพเจ้าแนะนำให้ผู้เรียนคบเพื่อนบางคนเท่านั้น เพื่อจะได้ไม่มีปัญหา	1.59	0.89	ค่อนข้างน้อย	1.70	1.03	ค่อนข้างน้อย	-1.89
แบบปล่อยปละละเลย							
19. ข้าพเจ้าไม่ได้สนใจวางแผนการจัดการเรียนรู้	1.31	0.77	น้อยมาก	1.54	1.12	ค่อนข้างน้อย	-2.64**
20. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.29	0.69	น้อยมาก	1.62	1.18	ค่อนข้างน้อย	-3.85**
21. ข้าพเจ้าไม่ใส่ใจที่จะให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียน	1.24	0.68	น้อยมาก	1.57	1.19	ค่อนข้างน้อย	-3.84**
22. ข้าพเจ้าไม่คิดจะกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรม	1.26	0.71	น้อยมาก	1.63	1.23	ค่อนข้างน้อย	-4.02**
23. ข้าพเจ้าไม่เคยสนใจส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานเป็นกลุ่ม	1.23	0.66	น้อยมาก	1.60	1.23	ค่อนข้างน้อย	-4.08**
24. ข้าพเจ้าไม่ใส่ใจที่จะให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	1.58	0.95	ค่อนข้างน้อย	1.76	1.19	ค่อนข้างน้อย	-2.30*
25. ข้าพเจ้าไม่คิดจะสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองตามความสนใจ	1.32	0.74	น้อยมาก	1.60	1.14	ค่อนข้างน้อย	-3.29**
26. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	1.49	0.87	น้อยมาก	1.69	1.11	ค่อนข้างน้อย	-2.38*

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
27. ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือหากมีปัญหา	1.32	0.74	น้อยมาก	1.68	1.17	ค่อนข้างน้อย	-4.04**
เจตคติ							
เจตคติต่อนักศึกษา							
1. ข้าพเจ้าพูดกับผู้เรียนด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะนุ่มนวล	3.79	0.94	มาก	4.28	0.90	มาก	-9.48**
2. ข้าพเจ้าแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับผู้เรียน	4.36	0.77	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด	-5.36**
3. ข้าพเจ้ามักแสดงให้ผู้เรียนรู้ว่าข้าพเจ้าภูมิใจในตัวเขาเสมอ	3.76	0.87	มาก	4.28	0.80	มาก	-9.60**
4. ข้าพเจ้ามักแสดงท่าทางขึงขังเพื่อให้ผู้เรียนเกรงกลัว	2.21	1.05	ค่อนข้างน้อย	2.19	1.20	ค่อนข้างน้อย	0.33
5. ข้าพเจ้าจะเข้มงวดเมื่อผู้เรียนประพฤติคนไม่เหมาะสม	3.81	0.98	มาก	3.93	1.10	มาก	-1.87
6. ผู้เรียนชอบเข้ามาปรึกษาและขอคำชี้แนะจากข้าพเจ้าเสมอ	3.57	0.97	มาก	4.23	0.83	มาก	-10.55**
7. ข้าพเจ้าให้ความสนใจและเอาใจใส่ความรู้สึกรักของผู้เรียนทุกคน	4.05	0.81	มาก	4.33	0.83	มาก	-5.36**
8. ข้าพเจ้าไม่แสดงกิริยาท่าทางเบื่อน่ายเมื่อต้องอธิบายเรื่องเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง	3.91	1.00	มาก	4.14	1.14	มาก	-3.61**
9. ข้าพเจ้าสามารถช่วยให้ผู้เรียนหายกลัวและคลายทุกข์ได้	3.62	0.88	มาก	4.18	0.87	มาก	-9.91**
10. ข้าพเจ้าให้กำลังใจผู้เรียนที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและการเรียน	4.30	0.76	มาก	4.52	0.74	มากที่สุด	-4.76**
11. ถ้าปล่อยให้ผู้เรียนทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่แก้ไขจะทำให้ผู้เรียนทำผิดมากขึ้น	3.69	1.07	มาก	3.57	1.32	มาก	1.32

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
12. ผู้เรียนส่วนใหญ่จะต้องถูกบังคับจึงจะมีพฤติกรรมดี	2.50	1.04	ปานกลาง	2.24	1.25	ค่อนข้างน้อย	3.32**
13. ผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบก่อความวุ่นวาย	1.63	0.86	ค่อนข้างน้อย	1.54	1.02	ค่อนข้างน้อย	1.42
14. ผู้เรียนสามารถประพฤติให้ถูกต้องเหมาะสมแม้ว่าจะอยู่ไกลสายตาผู้สอน	3.29	0.98	ปานกลาง	4.09	1.08	มาก	-9.69**
15. ผู้เรียนส่วนใหญ่ขยันและตั้งใจเรียน	3.32	0.89	ปานกลาง	4.31	0.91	มาก	-12.56**
16. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดและข้อเสนอแนะที่ดี	3.33	0.95	ปานกลาง	4.31	0.89	มาก	-11.77**
17. ผู้สอนส่วนใหญ่มักคิดว่าผู้เรียนไม่สามารถทำสิ่งที่ดี ๆ ได้	1.96	1.05	ค่อนข้างน้อย	1.98	1.36	ค่อนข้างน้อย	0.22
เจตคติต่อสถานศึกษา							
18. ผู้บริหารเห็นและพอใจในคุณค่าของข้าพเจ้าอย่างแท้จริง	3.22	0.97	ปานกลาง	3.98	0.99	มาก	-9.26**
19. ข้าพเจ้าทำงานกับเพื่อนครูในโรงเรียนได้	4.17	0.82	มาก	4.42	0.83	มาก	-5.09*
20. ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจที่ได้มาทำงานที่โรงเรียน/สถานศึกษาแห่งนี้	4.23	0.85	มาก	4.46	0.78	มาก	-5.30**
21. ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน / สถานศึกษา	4.44	0.83	มาก	4.58	0.79	มากที่สุด	-4.58**
22. ถ้ามีโอกาสย้ายที่ทำงานได้ ข้าพเจ้าจะขอย้ายเป็นคนแรก	1.64	1.03	ค่อนข้างน้อย	1.70	1.16	ค่อนข้างน้อย	-0.91
23. ข้าพเจ้ายังมาทำงานที่โรงเรียน / สถานศึกษา แม้ว่าจะอยู่ในช่วงปิดภาคเรียน	4.06	1.03	มาก	4.07	1.05	มาก	-0.09

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
24. ข้าพเจ้าพอใจที่โรงเรียน / สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ ผู้เรียน ได้มีโอกาสตามความสนใจ	3.88	1.00	มาก	4.34	0.86	มาก	-7.39**
การเป็นแบบอย่างที่ดี							
บุคลิกภาพ							
1. ครูควรเป็นผู้ระมัดระวังในการ แต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.35	0.82	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด	-6.10**
2. ข้าพเจ้าพูดคำที่ไพเราะ น่าฟัง เสมอเมื่อเวลาพูดกับนักเรียน	4.13	0.83	มาก	4.47	0.75	มาก	-7.24**
3. ข้าพเจ้าระมัดระวังกิริยามารยาท เสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.13	0.80	มาก	4.45	0.77	มาก	-8.00**
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่บอกว่า ครูต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างของคนดีทั้งส่วนตัว และในสังคม	4.46	0.81	มาก	4.58	0.74	มากที่สุด	-3.38**
5. ข้าพเจ้าฝึกที่จะยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและยอมรับสภาพของตนเองในทุกสถานการณ์	4.27	0.78	มาก	4.53	0.71	มากที่สุด	-6.32**
6. เมื่อพบผู้เรียนนอกโรงเรียน ข้าพเจ้าจะทักทายผู้เรียนอย่างเป็นกันเอง	4.26	0.81	มาก	4.45	0.76	มาก	-5.13**
การชักจูงการกระทำ							
7. ข้าพเจ้าจะเตรียมการอย่างพร้อมเพรียงทุกครั้งก่อนการลงมือทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อความมั่นใจ และการกระทำที่ถูกต้อง	4.21	0.75	มาก	4.55	0.73	มากที่สุด	-7.14**

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
8. ข้าพเจ้าจะใช้เหตุผลทุกครั้งในการตัดสินใจ	4.13	0.80	มาก	4.51	0.80	มากที่สุด	-8.41**
9. ข้าพเจ้าจะต้องประพาดิตนในสิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ไม่ประพาดิตนในสิ่งที่ห้ามผู้เรียนประพาดิตน	4.38	0.77	มาก	4.60	0.71	มากที่สุด	-6.04**
10. ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับกำหนดนัยหมายของผู้เรียนอย่างเคร่งครัด	4.28	0.81	มาก	4.58	0.71	มากที่สุด	-6.94**
11. เมื่อถึงเทศกาลทำบุญ ข้าพเจ้าชี้ชวนให้ผู้เรียนไปฟังธรรม และร่วมทำบุญเสมอ	3.40	1.00	ปานกลาง	4.01	0.98	มาก	-10.48**
12. ข้าพเจ้าใช้หลายวิธีเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนประพาดิตน โดยยกเหตุผลที่ดีมาจูงใจ	4.03	0.87	มาก	4.41	0.80	มาก	-8.51**
13. ข้าพเจ้าไม่ปล่อยให้สิ่งผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของผู้เรียนผ่านไปโดยไม่ตักเตือน	3.87	0.95	มาก	4.28	0.97	มาก	-6.87**
14. ถ้าผู้เรียนทำผิด ข้าพเจ้าให้เขาชี้แจงเหตุผลว่าทำอะไร จึงปรับตัวให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป	3.92	0.97	มาก	4.34	0.88	มาก	-7.72**
การสร้างจิตสำนึก							
15. ข้าพเจ้าจะแสดงให้เห็นให้ผู้เรียนรู้ว่ารัก และหวังดีต่อผู้เรียนตลอดเวลา	4.01	0.92	มาก	4.37	0.85	มาก	-6.85**
16. ขณะที่สอนข้าพเจ้าจะใส่ใจในความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	4.16	0.85	มาก	4.45	0.77	มาก	-5.78**
17. ข้าพเจ้าจะให้กำลังใจแก่ผู้เรียน เพื่อให้มีแรงจูงใจในการเรียนเสมอ	4.21	0.81	มาก	4.50	0.76	มากที่สุด	-6.16**

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
18. ครูควรมีความอดทนต่อการสอนผู้เรียนทุกประเภท ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลและผู้เรียน	4.33	0.76	มาก	4.63	0.66	มากที่สุด	-6.73**
19. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนขอคำแนะนำปรึกษาตลอดเวลา	4.23	0.81	มาก	4.53	0.72	มากที่สุด	-6.53**
20. ข้าพเจ้าไม่แสดงให้ผู้เรียนทราบว่าข้าพเจ้าพอใจเมื่อผู้เรียนทำความดี	2.20	1.28	ค่อนข้างน้อย	2.52	1.54	ปานกลาง	-3.93**
การให้รางวัลและการลงโทษ							
การให้รางวัล							
1. ข้าพเจ้าจะให้รางวัลทุกครั้งเมื่อผู้เรียนทำดี ประพฤติดี	3.04	1.15	ปานกลาง	3.75	1.09	มาก	-9.91**
2. ข้าพเจ้าจะให้รางวัลต่อเมื่อผู้เรียนทำงานตามที่มอบหมาย	2.85	1.05	ปานกลาง	3.41	1.18	ปานกลาง	-8.12**
3. ผู้เรียนจะทำความดีโดยไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะให้รางวัลหรือไม่	3.46	0.96	ปานกลาง	4.05	1.10	มาก	-7.90**
4. บางครั้งข้าพเจ้าจะให้รางวัลที่เป็นคำชมเชยยกย่อง	4.01	0.92	มาก	4.26	0.96	มาก	-5.65**
5. เมื่อผู้เรียนทำความดีข้าพเจ้าจะประกาศให้นักเรียนทราบทั่วกัน	3.93	0.93	มาก	4.19	0.97	มาก	-4.29**
6. เมื่อข้าพเจ้าให้รางวัลผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ตีใจและยินดีด้วย	3.73	1.03	มาก	4.12	0.98	มาก	-7.27**
7. เมื่อผู้เรียนมีความคิดแปลก ๆ ข้าพเจ้าจะให้คำชมเชยเสมอ	3.52	1.09	มาก	3.90	1.16	มาก	-6.57**
8. ข้าพเจ้าจะแสดงความพึงพอใจด้วยการยิ้มหรือพยักหน้าเมื่อผู้เรียนทำดี	4.18	0.87	มาก	4.29	0.92	มาก	-2.72**

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
9. บางครั้งข้าพเจ้าก็ลืบทักหรือ แต่หลังเพื่อให้กำลังใจผู้เรียน	2.93	1.34	ปานกลาง	3.39	1.32	ปานกลาง	-7.72**
10. ข้าพเจ้าจะให้สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นรางวัลแก่ผู้เรียน เสมอ	2.55	1.23	ปานกลาง	3.16	1.32	ปานกลาง	-8.54**
การลงโทษ							
11. ข้าพเจ้าจะลงโทษผู้เรียนตาม ความเหมาะสมกับความผิด	2.96	1.15	ปานกลาง	3.29	1.28	ปานกลาง	-5.33**
12. บางครั้งข้าพเจ้าก็ลงโทษผู้เรียน ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทราบความผิด ชัดเจน	1.33	0.74	น้อยมาก	1.42	0.99	น้อยมาก	-1.72
13. บางครั้งข้าพเจ้าก็จะลงโทษ ผู้เรียนรุนแรงเกินความจริง	1.29	0.75	น้อยมาก	1.32	0.85	น้อยมาก	-0.60
14. ข้าพเจ้าจะเข้มงวดกับผู้เรียน เสมอๆ แม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	2.12	1.07	ค่อนข้างน้อย	2.19	1.24	ค่อนข้างน้อย	-1.25
15. เมื่อมีความผิดเกิดขึ้น ข้าพเจ้า จะทำโทษผู้เรียนทุกคนที่อยู่ใน เหตุการณ์	1.46	0.80	น้อยมาก	1.50	0.96	ค่อนข้างน้อย	-0.99
16. ข้าพเจ้าจะอธิบายเหตุผลเมื่อ ผู้เรียนทำผิด ก่อนการลงโทษ	3.49	1.10	ปานกลาง	3.81	1.22	มาก	-4.97**
17. ข้าพเจ้าจะว่ากล่าวตักเตือนใน ความผิดครั้งแรกของผู้เรียน	3.65	0.98	มาก	3.95	1.07	มาก	-5.65**
18. เมื่อผู้เรียนทำผิดซ้ำ ๆ ซาก ๆ ข้าพเจ้าจะเลิกใส่ใจว่ากล่าว ตักเตือน	2.09	1.09	ค่อนข้างน้อย	1.96	1.18	ค่อนข้างน้อย	1.74
19. ข้าพเจ้าจะโกรธ ขุนเฉียวเมื่อ ผู้เรียนทำผิด	1.86	0.96	ค่อนข้างน้อย	1.62	1.00	ค่อนข้างน้อย	3.38**

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	สภาพความจริง			ความต้องการ/ความคาดหวัง			t
	\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ	
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ							
20. ข้าพเจ้าจะใช้สื่อการสอน หลากหลายในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.60	0.95	มาก	4.27	0.93	มาก	-9.60**
21. ข้าพเจ้าจะกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วม คิดร่วมปฏิบัติในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	3.90	0.88	มาก	4.48	0.75	มาก	-10.44**
22. ข้าพเจ้าจะนำกรณีตัวอย่างหรือ เรื่องราวที่น่าสนใจมา สอดแทรกบทเรียนเสมอ	4.14	0.83	มาก	4.51	0.73	มากที่สุด	-7.55**
23. ข้าพเจ้าจะพาผู้เรียน ไปศึกษา นอกชั้นเรียนหรือใน สถานการณ์จริง	3.07	1.28	ปานกลาง	4.16	1.05	มาก	-12.83**
24. ข้าพเจ้าจะพาผู้เรียน ไปร่วม ทำบุญวันสำคัญ ๆ	2.13	1.20	ค่อนข้างน้อย	3.40	1.29	ปานกลาง	-12.83**

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทัศนะของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

ความคิดเห็น	จำนวน (ร้อยละ) (N = 175)
1. ครูรัก เข้าใจ สนใจ เป็นมิตรและเป็นกำลังใจ	28 (16.00)
2. มีความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นกันเอง	23 (13.14)
3. ควรให้เสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ	9 (5.14)
4. มีการพาไปทัศนศึกษา	8 (4.57)
5. การสอนควรสอนให้สนุก และไม่เครียด	8 (4.57)
6. กิจกรรมที่ควรจัดเพื่อสร้างให้เกิดสัมพันธ์กัน	7 (4.00)
7. ควรแต่งกาย วาจา สุภาพ มั่นคงทางอารมณ์	7 (4.00)
8. ควรทำตัวให้น่าเคารพ	6 (3.43)
9. ครูควรเป็นตัวอย่างที่ดี	5 (2.86)
10. ครูควรอารมณ์ดี และมีอารมณ์ขัน	4 (2.29)
11. การบ้านไม่ควรให้มากเกินไป	4 (2.29)
12. ควรรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	4 (2.29)
13. ไม่ควรม้อคคิ	4 (2.29)
14. ควรมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่ดี	3 (1.71)
15. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	3 (1.71)
16. ควรตั้งใจสอน	3 (1.71)
17. ควรให้คำแนะนำที่ดี และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดี	3 (1.71)
18. ไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวมาพูดให้นักเรียนฟัง	2 (1.14)
19. ควรให้อภัยเมื่อทำผิด	2 (1.14)
20. ควรให้เกียรติซึ่งกันและกัน	2 (1.14)
21. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและระเบียบ	1 (0.57)
22. สามารถพบครูได้ง่าย	1 (0.54)

ตารางที่ 34 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ครูกับนักเรียนในทัศนะของครู / อาจารย์ ระดับอุดมศึกษา

ความคิดเห็น	จำนวน (ร้อยละ) (N =66)
1. ครูควรทำตัวเป็นมิตร เข้าใจ เอาใจใส่ จริงใจ วางใจ	13 (19.70)
2. ใช้เทคนิคการสอนสมัยใหม่ให้เหมาะสม	9 (13.64)
3. ครูควรศึกษาภูมิหลังนักเรียนทุกด้านเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	6 (9.09)
4. มีกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่	6 (9.09)
5. เป็นตัวอย่างที่ดี	4 (6.06)
6. ครูเน้นการสอนอย่างให้ทำงานอื่น	4 (6.06)
7. ควรมีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะที่ก่อให้เกิดการทำงานและแก้ปัญหาาร่วมกัน	4 (6.06)
8. ควรยอมรับและเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นและเข้าใจ	3 (4.55)
9. ควรทำบทบาทของครูมากกว่าบทบาทของอาจารย์	2 (3.03)
10. ควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ปรับยืดหยุ่นให้เหมาะสม ไม่ควรตึงเกินไปหรือปล่อย เกินไป	2 (3.03)
11. ติดตาม ดูแลด้านการเรียนและความประพฤติ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจน แนะแนว	2 (3.03)
12. ควรแสดงให้นักเรียนเห็นว่าเขามีศักยภาพและความสามารถ	1 (1.52)
13. พบผู้ปกครองนักเรียนหรือเยี่ยมบ้าน	1 (1.52)
14. ลดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องให้น้อยลง	1 (1.52)
15. กำหนดเวลาพบปะนักศึกษา	1 (1.52)
16. ควรจัดบรรยากาศห้องพักให้สามารถใช้ในการให้คำปรึกษา	1 (1.52)
17. ควรผ่านการศึกษาดิจิทัลศึกษาศึกษาและวิชาชีพครูทุกคน เพื่อใช้ให้มี ปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	1 (1.52)
18. ควรมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและการสอน	1 (1.52)
19. ควรมีการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นในจิตใจ ทั้งของครู และนักศึกษา	1 (1.52)
20. ควรมีการประเมินการเรียนการสอน โดยนักศึกษา	1 (1.52)
21. กิจกรรมอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นสิ่งดีขอให้ทำอย่างจริงจัง	1 (1.52)
22. ควรทบทวนกิจกรรมที่เคยใช้ในอดีตมาปรับใช้ในปัจจุบัน	1 (1.52)
23. ใช้มาตรการตีหรือลงโทษให้ชัดเจน	1 (1.52)

การศึกษาแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 30 - 34 โดยสรุปผลการสังเคราะห์ดังนี้

1. การสังเคราะห์ตัวแปรที่มีความสำคัญมาก ควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน ประกอบด้วย บรรยากาศแบบประชาธิปไตยและบรรยากาศแบบปล่อยปละละเลย เจตคติต่อครู หรือเจตคติต่อนักศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดีประเด็นบุคลิกภาพ และการชักจูงการกระทำ ประเด็นการลงโทษและพฤติกรรมที่มีผลต่อการงู้อใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านบรรยากาศในสถานศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดี และการให้รางวัลและการลงโทษตามสภาพจริง และตามความต้องการหรือความคาดหวังกับเจตคติของนักศึกษาต่อครู หรือเจตคติของครูต่อนักศึกษา พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ 0.76 และ 0.85 ตามลำดับ ส่วนความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักศึกษาต่อครู เท่ากับร้อยละ 57 และร้อยละ 72 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของครูผู้สอนในระดับอุดมศึกษาเท่ากับ 0.79 และ 0.81 ตามลำดับ ส่วนความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักศึกษา เท่ากับร้อยละ 63 และร้อยละ 65 ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุและความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักศึกษาต่อครูหรือเจตคติของครูต่อนักศึกษา โดยคัดเลือกเฉพาะประเด็นที่สำคัญมากและควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนซึ่งได้แก่ บรรยากาศในสถานศึกษาแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย การเป็นแบบอย่างที่ดีประเด็นบุคลิกภาพ และการชักจูงการกระทำ และด้านการให้รางวัลและการลงโทษประเด็นการลงโทษและพฤติกรรมที่มีผลต่อการงู้อใจ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเท่ากับ 0.74 และ 0.85 ตามลำดับ และความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักศึกษาต่อครูเท่ากับร้อยละ 54 และร้อยละ 72 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุของครูผู้สอนในการศึกษาระดับอุดมศึกษาเท่ากับ 0.78 และ 0.78 ตามลำดับ ส่วนความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักศึกษาเท่ากับร้อยละ 61 และร้อยละ 61 ตามลำดับ (ผลการวิเคราะห์แสดงในภาคผนวกตารางที่ 48)

2. จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่ต้องดำเนินการพัฒนาอย่างเร่งด่วนและพัฒนาทั้ง 4 ด้าน โดยการวิเคราะห์ประเด็นย่อยที่ต้องดำเนินการทั้งในบทบาทของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน สรุปแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา

นักศึกษาและอาจารย์มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบรรยากาศในสถานศึกษา โดยมีความต้องการบรรยากาศแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมาคือปล่อยปละละเลย และอัตตาธิปไตยตามลำดับ ซึ่งบรรยากาศที่ต้องการให้เกิดในสถานศึกษา คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการเลือกดำเนินกิจกรรมหรือการกำหนดวิธีการที่ส่งผลกระทบต่อนักศึกษา ได้แก่ ด้านกฎระเบียบของสถานศึกษา วิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การเข้าร่วมชมรมหรือโครงการ และการเลือกคบเพื่อน นอกจากนี้ยังมีความต้องการความช่วยเหลือและคำปรึกษาหรือจากอาจารย์ผู้สอน และต้องการโอกาสในการที่จะให้มีกิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในขณะเรียน ซึ่งบรรยากาศดังกล่าวข้างต้น ควรเน้นการให้อิสระในการคิดและการตัดสินใจกับนักศึกษาบ้าง

2.2 ด้านเจตคติ

นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่ออาจารย์ผู้สอนในระดับปานกลาง แต่อาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อนักศึกษาในระดับมาก แต่ทั้งนักศึกษาและอาจารย์มีความต้องการหรือคาดหวังให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางที่ดีหรือมีเจตคติที่ดีต่อกันในระดับมาก และยังเห็นว่าควรมีการพัฒนาหรือสร้างบรรยากาศเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งการพูด บุคลิกภาพ และการสอน ดังนี้

2.2.1 ด้านการพูด ต้องการให้อาจารย์พูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง ชัดเจน ไม่เร็ว และเร็วเกินไป

2.2.2 ด้านบุคลิกภาพ ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพเป็นผู้นำที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ช่างสงสัย มีอารมณ์ขัน แต่งกายสุภาพ มีความเป็นมิตรกับนักศึกษา และเอาใจใส่นักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษา คืออาจารย์ไม่ต้องการมีบุคลิกภาพด้านการแสดงท่าทางชิงชังให้นักศึกษากลัวแต่นักศึกษาต้องการ และต้องการสร้างปฏิสัมพันธ์เพิ่มเติมด้วยการแสดงความภาคภูมิใจในนักศึกษา

2.2.3 ด้านการสอน ต้องการให้มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การตอบคำถามชัดเจน การทำบทเรียนยากให้ง่ายและน่าสนใจ มีความกระตือรือร้น ไม่เบื่อที่จะสอนซ้ำเมื่อนักศึกษาไม่เข้าใจ ให้การช่วยเหลือแนะแนวทางในการทำกิจกรรมและชี้แนะหรือแก้ไข เมื่อนักศึกษามี

ปัญหาหรือทำผิด เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัย นอกจากนี้อาจารย์ยังมีความต้องการเพิ่มเติมด้านการให้กำลังใจนักศึกษาที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและการเรียน

2.3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

นักศึกษาและอาจารย์เห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ประเด็นบุคลิกภาพ และการชักจูงการกระทำโดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็น ดังนี้

2.3.1 บุคลิกภาพ ต้องการให้อาจารย์มีบุคลิกภาพที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการแต่งกาย การพูดจา และการระมัดระวังกิริยามารยาททั้งต่อหน้าและลับหลัง การเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งส่วนตัวและต่อสังคม การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา และมีเหตุผลในทุกสถานการณ์ ตลอดจนการเป็นกันเองกับนักศึกษา ยิ้มแย้มแจ่มใส มีการทักทายนักศึกษาเมื่ออยู่นอกห้องเรียน

2.3.2 การชักจูงการกระทำ ต้องการให้อาจารย์มีการเตรียมความพร้อม และมีความมั่นใจในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ การมีเหตุผลในการตัดสินใจ ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อนักศึกษาจะได้ประพฤติดีตามคำแนะนำและตามแบบอย่าง การเห็นความสำคัญของการนัดหมายซึ่งกันและกัน การชักจูงในการร่วมกิจกรรมทางศาสนา และการคบเพื่อนที่ดี การตัดเตือนเมื่อกระทำผิด และการอบรมเกี่ยวกับการทำในสิ่งที่ดีและไม่ดี

2.4 ด้านการให้รางวัลและการลงโทษ

นักศึกษาและอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความต้องการให้มีการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในประเด็นการลงโทษและพฤติกรรมที่มีผลต่อการตั้งใจ โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็น ดังนี้

2.4.1 การลงโทษ นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ปฏิบัติเกี่ยวกับการลงโทษด้วยการอธิบายเหตุผลก่อนที่จะลงโทษ การว่ากล่าวตักเตือนเมื่อทำผิดครั้งแรก และไม่ควรปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ การลงโทษรุนแรงเกินเหตุ การเข้มงวดที่จะจับผิดจนนักศึกษากังวลใจ การลงโทษทั้งหมดโดยปราศจากการพิจารณาเฉพาะผู้ที่กระทำผิด การแสดงความโกรธเมื่อนักศึกษาทำผิด และการเลิกสนใจเมื่อนักศึกษาทำผิดบ่อย ๆ ส่วนอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นและต้องการให้มีการปฏิบัติการลงโทษเฉพาะการลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด การอธิบายเหตุผลก่อนที่จะลงโทษ การว่ากล่าวตักเตือนในความผิดครั้งแรก และการไม่แสดงความโกรธเมื่อนักศึกษาทำผิด

2.4.2 พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ นักศึกษาและอาจารย์เห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับกิจกรรมหรือพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีผลต่อการจูงใจนักศึกษา ได้แก่ การใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกระตุ้นให้นักศึกษาร่วมคิดร่วมปฏิบัติ การนำตัวอย่างหรือเรื่องราวที่น่าสนใจสอดแทรกในบทเรียนเสมอ การศึกษาสถานการณ์จริงนอกชั้นเรียนและการพาไปร่วมทำบุญในวันสำคัญ

3. สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนของนักศึกษาและอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา สรุปดังนี้

3.1 นักศึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- อาจารย์ควรให้ความรัก ความเข้าใจ สนใจ เป็นมิตร และเป็นกำลังใจกับนักศึกษา

- ควรมีความใกล้ชิดสนิทสนมและเป็นกันเอง
- ควรให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3.2 อาจารย์ ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ควรให้ความเข้าใจ เอาใจใส่ และเป็นมิตรกับนักศึกษา
- ควรใช้เทคนิคการสอนที่สมัยใหม่อย่างเหมาะสม
- ควรมีกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่
- ควรศึกษาภูมิหลังนักศึกษาทุกด้านเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- ควรมีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะก่อให้เกิดงานและแก้ปัญหาร่วมกัน
- ควรเป็นแบบอย่างที่ดี

4. จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 30 - 34 สามารถสังเคราะห์แนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน สำหรับนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 35 - 36

ตารางที่ 35 สัณเคราะห์แนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน สำหรับ
นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ประเด็น	ประเด็นย่อย
<p>สำคัญที่จะพัฒนาอย่างเร่งด่วน บรรยากาศในสถานศึกษา แบบประชาธิปไตย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - การทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ระเบียบที่ร่วมกันกำหนด - การขอคำปรึกษาหารือและขอความช่วยเหลือจากครู - การร่วมกำหนดวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผล - การเข้าร่วมชมรมหรือโครงการพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ - การมีส่วนร่วมกำหนดกฎระเบียบสถานศึกษาที่มีผลต่อนักศึกษา - การเลือกคบเพื่อนอย่างอิสระและขอความช่วยเหลือจากครูเมื่อมีปัญหา
<p>เจตคติ เจตคติต่อครู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การพูดด้วยน้ำเสียงไพเราะ น่าฟัง และน่าสนใจของครู - การพูดของครูควรพูดให้มีจังหวะเหมาะสมไม่พูดเร็วและเร็วเกินไป - การมีบุคลิกภาพ ท่าทางน่าเกรงขามของครู - ความเข้มงวดกับนักศึกษา - ความสามารถตอบคำถามให้นักศึกษาเข้าใจอย่างชัดเจน - ความสามารถในการแก้ไข เมื่อนักเรียนทำผิด - ความสามารถทำบทเรียนที่ซับซ้อน ให้ง่ายต่อความเข้าใจ - การมีทักษะในการทำบทเรียนให้น่าสนใจและน่าติดตาม - การไม่แสดงท่าทางเบื่อนายที่ต้องอธิบายซ้ำในเรื่องเดียวกัน - ความสามารถในการเข้าใจในปัญหาของนักศึกษา - การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ - ความสามารถในการชี้แนะแนวทางแก้ปัญหาเมื่อนักศึกษามีปัญหา - การเป็นคนช่างสงสัย และมีอารมณ์ขัน

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
<p>การเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>บุคลิกภาพ</p> <p>การชักจูงการกระทำ</p> <p>การให้รางวัลและการลงโทษ</p> <p>การลงโทษ</p> <p>พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ</p> <p>ข้อคิดเห็นอื่น ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความระมัดระวังการแต่งกายให้ถูกกาลเทศะ - ความระมัดระวังกิริยามารยาททั้งต่อหน้าและลับหลัง - การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา - ควรอธิบายเหตุผลก่อนลงโทษและถ้าเป็นความผิดครั้งแรก ควรใช้การว่ากล่าวตักเตือน - ความสามารถในการสื่อสารประกอบการสอน ตลอดจนมีตัวอย่างหรือเรื่องราวสอดแทรกเพื่อให้นักศึกษาสนใจเรียน - ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมคิดร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ - ควรมีการจัดการเรียนรู้นอกสถาบันหรือทัศนศึกษา - ควรให้ความรัก ความเข้าใจ สนใจ เป็นมิตร และให้กำลังใจนักศึกษา - ควรให้ความใกล้ชิดสนิทสนมและเป็นกันเองกับนักศึกษา - ควรให้โอกาสให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นอย่างอิสระ
<p>สำคัญและควรพัฒนา</p> <p>บรรยากาศในสถานศึกษา</p> <p>แบบประชาธิปไตย</p> <p>แบบปล่อยปละละเลย</p> <p>เจตคติ</p> <p>เจตคติต่ออาจารย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน - การร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ - การได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง - การได้รับคำปรึกษาและช่วยเหลือจากครู - การได้รับการกระตุ้นให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม - การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม - การได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมชมรม โครงการพัฒนาตนเอง - ควรมีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายสุภาพและมีความประพฤติดี - ควรมีภาวะผู้นำ มีความมั่นใจในตนเองและกระตือรือร้นในการสอน

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
เจตคติต่อสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - ควรแสดงท่าทางเป็นมิตร เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนตลอดจนควรเข้าใจปัญหาของนักศึกษา - สถาบันควรมีสื่ออุปกรณ์ที่เร็วต่อการศึกษาค้นคว้า - สถานศึกษาควรสร้างชื่อเสียงและมีอาจารย์ที่มีชื่อเสียง - สถานศึกษาควรมีตำราอย่างเพียงพอ - สถานศึกษาควรมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกและมีอย่างเพียงพอ
การเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลิกภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - การได้รับคำพูดที่ไพเราะ น่าฟังของครูผู้สอน - การเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายนอกห้องเรียน - การมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างของคนดีทั้งส่วนตัวและสังคมของครู - การยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาและมีเหตุผลของครู
การชักจูงการกระทำ	<ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาควรปฏิบัติตามคำแนะนำของครูที่ต้องการอบรมสั่งสอนและตักเตือนแม้ว่าเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ
การสร้างจิตสำนึก	<ul style="list-style-type: none"> - การได้รับการชักชวนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา - ควรเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของนักศึกษาทุกคน - ควรมีเวลาสำหรับการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษา
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการพาไปทัศนศึกษา - ควรสอนให้สนุกและไม่เครียด - ควรแต่งกายสุภาพ วาจาสุภาพ และมีความมั่นคงทางอารมณ์ - ควรจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน - ควรทำตัวให้น่าเคารพ - ควรเป็นตัวอย่างที่ดี - ควรมีอารมณ์ดีและอารมณ์ขัน - การบ้านไม่ควรให้มากเกินไป - ควรรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา - ไม่ควรมือคด

ตารางที่ 36 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน สำหรับ
อาจารย์ระดับอุดมศึกษา

ประเด็น	ประเด็นย่อย
<p>สำคัญมากและพัฒนาอย่างรวดเร็ว</p> <p>บรรยากาศในสถานศึกษา</p> <p>แบบประชาธิปไตย</p> <p>เจตคติ</p> <p>เจตคติต่อนักศึกษา</p> <p>การเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>บุคลิกภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการมีผล เกี่ยวข้องกับนักศึกษาเรียนรู้ - การให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ ระเบียบที่นักศึกษาร่วมกันกำหนดขึ้น - การให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อมีโอกาส - การกระตุ้นให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน - การส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม - การให้นักศึกษาร่วมกำหนดวิธีการวัดผลและเกณฑ์การ ประเมินผลการเรียน - การเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดกฎระเบียบของ สถานศึกษาที่มีผลเกี่ยวข้องกับนักศึกษา - การกระตุ้นให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน - การแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับนักศึกษา - การให้กำลังใจเพื่อให้นักศึกษาพยายามในการปฏิบัติงานและ การเรียน - การให้นักศึกษาประพฤติให้ถูกต้องเหมาะสม แม้จะอยู่ไกล สายตาคู่มือสอน - ควรเชื่อว่านักศึกษาส่วนใหญ่ขยันและตั้งใจเรียน - นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดและข้อเสนอแนะที่ดี - ควรระมัดระวังการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ - ควรมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างของคนดี ทั้งส่วนตัวและในสังคม - ควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยอมรับสภาพของ ตนเองในทุกสถานการณ์

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
<p>การชักจูงการกระทำ</p> <p>การให้รางวัลและการลงโทษ</p> <p>การลงโทษ</p> <p>พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ</p> <p>ข้อคิดเห็นอื่น ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรใช้เหตุผลก่อนตัดสินใจและควรเตรียมให้พร้อมก่อนทำกิจกรรม - ควรประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ทำในสิ่งที่ห้าม - เมื่อมีความผิดไม่ควรลงโทษนักศึกษาทุกคนที่อยู่ในเหตุการณ์และควรอธิบายเหตุผลก่อนลงโทษ - การนำกรณีตัวอย่างและเรื่องราวที่น่าสนใจมาแทรกในบทเรียน - การพาศึกษานอกสถาบันหรือทัศนศึกษา - ควรทำตัวเป็นมิตร เอาใจใส่ เข้าใจ จริงใจ เพื่อให้ให้นักศึกษาวางใจหรือไว้ใจ - ควรใช้เทคนิคการสอนที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม - ควรศึกษาภูมิหลังนักศึกษาทุกด้านเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน - ควรมีกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ - ควรมีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะที่ก่อให้เกิดการทำงานและการแก้ปัญหาาร่วมกัน - การเป็นตัวอย่างที่ดี
<p>สำคัญและควรพัฒนา</p> <p>บรรยากาศในสถานศึกษา</p> <p>แบบประชาธิปไตย</p> <p>เจตคติ</p> <p>เจตคติต่อนักศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ - การให้อิสระในการคบเพื่อนโดยคอยช่วยเหลือ - เมื่ออยู่นอกสถาบันควรทักทายนักศึกษาอย่างเป็นกันเอง - การเอาใจใส่นักศึกษาทุกคน แสดงให้รู้สึกถึงความภาคภูมิใจและช่วยเหลือแนะนำให้คลายทุกข์ - ไม่แสดงท่าทางเบียดเบียนที่ต้องอธิบายเรื่องเดียวกันหลายครั้ง - ไม่ควรปล่อยให้ความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ผ่านไปโดยไม่ตักเตือนแก้ไข - ควรพูดด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ นุ่มนวล

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นย่อย
เจตคติต่อสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารควรพอใจและเห็นในคุณค่าของอาจารย์ - ความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อสร้างชื่อเสียงสถาบัน
การเป็นแบบอย่างที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - ควรทักทายนักศึกษาอย่างเป็นกันเองเมื่ออยู่นอกห้องเรียน - การใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อชักจูงให้นักศึกษาประพฤติดี - การชี้แจงเหตุผลเพื่อให้นักศึกษาที่ทำผิดปรับปรุงตัว
บุคลิกภาพ	
การชักจูงการกระทำ	
การให้รางวัลและการลงโทษ	
การให้รางวัล	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้รางวัลทุกครั้งเมื่อนักศึกษาทำดี หรือประพฤติดี - ควรเชื่อว่านักศึกษาควรทำดีโดยไม่สนใจรางวัล
การลงโทษ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรลงโทษอย่างเหมาะสมกับความผิด - ควรลงโทษนักศึกษาเมื่อทราบความผิดอย่างชัดเจน - ไม่ควรลงโทษรุนแรงเกินความจริง - ควรเข้มงวดกับนักศึกษาแม้เรื่องเล็ก ๆ - การทำผิดครั้งแรกควรให้คำตักเตือน - แม้จะทำความผิดซ้ำซากครูก็ไม่ควรละเลย - ควรมีสติเมื่อนักศึกษาทำความผิด
พฤติกรรมที่มีผลต่อการตั้งใจ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - การกระตุ้นให้ นักศึกษาร่วมคิดร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรยอมรับและเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น - ควรดูแลติดตามการเรียนและความประพฤติอยู่เสมอ - ควรทำบทบาทครูมากกว่าบทบาทอาจารย์ - ควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ยืดหยุ่นไม่ตึงเกินไปหรือหย่อนเกินไป